

UFO-DEBAT

ufo-nytt

SUFOI®

24. årg. Juli/Aug. 1982 Nr. 4

SATURN
efter Voyager

Vejinspektør
**FOTOGRA-
FERER UFO**

Vela-satellit-
MYSTERIET

Tallinn-konferencen
om liv i universet

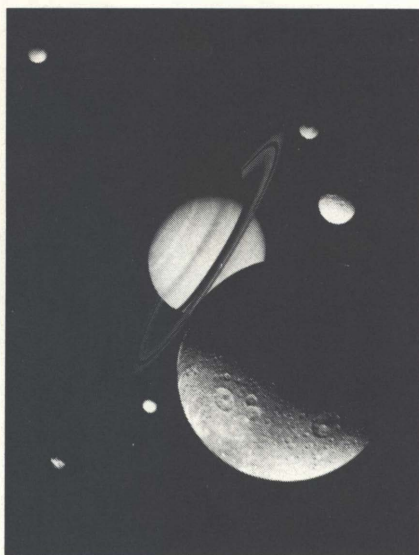
Abonnement 95 kr. årligt · Løssalg 18 kr. pr. nummer

ufo-nyt

24. årg. Juli/Aug. 1982 Nr. 4

UDGIVES AF
SKANDINAVISK UFO INFORMATION
POSTBOX 6, 2820 GENTOFTE

FORSIDEN:

Billede af Saturn-systemet, sammensat af billeder taget af Voyager 1. Forrest er månen Dione med Saturn bagved. Til højre for Saturn står Tethys og Mimas, til venstre for Dione ses Enceladus og Rhea. Månen øverst til venstre er Titan.

SATS & MONTAGE, SVENDBORG
SVENDBORG TRYK

INDHOLD:

SIDE

Leder: Uenighed gør stærk	3
UFO-klassiker: Rex Heflin, 1965	4
Udefra: Vela satellit mysteriet	10
Indrapporteringer: Danmark	16
UFO-rapporter: Danmark	18
Rapport: »Lyskegle over Nordjylland«	18
SUFOIs jubilæums lotteri	21
Astronomi: SETI-Tallinn konferencen	22
Kursus for rapportoptagere	25
Rumfart: I korte træk	26
Saturn: Efter Voyager 2	30
Er universets grænse nået	34
Tidsfordriv: Den Ideale Fordring	35
TV-anmeldelse: Svensk TV om UFOer	40
Film: Hangar 18 og E.T.	42
Anmeldelse: UFO-dommen	44
Kig på himlen: August/september '82	47

SUFOI reg. nr.
ISSN

3148/3149
0049-4976

ABONNEMENT:

UFO-NYT udk. 6 gange årligt. Det bestilles ved indbetaling af medlemskontingent (d.kr. 95,- for året 1982) til SUFOI, giro nr. 91177 25. Abonnement for Grønland og udland (undtagen Skandinavien) d.kr. 110,00.

COPYRIGHT:

Nyhedsmedierne kan, i henhold til ophavsretsloven og med kildeangivelse, bringe sign. artikler i uddrag. (Hele artikler kun efter skriftlig aftale med redakt.).

ADRESSEÆNDRINGER:

bedes hurtigst muligt meddelt direkte til SUFOIs Ekspedition, Box 6, 2820 Gentofte.

FÆLLESABONNEMENT MED Det Ukendte:

UFO-NYT's abonnenter har ret til en rabat på kr. 25,00, hvis De også tegner abonnement på tidsskriftet Det Ukendte. Det vil sige, at UFO-NYT 1982 plus DET UKENDTE, 4. årg., samlet koster kr. 165,00. Beløbet kan indbetales til SUFOI, der også sørger for, at abonnementet bliver registreret hos Det Ukendte.

SUFOI

Ekspedition og regnskab:
Skandinavisk UFO Information - SUFOI,
Postbox 6, 2820 Gentofte
Giro 9 11 77 25

SUFOI er en forening, der har til formål at bidrage til opklaringen af UFO-fænomenerne ved indsamling og bearbejdning af observationsberetninger samt at udvide kendskabet til emnet ved publikationer, foredrag og anden udadvendt virksomhed.

Det er SUFOIs opfattelse, at de mange observationsberetninger udgør et vigtigt videnskabeligt forskningsgrundlag. Da fænomenerne endnu er uopklarede, ønsker SUFOI ikke at fremhæve eller afvise nogen bestemt teori om deres art eller oprindelse.

Ved et UFO forstår vi: »Et uidentificeret flyvende objekt, hvis væsentligste kendetegn er, at det selv efter en nøje undersøgelse, foretaget af kompetente forskere, ikke kan forklares som værende et kendt, naturligt fænomen.«

SUFOI ledes af **Repræsentantskabet**

Den daglige ledelse varetages af formanden og de to næstformænd.

Repræsentantskabet består af 1 repræsentant fra hvert af de til enhver tid etablerede områder i Skandinavien og de nedsatte arbejdsudvalg.

REPRÆSENTANTSKAB

SUFOIs formand, Informationsafd.: Peter A. Hansen, Ericaparken 12, 2820 Gentofte. Tlf. (01) 67 08 93.

Næstformand, Datakonsulent: Per Andersen, Grøfthøjparken 155, 2.th., 8260 Viby. Tlf. (06) 28 13 36.

Næstformand: Torben Birkeholm, Frydendalsvej 8, 9000 Aalborg. Tlf. (08) 16 33 19.

Redaktionsgruppe:

Ansvarshavende redaktør: Henrik Pedersen, Nikolaj Plads 1, 4., 1067 København K.

Flemming Ahrenkiel, Holmevangen 5, 2970 Hørsholm. Tlf. (02) 86 92 70.

Frank Lerbæk, Sanddalsvænget 17, 5700 Svendborg. Tlf. (09) 21 39 46.

Ole Henningsen, Duegård, Højrebyvej 59, 4920 Solledst. Tlf. (03) 94 11 69.

SUFOIs Sekretariat: Karen M. Linneballe, Margrethevej 11, 2960 Rungsted Kyst. Tlf. (02) 57 07 36.

Foredragsafdeling: Bent Eriksen, Avlsbrugervej 23, 2.tv., 7000 Fredericia. Tlf. (05) 92 00 81.

Projektmedarbejder: X. P. Madsen, Bakkehave 8, 2970 Hørsholm.

SUFOIs Udklipscentral: Niels Chr. Krag, Skanderupvej 6, 2610 Rødovre. Tlf. (01) 70 90 86.

Arkivar: Jørgen Bengtvig, Galgebakken Skrænt 3, 15A, 2610 Albertslund. Tlf. (02) 64 44 69.

Teknisk Konsulent: Hans Voigt, Lyngen 17 B, 2800 Lyngby. Tlf. (02) 88 92 32.

Fotoafdeling: Kim Møller Hansen, Blæsingevej 13, Havrebjerg, 4200 Slagelse. Tlf. (03) 56 72 63.

SUFOIs Alarcentral: Ole J. Knudsen, Vestre Ringgade 208, 5.tv., 8000 Århus C. Tlf. (06) 19 88 90.

SUFOIs Rapportcentral: Lars Bostrom, Enghøj 1, 3550 Slangerup. Tlf. (02) 33 32 65.

Repræsentanter på Sjælland:

Arne Edlich, Galgebakken Skrænt 3, 13A, 2620 Albertslund.

Lars Bostrom, Enghøj 1, 3550 Slangerup. Tlf. (02) 33 32 65.

Jørgen H. Olsen, Elmevej 17, 4450 Jyderup. Tlf. (03) 47 63 65.

Repræsentanter på Fyn:

Frank Lerbæk, Sanddalsvænget 17, 5700 Svendborg. Tlf. (09) 21 39 46.

Tommy Christensen, Lindvedparken 93, 5260 Odense S. Tlf. (09) 11 77 56.

Repræsentanter i Jylland:

Torben Birkeholm, Frydendalsvej 8, 9000 Aalborg. Tlf. (09) 16 33 19.

Flemming Rasmussen, Rugmarken 2, 8520 Lystrup. Tlf. (06) 22 59 20.

Bent Eriksen, Avlsbrugervej 23, 2.tv., 7000 Fredericia. Tlf. (05) 92 00 81.

Ole Christensen, Hesseldam 32, 6200 Åbenrå. Tlf. (04) 62 56 48.

Repræsentanter i Norge:

Finn W. Kalvik, Arm, Hansensvei 11, N-5030 Landås, Norge. - UFO-Norges alarcentral og kontakt for UFO-NYT lesere i Norge. Tlf. 05 - 28 01 26.

SUFOI • UFO-NYT

De i »UFO-NYT« offentliggjorte artikler fremtræder som bidrag til kendskabet og forståelsen af UFO-forskningen i dens forskellige former, uden at SUFOI nødvendigvis anerkender de tanker, som måtte fremkomme heri, og uden at organisationen hæfter for de fremsatte meninger.

Red.

LEDER

Uenighed gør stærk! . . .

Af Flemming Ahrenkiel

Jeg sad forleden dag i al fredsmelighed og bladede i tidligere årgange af UFO-NYT, 3-5 år tilbage. Det er mange gange både spændende og underholdende at læse om, hvad der dengang blev sagt og skrevet. Tilbageblikket denne gang havde specielle årsager, idet jeg et par gange her i forsommeren fra sædvanligvis upålidelig kilde havde hørt, at der øjensynlig var interne stridigheder i SUFOI — for se bare hvor en hidsig debat, der føres i UFO-NYT med deltagelse af diverse repræsentantskabsmedlemmer, ja sågar en næstformand er kommet i ilden.

Som redaktionsmedlem kunne debatten ikke overraske mig, uanset om den drejede sig om observatørernes anonymitet eller om emneårets debat om ufologer — redaktionen har immervæk en vis indflydelse på det stof, der bringes.

Nej, det der fascinerer mig — og som resten af redaktionen også havde bemærket — var, at nogle måske i denne debat overfortolkede motiverne bag indlæggene, eller endda mente, at sådan kan man da ikke skrive, uden at det må få konsekvenser for skribenten! Man kan da ikke ustraffet besudle sin egen rede? Som Per Borgaard eksempelvis skrev i sin læserreaktion: . . . nu må vi have en ny næstformand i SUFOI . . .« — selvom det ironiske i sætningen var tydeligt.

Vi har haft barske ord i UFO-NYT i de sidste numre — men ganske velovervejet! Der er ingen paladsrevolution undervejs og det frie ords strid i UFO-NYT er ikke startet i 1982! SUFOI har nok i det

meste af sin levetid haft ry for at være ret tillukket, specielt mht. interne diskussioner om problemer vedr. UFOer, UFO-sagen og SUFOI selv. Ved et repræsentantskabsmøde sidst i halvfjerdsene endes man om at tilstræbe en større åbenhed på disse områder, bl.a. ved et mere debatskabende oplæg i UFO-NYT, så alle — også SUFOIs repræsentantskabsmedlemmer — kunne komme til orde og lufte deres meninger om diverse problemer, uafhængigt af deres tilkynningsforhold til SUFOI. Det er da også lykkedes bedre og bedre med tiden — se bare den verserende debat om de arme ufologer. At denne debatform ikke er af nyeste dato kan man forvisse sig om ved at kigge lidt tilbage i UFO-NYT fra 1978-79 — da var den »interne« debat i UFO-NYT lige så heftig, blot var emnet dengang ikke ufologerne, men derimod selve UFOerne — men pudsigt nok dukkede de små grønhojede rygter om revolutioner også op dengang.

Men det kan vel næppe undre, at de der ytrer sig bl.a. også er dem, der har problemerne nærmest inde på livet — og at de logisk nok refererer til de områder, de kender bedst. Altså må man acceptere, at der også gribes i egen barm. Og det er unfair at kaste sig over den person, der argumenterer — det må være argumenterne eller kritikken, der er det primære. Så må man også acceptere, at debatten kan være både irriterende, provokerende og forårsage lidt selvransagelse. Men ingen kætterbål! — om vi må be'!! En potentiel væsentlig debat må ikke kvæles, ej heller forvises til det skjulte.

Rex Heflin, 1965

Af Kim Møller Hansen

Et kort bekendtskab med Rex Heflins berømte billeder fra 1965 er nok til at man kan få den meget nærliggende tanke, at der er lusk ved billederne - at UFOet helt oplagt er en model placeret foran kameraet. Men det som skulle være noget ganske ligetil er åbenbart lige det modsatte. Sagen er nemlig befængt med åbne spørgsmål, løse ender, modstridende analyseresultater, få objektive oplysninger og forsvundne fotos. Alt dette gør sagen omstridt, og om billederne erklæres for at være ægte fotos af et UFO, eller om de dømmes til at være konstruerede, er måske i sidste ende et spørgsmål om tro eller ikke-tro.

Den 3. august 1985 befandt REX HEFLIN, hovedvejsinspektør for Orange County, Californien, sig på Myford Road omkring 540 m syd-sydvest for byen Santa Ana og ikke ret langt fra El Toro Flådestationen. Heflin kørte i en Ford varevogn og efterså vegetationen langs vejsiden. Nogle grene skjulte næsten et vejskilt, og Heflin ville derfor over vognens 2-kanals radio kontakte vejvæsnets hovedkvarter i Santa Ana. Men radioen var helt død! Heflin vendte vognen og kørte videre ad Myford Road i nordøstlig retning med meget lav hastighed. Klokken var da 12.38.

Pludselig blev hans opmærksomhed fanget af et lysglimt af gennem vognens venstre vindue. Han troede først, at det var en helikopter, indtil objektet var næsten lige foran ham, omkring 50 m over vejen. Objektets usædvanlige form fik straks Heflin til at standse vognen. Han greb det fuldautomatiske Polaroid-kamera. Model 101, der altid lå på forsædet til brug i hans arbejde, og tog et

billede af objektet gennem front-ruden. Objektet var ca. 9 m i diameter og 2.5 m i højden.

Rex Heflin, født den 18. oktober 1927. Heflin er tidligere reserve-politibetjent, men kvittede dette job til fordel for arbejdet indenfor vejvæsnets, hvor han har været ansat i 15 år.

Hans overordnede anser ham for at være en dygtig, rutineret, ansvarsfuld og pålidelig medarbejder og normal i alle henseender. Dette er blevet bekræftet af USAF-kaptajn, Charles F. Reichmuth, under deres 3½ times lange interview af Heflin.

UFOet fortsatte i samme højde på sin øst-sydøstlige kurs med lav hastighed og krydsede derved Myford Road.

Objektet befandt sig nu til højre for Rex Heflin, og det bevægede sig således, at Heflin kunne se undersiden af det. Her var der en smal, roterende lysstråle klart synlig. Den udgik fra midten af objektets underside og endte ved objektets kant. Lysstrålen så ud til at have en hvidlig eller metalisk farve, hvilket kunne antyde, at det var lysreflekser fra en langsomt roterende propel eller en eller anden slags rotorblade.

Heflin tog nu det andet foto af objektet, denne gang gennem vinduet i højre bildør. Officerer fra den nærliggende flådestation, som senere undersøgte det originale aftryk, udtalte, at lysstrålen var klart synlig på dette foto nr.2.

UFOet ændrede kurs til nordøstlig retning, og Heflin tog nu det 3. foto. Netop som han havde taget billedet, hørte han lyden fra en bil, der nærmede sig bagfra. Da han troede, at han måske havde parkeret lidt akavet, vendte han sig for at se, om der var plads nok til at den anden bil kunne passere. Efter at have konstateret, at han faktisk holdt parkeret i rabatten, vendte han sig hurtigt om, blot for at konstatere, at UFOet »var forsvundet i disen«. Det hele havde kun taget 15 sekunder!

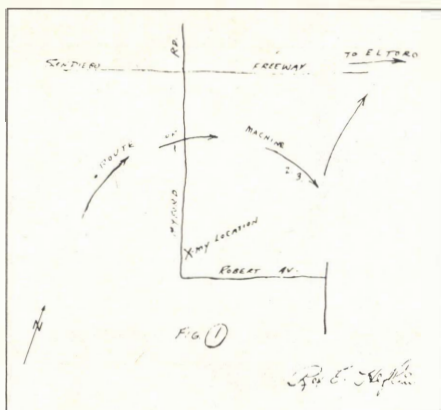
Så snart objektet var forsvundet, fungerede radioen igen normalt. Men selvom han nu havde muligheden, fortalte Heflin intet om det store UFO han netop havde

set, eller at han havde fotografisk bevis i form af 3 polaroid-fotos.

Ingen vidner

Objektet fløj tilsyneladende over Santa Ana Freeway, der denne dag som sædvanlig var meget befær-det. UFOet passerede ydergræn-sen af det militære område ved flådestationen i Santa Ana, hvor der på observationstidspunktet var adskillige helikoptere i luften.

Helikoptererne befandt sig syd for observationsområdet og bagved Rex Heflin, der hørte helikopter-lydene, men ikke tog notits af dem, da det er almindeligt at se he-likoptere i dette område. Objektet er også fløjet over Newport Beach Freeway, lufthavnen i Oran-ge County og tallige nærliggende boliger og kontorbygninger i det-te tætbefolkede forstadsområde til Los Angeles. Alligevel var Rex Heflin den eneste person, som så UFOet denne solrige eftermiddag, hvor kun en dis ved jordoverfladen begrænsede sigtbarheden.

Rex Heflins tegning over observations-området.

Offentliggørelse

Heflin fortalte først om hændelsen og viste de 3 fotos frem, da han ved arbejdsdagens ophør vendte tilbage til vejvæsnets hovedkvar-ter i Santa Ana. Billederne blev derefter »arkiveret« i en skuffe. Og dér havde de såmænd nok lig-get endnu, hvis ikke en ven til Rex Heflin nogle få dage senere overbevidste Heflin om, at de skul-le prøve at sælge billederne til

LIFE. Vennen telefonerede til LI-FE's lokalredaktion i Los Angeles LIFE udtrykte interesse for sagen og anbefalede, at billederne blev sendt til New York (eller Chicago?). Omkring 2 uger senere blev bil-lerne returneret fra New York (Chicago?) til Rex Heflin uden kommentarer. Omkring dette tids-punkt ringede LIFE-redaktionen i Los Angeles til Heflin og fortæl-te, at hovedredaktionen ikke ville offentliggøre billederne, »fordi de var for kontroversielle på nuvæ-rende tidspunkt«. (!)

Rex Heflin var ikke særlig på-passelig med de værdifulde, or-ginale aftryk. Han lånte dem ud til venner og bekendte, der lavede aftryk af dem. Aftrykkene blev dog altid returneret ubeskadiget. Til sidst var det meste af Santa Ana i besiddelse af billederne. De faldt også i hænderne på en apoteker, som tilfældigvis viste dem til en kunde, der arbejdede på den lokale avis »The Register«. Og så be-gyndte der at ske noget!

Den 18. september besøgte

Rex Heflins første foto af objektet, medens det svæver ubevægeligt over Myford Road. På jorden lige under objektet ses et hvidt område, der tidligere blev antaget for at være sand og støv suget op af UFOet. Undersøgelser på stedet har dog vist, at den hvide plet er vissent græs, og at der langs Myford Road findes flere tilsvarende græsfelter.

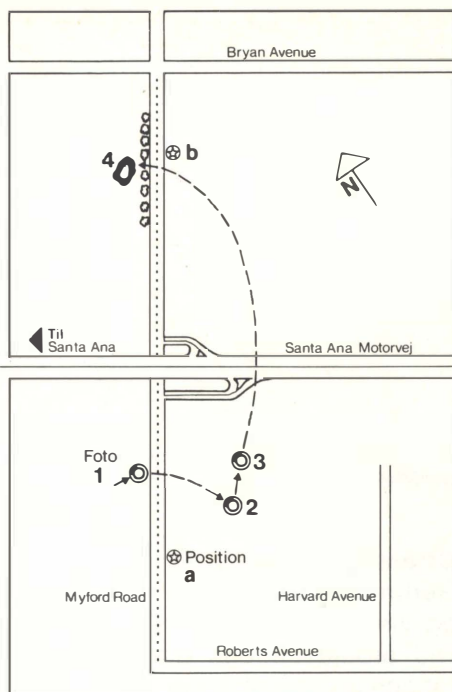
Frank Hall fra »The Register« Heflin og lånte de originale aftryk. Eftersom Heflins kamera var et Polaroid model 101 forelå der ingen negativer — kun de originale papiraftryk, så The Register« lavede kopinegativerne af aftrykkene. Billederne blev derefter returneret til Heflin med Tak for lån.

Den 20. september 1965 blev hændelsen og det første foto så offentliggjort i »The Register«, og den samme dag frigav »The Register«, og den samme dag frigav »The Register« to af billederne til det verdensomspændende presbureau UPI, og historien blev bragt i adskillige aviser dagen efter.

Rex Heflin har senere oplyst til en efterforsknings-officer fra flyvevåbnet, Kaptajn Charles F. Reichmuth, at han på intet tidspunkt gav skriftlig eller mundtlig tilladelse til at offentliggøre billederne. Han gav også udtryk for, at han ville ønske, det aldrig var sket.

Skadeserstatning på 1500 Dollars

»The Register« foreslog Heflin at gennemgå en løgnedetektor-test for at fastslå observationens ægthed overfor offentligheden. Dette ville Heflin kun gå med til, hvis »The Register« eller en anden ville betale ham 1500 Dollars inden testen. Om sin modvillighed siger

Rex Heflin: »Jeg ved, at en løgnedetektor ikke er pålidelig nok, og hvis testen skulle give et negativt resultat, kunne jeg miste min stil-ling.«

Men for 1500 Dollars var han villig til at tage risikoen. — Testen er endnu ikke gennemført.

Skøre opringninger og bombetrusler

Efter historiens opdukken i aviserne den 20. og 21. september mod-

tog Heflin mange telefonopringninger, herunder bombetrusler og opkald fra sindsforvirrede individer. Der kom også to opringninger fra to forskellige personer, der præsenterede sig som henholdsvis: repræsentant for BOING og repræsentant for NORAD (North American Defence Command).

Alle disse opringninger gav Heflin noget at spekulere over — for det første fordi han havde hemmeligt telefonnummer, og for det andet fordi han ikke kunne regne ud, hvorfra folk fik hans telefonnummer.

UFO-fotos bortført!

Ifølge Heflin, fik han om aftenen den 22. september besøg af en civilklædt herre, der viste ham et ID-kort og fortalte, at han kom fra NORAD. Heflin undersøgte ikke mandens akkreditiver særlig nøje, men husker at ID-kortet bestod af to dele — den øverste halvdel var orange eller lyserød, og den nederste del var blå eller blågrøn. Heflin var åbenbart meget tillidsfuld, for han lånte uden tøven og uden at forlange en kvitering de originale aftryk til den anonyme mand. Det er det sidste man har set til den ukendte mand og de originale fotos. — NORAD kender overhovedet intet til sagen!

Der findes flere tilfælde i UFO-sagen, hvor UFO-observatører fortæller, at de er blevet truet eller fået frastjålet bevismateriale af sortklædte mænd kørende i sorte biler — ofte Cadillacs. Mænd der udgiver sig for at komme fra flyvevåbnet m.m. Disse beretninger har givet næring til myten om »Mænd I Sort« (MIB = Men In Black). Se eksempelvis artiklen »En mand i sort«-sag undersøges — og vindes! i UFO-NYT nr. 5 og 6, 1979.

Efterforskning

Den 14. september erfarede El Toro flådestationen ved Santa Ana, at billederne eksisterede, og den 18. september kontaktede sergent Dolyak, Heflin, og lånte de originale fotos til nærmere undersøgelse. Billederne blev returneret ved middagstid den 22. september.

Om aftenen forsvandt de originale fotos som tidligere nævnt sammen med den ukendte mand.

Den 23. september blev Rex Heflin besøgt og interviewet i 3½

Objektet har nu krydset Myford Road og er her fotograferet gennem vognens højre siderude. Man kan her se objektets underside, hvor der ifølge Heflin kunne ses en smal roterende lysstråle. Efterforskere fra den nærliggende flådestation bekræfter, at lysstrålen var synlig på det originale polaroid-aftryk. Objektet på dette billede ligner iøvrigt det objekt, som blev fotograferet den 26. juli 1975 i Saas-Fee i Schweiz. (Se UFO-NYT nr. 1, 1980).

time af flyvevåbnets efterforskningsofficer i UFO-sager, kaptajn Charles F. Reichmuth. Reichmuth udfærdigede to detaljerede rapporter med titlerne: »Basic Report IAW AFR 200-2. UFO, 3. august 1965, Santa Ana, California« (4 sider) og »Narrative Report And Assessment« (5 sider), begge stemplet »FOR OFFICIAL USE ONLY«. Rapporterne giver et overblik over begivenhedsforløbet, og giver læseren det helt klare indtryk, at Heflins observation af et uidentificeret fænomen virkelig har fundet sted.

Den 27. oktober 1965 kunne de californiske aviser meddele, at hele sagen var *svindel*! Avisernes dom byggede på Projekt Blue Book's analyse af billederne — en fotoanalyse hvis resultater harmonerer meget dårligt med det efterforskningsresultat, som kaptajn Reichmuth nåede frem til. I Blue Book's arkiver kan man læse følgende om fotoanalyser:

»Undersøgelserne af de tre fotos af et formodet UFO taget af Rex Heflin ved Santa Ana er baseret på forstørrelser lavet ud fra kopier af de originale aftryk. Kameraet var sandsynligvis indstillet på en fast afstand og ikke på uendelig, eftersom landskabet i baggrunden er uskarpt på alle tre fotografier. Vejens hvide midterstribe er objektet ser ud til at være af samme skarphed. Vi mener derfor, at objektet befandt sig i samme plan som den hvide midterstribe og kan derfor umuligt have været så stort som Heflin rapporterede.

Ud fra vejens midterstriber er objektets størrelse beregnet til at være omkring 30-91 cm i diameter og 4,6-6,1 m over jorden.« Blue Book's daværende leder, major Quintanilla skriver i konklusionen: »Vi har klassificeret sagen under svindel-fotos på baggrund af grundige fotoanalyser.«

Dr. William K. Hartmann, der var fotoekspert tilknyttet Condon-komitéen, som i 1969 offentliggjorde den meget omdiskuterede »Condon-rapport«, har også undersøgt Heflins billeder og skriver bl.a.:

»Fotografierne rummer ikke i sig selv geometriske eller fysiske data, der tillader en beregning af afstand og størrelse uafhængig af observationsberetningen. Vidnets udsagn er således af afgørende

betydning i denne sag. Sagen må derfor henlægges på grund af ikke-overbevisende data.«

Ligesom kaptajn Reichmuth's efterforskningsresultater støtter Heflins vidneudsagn, således er der også opbakning at hente fra et medlem af Condon-komitéen, Robert J. Low, der ifølge avisen »The Register« var »imponeret over Heflins samarbejdsvilje og fornuftige synspunkter... Han er bestemt ikke nogen skør rad.«

I modsætning til flyvevåbnets officielle dom mener Low, at Heflins billeder »hører til blandt de fire eller fem fotografiske beviser for UFOernes eksistens.«

Den amerikanske UFO-organisation NICAP afviser flyvevåbnets fotoanalyse og forklaringer som umulige.

En omfattende undersøgelse blev foretaget af NICAPs afdeling i Los Angeles under ledelse af dr. Leslie K. Keaburn. Undersøgelsen blev koordineret af Idabell Epperson, som blev bistået af ingeniør John R. Gray (engageret i rumflyvningsteknologi gennem 16 år, herunder tilknyttet Apollo-programmet i 4 år), ingeniør Edward Evers og Albert Cocking (geodædisk opmålingsingeniør). Teknisk undersøgelse af billederne blev foretaget af Ralph Rankow, NICAPs foto-konsulent.

Rankow fremhæver, at man ikke, som flyvevåbnet påstår, kan bestemme UFOets størrelse ved at

sammenligne dets skarphed med skarpheden af hovedvejens midterlinie. Eftersom denne hvide stribe løber diagonalt fra billedets forgrund og lige så langt »ind« i billedet, som øjet rækker, hvorledes kan flyvevåbnet så anvende denne linie til at bestemme objektets størrelse? I virkeligheden er der ikke to punkter på den hvide stribe, som er lige langt fra kameraet!

Der er åbenbart uenighed om billedernes skarphed. »The Register's« cheffotograf, Clay Miller, der undersøgte de originale aftryk, udtalte, at billederne var skarpe med alle billedets dele i fokus. Flyvevåbnet, hvis undersøgelser var baseret på forstørrelser af kopier af de originale aftryk, sagde, at baggrunden var utydelig. Men ifølge de data, der opgives for det anvendte Polaroid kamera, fremkalder det en ekstra dyb zone med skarp focus, som gør det umuligt at lokalisere objektets position og størrelse i forhold til focus. Det er næsten umuligt med dette kamera at tage billeder, hvor baggrunden er ude af focus!

På det ene billede er et rørstativ 75,3 m borte skarpt, og det samme er 4 elmaster 457 m borte. Det er tydeligt, at et objekt på 9 m i diameter også vil være i focus.

Ingeniør John R. Gray, der bor kun en halv time times kørsel fra observationsstedet, har personligt udført et stort feltforskningsarbejde. På to-årsdagen for observation

Heflins 3. foto taget gennem højre siderude lige inden UFOet fortsætter i nordøstlig retning og forsvinder i disen.

— 3. august 1967 — var Gray sammen med Rex Heflin og 3 videnskabsmænd fra Jet Propulsion Laboratory i Pasedena (der undersøgte sagen på eget initiativ) på observationsstedet. Her udførte man en omfattende forsøgsserie med bl.a. en træ-model af Heflin-UFOet. Modellen var malet aluminiumsfarvet på oversiden og sort på undersiden. Den blev placeret på en stang, der blev taget billeder og gjort en masse beregninger opmålinger.

Solens stilling på observations-tidspunktet blev bestemt af ingeniør Gray med det formål at undersøge, hvor UFOets skygge ville falde ved forskellige afstande. Hvis det havde været en model på 30-91 cm i diameter, ville det have været tilstrækkeligt tæt på til at kaste en skygge på vejen. På større afstand ville objektets skygge falde på marken til venstre for vejen og iøvrigt have været for stort til at kaste op i luften.

John Gray understreger også, at de kopier af Heflins billeder, som via »The Register« og UPI blev spredt ud over den ganske verden, kun viser omkring 50% af det, som kan ses på det originale kopi-

negativ, som »The Register« lavede af de originale polaroid-aftryk. Denne beskæring har desværre gjort, at en stor del af vognens indre, træer og buske uden for bilen og en skygge på vejen fra en telefonpæl i vejens højre side på foto 1 ikke var synligt på de billeder, som »The Register« offentliggjorde, og som var udgangspunktet for flyvevåbnets undersøgelser og de tidligste af NICAPS analyser. Grays analyser er baseret på de ubeskårede fotos, og ud fra sine fotoanalyser og udførte forsøg på observationsstedet, er han ikke det mindste i tvivl om, at Heflin virkelig har fotograferet et stort uidentificeret objekt.

UFO i snor?

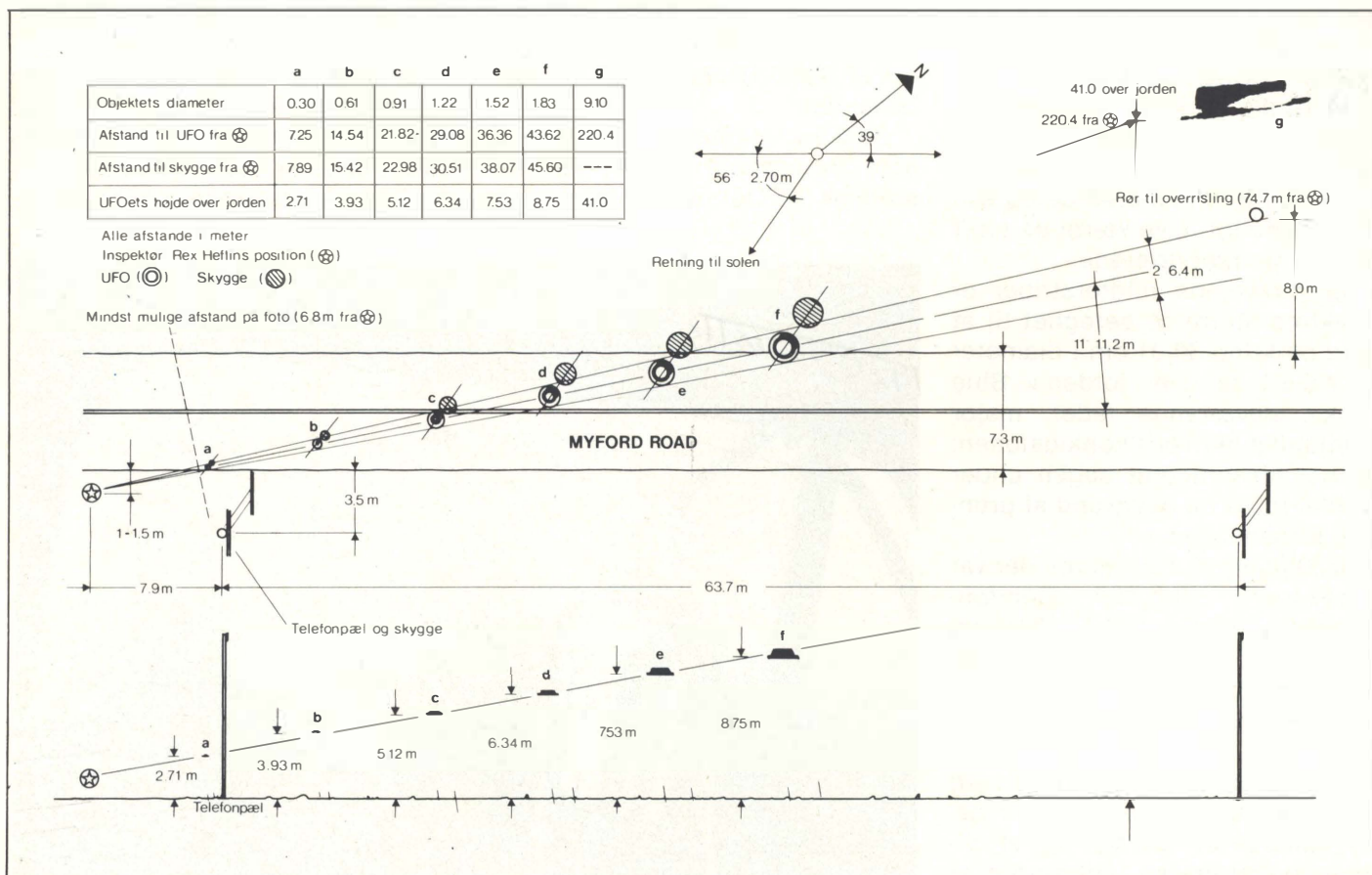
Et sæt af de bedste kopier af Heflins fotos er blevet underkastet en computerfotografisk analyse af Ground Saucer Watch (GSW), og såfremt denne analysemetode ikke er behæftet med store mangler og fejl, skulle det nu åbenbart være fastslået, at billederne ikke viser et UFO, men en lille model ophængt i en snor nogle få meter fra kameraet. GSW oplyser, at på det første foto, der viser objektet tættest på

kameraet, er objektet ikke i focus, hvilket det er på de andre to fotos, og på dem kan man ved hjælp af en speciel teknik kaldet kantforstærkning (Edge Enhancement) se en bæretråd.

Da afsløringen sætter et stort spørgsmålstegn ved disse billeders værdi som bevismateriale for UFO-fænomenets eksistens, vakte den stor opstandelse i UFO-kredse, især blandt de UFOloger, som har været personligt involveret i sagen.

Isabell Epperson beskyldte GSW's leder, William Spaulding, for at stræbe efter en »ubarmhertig offentlig kampagne, hvis formål er at bagvaske Rex Heflins personlighed«.

Ann Druffel, en kendt personlighed indenfor UFO-organisationen Mutual UFO Network (MUFON), har også sine indvendinger. Hun fortæller, at på MUFON's 7. Symposium i Scottsdale, Arizona i juli 1977 holdt William Spaulding et foredrag. Han fortalte også Rex Heflins fotos, og henviste til en »liniær aftegning« eller en »mulig ridse«, og sagde *ikke* »snor«. GSW's computeranalyser er foretaget 12 år efter begivenheden, og ifølge Ann Druffel er der kommet

Denne illustration viser ingeniør Grays beregninger angående forholdet mellem UFOets størrelse, afstand til observatøren og skygges afstand til observatøren.

andre linære aftegninger på Spauldings kopier, deriblandt to som er parallelle med fotoets øverste kant. Måske, siger Ann Druffel, er den linære aftegning som Spaulding først fortolkede som en »snor« blot en ridse — blandt de andre ridser de foreliggende billeder har fået i tidens løb.

GSW skylder os endnu at offentliggøre det analysefoto, hvor man ved hjælp af kantforstærkningsteknikken kan se den omdiskuterede snor. GSW har jo tidligere offentliggjort resultaterne af sin analyse af San Jose de Valderas — billederne fra Spanien, 1967. Her viste kantforstærkningen at objektet var en model ophængt i en bæretråd. Billederne og analysen blev bragt i UFO-NYT nr. 1, 1978.

Ligesom det virker underligt, at ingen bilist på Myford Road har set Heflin-UFOet, er det også mærkeligt, at ingen har bemærket den sindrige ophængningsmekanisme, Heflin må have benyttet, hvis UFOet blot er en lille model konstrueret og gjort »flyvedygtig« af Rex Heflin og en eventuel medhjælper?

Røgringen

En af sagens andre ømme punkter er Heflins fjerde foto — der altid fremdrages af kritikerne og ofte »glemmes« af sagens tilhængere. Adskillige uger efter Heflin første gang fremviste sine tre fotografier, dukkede der pludselig et fjerde foto op — et foto som ifølge Heflin ellers er taget umiddelbart efter de andre tre. Billedet viser den blåsorte røgring, som UFOet skal have efterladt, inden det forsvandt.

Heflin blev naturligvis spurgt, hvorfor dette foto først blev offentliggjort nu, hvortil han svarede, at »...tre UFO-fotos var nok i første omgang«, og at han følte, at historien var utrolig nok endda.

Medens de tre første fotos viser en skyfri men diset himmel, er himlen på et fjerde foto helt overskyet, hvilket kraftigt antyder, at dette billede ikke kan være taget kort efter de tre andre.

Hertil siger ingeniør John Gray, at forudsat det var overskyet denne dag, ville skyerne være synlige på foto 4, da dette billede er taget udenfor Heflins vogn, hvor kamerarets indbyggede lysmåler kunne fungere uhindret. Ved optagelsen

Heflins fjerde og meget omdiskuterede foto af en røgring, som UFOet efterlod, inden det forsvandt. Rex Heflin lånte det originale aftryk til NICAP, som desværre fik smidt det væk.

af billederne 1-3, som foregik inde fra vognen, har lysmåleren reageret på mørket inde i vognen, hvor ved sceneriet er blevet overeksponeret, således at himlen forekommer skyfri.

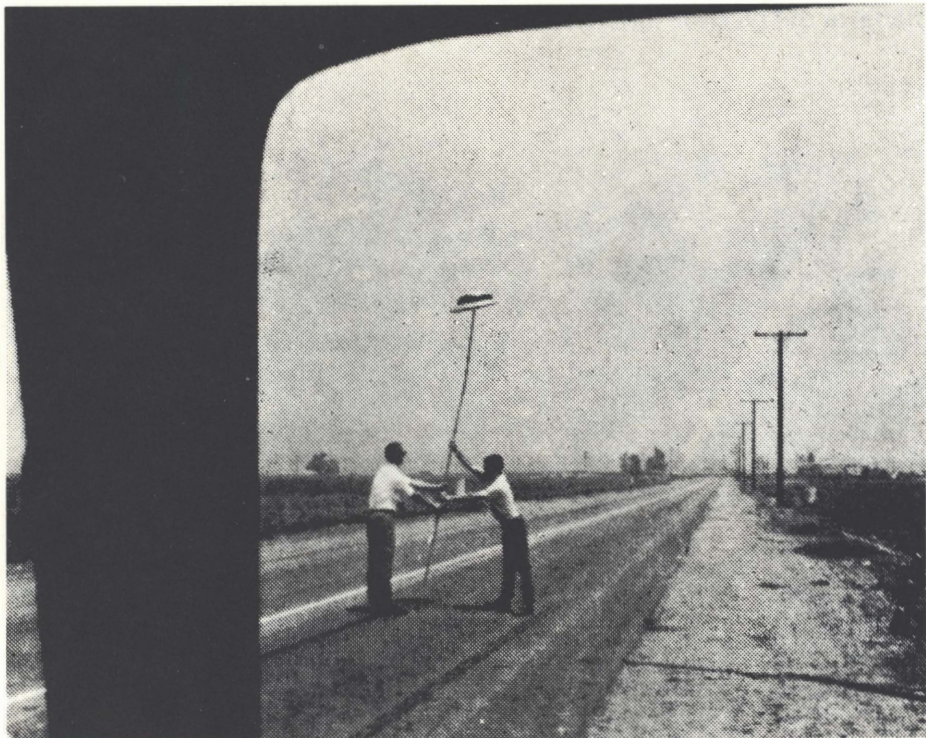
Med hensyn til røgringens oprindelse kan der være flere naturlige årsager. Røgringen kan eksempelvis stamme fra sprængningen af en øvelses-atomgranat, hvor toppen af paddehatteskyen kan omdannes og fortsætte som en sort røgring. Opskriften på denne ufar-

lige atombombe samt eksempler på andre årsager til mystiske røgringe, kan man læse om i Ole J. Knudsens artikel »En gang røg!« bragt i UFO-NYT nr. 4, 1979.

Andre observationer

Ifølge Idabel Epperson var Heflin-UFOet blot et af mange ukendte objekter, der blev observeret i og omkring Orange Country i august 1965.

fortsættes side 15

Den 3. august 1967 — to-årsdagen for Heflins observation — var ingeniør John Gray, Rex Heflin og 3 videnskabsmænd fra Jet Propulsion Laboratory på observationsstedet. Billedet er taget under et af de mange forsøg man udførte med en model af Heflin-UFOet.

Vela satellit mysteriet

Af John Prytz.

Denne artikel er hentet fra UFO Research Australia Newsletter og ikke en science fiction roman, selvom overskriften lyder i den retning. Hvad skete der i den sydlige del af Atlanterhavet, var det et kernevåbenforsøg, et meteor eller et uidentificeret blinkende objekt?

Den 30. juni 1908 eksploderede et eller andet (et meteor, et sort hul, antimaterie, en komet, et atomdrevet rumskib, etc. etc.) over det tyndt befolkede Tunguska område på det centralsibiriske plateau*).

Dette MYSTERIUM er stadig lige uforklarligt og lige så populært, som det var under de videnskabelige undersøgelser i den første trediedel af det tyvende århundrede.

Kan man drage paralleller mellem Tunguska-hændelsen i 1908 og Vela-mysteriet??

SOVFOTO

Den 22. september 1979 sporede den amerikanske Vela satellit et eller andet lige ved havoverfladen i den sydlige del af Atlanterhavet. Hvad det end var, kan det måske vise sig at blive en lige så stor gåde, som det, der skete i Tunguska, og som stadig efter 71 år er uopklaret. De, som har læst om Tunguska katastrofen, vil måske finde paralleller i Vela-mysteriet. Om det så er virkelighed eller ej, forbliver et åbent spørgsmål. Men bedøm selv, for her følger så Vela-sagens udvikling.

I 1970 opsendte USA en Vela-satellit, som var en af en serie satellitter, hvis opgave var at overvåge, om russerne overholdt deres del af den aftale, de havde indgået med amerikanerne i 1963 om forbud mod atmosfæriske kernevåbenforsøg. Som orientering kan det nævnes, at kun tre af de oprindelig otte opsendte satellitter er i funktion den dag i dag, og at deres funktionstid snart er udløbet.

Vela-satellitterne var udstyret med instrumenter, så de kunne registrere enhver form for stråling (røntgen, gamma og neutron), som normalt forekommer i forbindelse med et kernevåbenforsøg i atmosfæren. Disse specielle måleapparater er enten blevet ødelagte i løbet af de ni år, de har været udsat for de påvirkninger, der er i det ydre rum (især den ultraviolette stråling) eller de er blevet afbrudte, når de ikke længere var følsomme nok til at registrere det, de var be-

*) Se UFO-NYT 1968 side 48, 1974 side 179, 1976 side 257, 1977 side 47 og 1981 nr. 5 side 36).

regnet til. Når satellitten befandt sig for eksempel nogle tusinde kilometer over Sydatlanten, var dens dækningsområde ca. 7.000 km², hvilket omfattede dele af Sydafrika, Det indiske Ocean og Antarktis.

Yderligere var denne specielle amerikanske spionsatellit også understøttet med optiske instrumenter, så den kunne registrere ildkuglen i en kernevåbeneksplosion. Disse optiske instrumenter ikke blot fungerede, men de fungerede særdeles perfekt, efter de var blevet kalibreret en uge før hændelsen, og dertil kommer, at de blev undersøgt lige efter, uden man fandt den mindste uregelmæssighed.

Det var denne amerikanske Vela-satellits optiske instrumenter, der ud på de små timer den 22. september 1979 registrerede to kortvarige lysglimt et eller andet sted i det omtalte område. Disse lysglimt, som var af forskellig styrke, fulgte det karakteristiske mønster, som de øvrige kernevåbeneksplosioner, denne satellits samme optiske instrumenter tidligere havde registreret. Det skal lige bemærkes, at det var 42. gang, denne satellit havde registreret en kernevåbeneksplosion, og i de 41 tidligere tilfælde havde instrumenterne fungeret upåklageligt! Ildkuglen ved en atomeksplosion har et meget specielt udseende, og kan ikke sammenlignes med andre kendte fænomener. Amerikanske forsvarseksperters beregninger, at dette lysglimt, hvis det var fra et kernevåbenforsøg — og det var de ikke i tvivl om — måtte stamme fra en bombe af størrelsesordenen 2-4 kiloton, hvilket svarer til en meget lille atombombe, ca. 10% til 40% under det normale for et kernevåbenforsøg, foretaget af et af de lande, der fortsat foretager den slags.

Der gik imidlertid en måned før amerikanerne frigav detaljerne fra denne »opdagelse« i en meget tilbageholdende pressemeddelelse, hvori man antydede, dog uden nogen direkte anklage, at Sydafrika havde foretaget et kernevåbenforsøg enten over Det indiske Ocean eller på et hemmeligholdt sted i Kalahari ørkenen i den nordlige del af landet. Efterretningseksperters regnede med, at Sydafrika hermed blev det syvende medlem af atom-

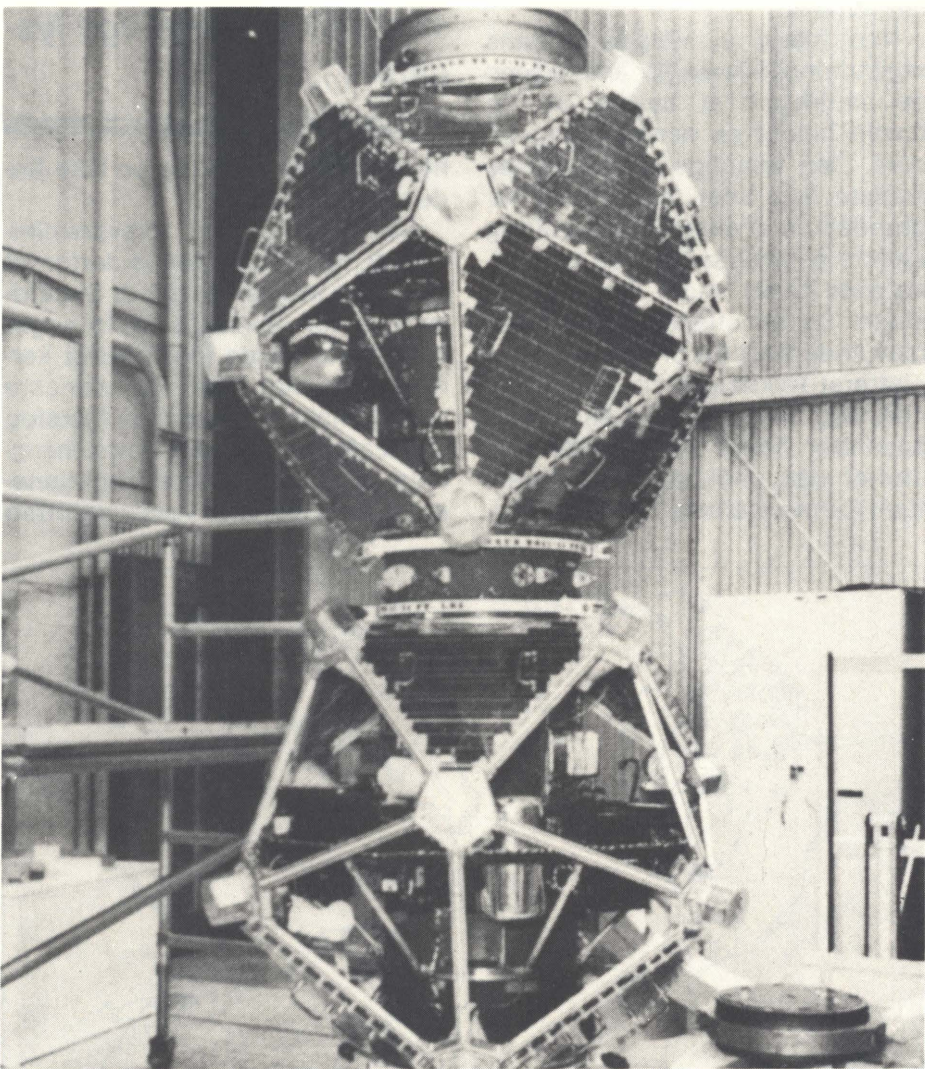
klubben. Når man så på de geografiske data, var det mest logisk at mistænke Sydafrika. Der gik dog kun meget kort tid efter amerikanernes afsløringer, før sagen udviklede sig til lidt af et mysterium.

Den sydafrikanske atomenergi-kommission, såvel som ledende sydafrikanske regeringsmedlemmer, inklusive udenrigsminister Pik Botha, meddelte straks, at Sydafrika hverken kunne eller ville foretage en atmosfærisk kernevåbenprøvesprængning. De diplomatiske forbindelser mellem Sydafrika og USA var i forvejen dårlige, og dette gjorde dem absolut ikke bedre.

Den sydafrikanske flådechef vice-admiral J. C. Walthers foreslog i stedet, at det var mere nærliggende at antage, at der var sket en eksplosion i en russisk atomdrevet u-båd, der befandt sig ud for den sydafrikanske kyst. Selvom man vidste, at en atomdrevet russisk u-båd af Echo II klassen havde be-

fundet sig i farvandet ud for Kap det gode Håb (nogle rapporter lader dog antyde, at der ikke befandt sig nogle u-både i området) benægtede russerne at nogen af deres u-både (atomdrevne eller ej) skulle have haft et uheld. Amerikanerne indrømmede så, at de også havde overvejet denne mulighed, men at de hurtigt havde afvist den igen.

De sydafrikanske embedsmænd foreslog derefter, at det var russerne, kineserne eller endog amerikanerne selv, der havde foretaget kernevåbenforsøget. Et andet forslag gik ud på, at det var Israel eller Pakistan, der var den skyldige, og at de havde valgt et forsøgsområde på et ukendt skib nær Sydafrika med det tydelige forsæt at kaste mistanken på Pretoria regeringen. Brasilien, Argentina, ja, faktisk alle de lande, der anvender kernekraft, blev på et eller andet tidspunkt mistænkt af en eller an-

Vela satellitterne opsendes parvis som vist på fotoet. Hver satellit er en »26-kant« med en diameter på 130 cm (vægt 260 kg). Det er én af satellitterne på fotoet (Vela 11 og 12), som opdagede det mærkelige signal. Begge kredser i en bane godt 111.000 km over Jordens overflade.

Kilde: USAs Forsvarsministerium.

den. Det er vist unødvendigt at fortælle, at samtlige de lande, der blev udpeget som synderen, benægtede ethvert kendskab til hændelsen.

Vi vender nu blikket tilbage mod USA, hvor professor J. Yan R. Smith fra Westville University foreslog, at den mystiske eksplosion skyldtes en russisk, kernevåbenbestykt interkontinental raket, der var blevet affyret i 1963 og som ved en fejl ikke eksploderede, da den slog ned ca. 1900 km syd for Kap det gode Håb. Saltvandets indvirkning på det med kernevåben armerede rakethoved forårsagede så eksplosionen 16 år senere. Hans teori var baseret på en amerikansk radar-sporing af et ufo, og ikke på om russerne dengang havde gennemført et sådant forsøg i det pågældende område. En undersøgelse i 1963 konkluderede dog, at det ikke kunne udelukkes, at det bare var et meteor, der var styrtet i Atlanterhavet.

Ved hjælp af Vela-satellitens registreringer forsøgte amerikanerne naturligtvis at bevise, at der havde fundet en kerneeksplosion sted. Den endelige undersøgelse beviste dog intet, hvilket vel var grunden til, at amerikanerne aldrig direkte beskyldte hverken Sydafrika eller noget andet land for det skete. De akustiske instrumenter blev undersøgt for om de havde registreret trykbølgen fra eksplosionen, dog uden held. De seismiske apparater havde heller ikke registreret den chokbølge, der eventuelt kunne stamme fra den mysti-

ske eksplosion. Amerikanske rekognosceringsfly af typen U-2 blev sendt til området for at søge efter spor af radioaktive partikler i den øvre atmosfære, og igen var resultatet negativt. Dr. K. Lokan, leder af det australske strålings laboratorium, fortalte, at man ikke fra australsk side havde målt nogen stigning i strålingsintensiteten. Og selv om det new zealandske kernevidenskabelige institut på et tidligere tidspunkt havde meddelt, at der var sket en let stigning i det radioaktive nedfald, blev dette ikke bekræftet af New Zealands nationale strålings laboratorium, faktisk kun-

... Det var den amerikanske Vela-satellits optiske instrumenter, der ud på de små timer den 22. september 1979 registrerede to kortvarige lysglimt...

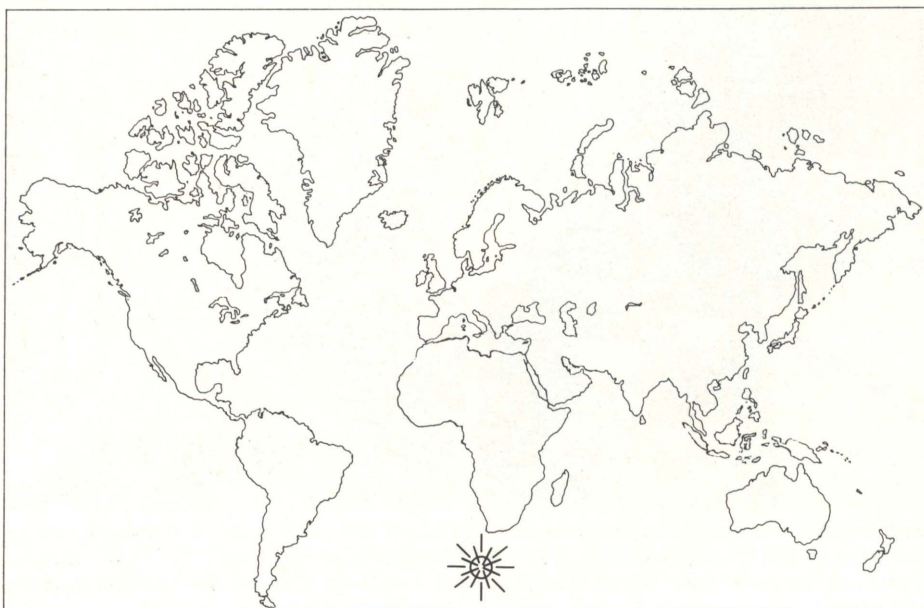
ne instituttet i Wellington ikke finde sine målinger!

Den amerikanske forsvarsminister dr. H. Brown udtalte derfor, at man ikke kunne bevise, at Sydafrika eller for den sags skyld noget andet land havde foretaget et kernevåbenforsøg. Da de seneste amerikanske oplysninger fastslog at det afgørende, søgte bevis, manglede, foreslog efterretningstjenesten, at de signaler Vela-satellitten

havde opfanget, måtte skyldes en række tilfældigt sammenfaldende, naturlige fænomener. Et enkelt naturligt fænomen kunne udelukkes på grund af de to lysudladninger. Amerikanerne foretog derfor en tilbundsgående undersøgelse af de muligheder der var, af den indlysende grund at der her var en mangel i deres overvågning af våbenkapløbet. En sådan mangel kan en supermagt på ingen måde acceptere. I løbet af meget kort tid og med 100% sikkerhed i tider, hvor »trykknapkløe« gør faren for en atomkrig overhængende, er man nødt til at vide om et kernevåben er blevet affyret.

Præsidenten sammensatte derfor et panel af ni videnskabsmænd; de bedste som penge og ordrer kunne skaffe. Dette panel gennemgik alle de data regeringen kunne skaffe, og i januar 1980 efter tre måneders undersøgelse konkluderedes det, at Vela-satellitens telemetri-registreringer rent teknisk var mangelfulde (dette er bureaukratsprog for »vi aner ikke et klap om, hvad der foregår omkring os, og slet ikke hvad der egentlig skete«). Skønt en mindre kerneeksplosion ikke helt kunne udelukkes på grund af det spinkle bevis, der talte for den mulighed (nærmere forklaring følger), udelukkede det videnskabelige panel følgende forklaringer: Funktionsfejl i satellitten, kosmisk stråling, solaktivitet, meteorglimt og kuglelyn. I irritation vendte panelet sig mod, hvad de selv betegnede som »blændværk«: mærkelige signaler, der konstant modtages, og som man stadig ikke kan give en tilfredsstillende forklaring på. Signaler? Hvad videnskabsmændenes rapport kom ind på var, at det glimt, der blev registreret den 22. september 1979, kun var ét ud af tusinder af signaler, som man gennem de sidste ti år havde modtaget, og som til forveksling ligner en kernevåbeneksplosion, men som ikke nødvendigvis stammer fra en bombe. Ifølge det amerikanske udenrigsministeriums udtalelse, »vi er ikke i stand til at anklage nogen for noget« fordi videnskabsmændenes rapport »nu fortæller os, at det vi troede var et enestående signal fra Vela, kun næsten (ministeriets fremhævelse) var enestående.«

Det eneste, der kunne bruges

som et eventuelt bevis, blev ved et tilfælde opfanget af radioobservatoriet ved Arecibo, Puerto Rico. Fra ionosfæren opfangede man et signal, der godt kunne stamme fra et kernevåbenforsøg, udført på samme tid og sted, som det Vela-satellitten registrerede. Men efter signalets karakter kunne det lige så godt stamme fra noget andet, f.eks. et jordskælv, solaktivitet, elektrisk uvejr eller andre naturlige fænomener. Godt nok var dette signals styrke ikke direkte sammenligneligt med et signal fra et kernevåbenforsøg, men her var dog et udgangspunkt.

I den endelige undersøgelse var »blændværk«-teorien imidlertid det bedste det videnskabelige panel kunne præstere. Regeringen skulle jo have noget for sine penge og videnskabsmændene bevare deres omdømme. »Blændværket« skulle så have været et meteor eller et stykke rumaffald, der roterede imens det passerende Vela-satellitens optiske instrumenter, herved reflekteredes solen to gange, så det lignede et kernevåbenforsøg. Det eneste regeringen konkluderede korrekt i var, at sandsynligheden for at denne teori var rigtig var lige så ringe, som sandsynligheden for at et mislykket kernevåbenforsøg ikke ville efterlade sig noget spor.

Men her slutter sagen nu ikke, for det amerikanske TV-selskab CBS kunne berette, at to israelere, Ely Taicher og Amy Dor-On, i en endnu ikke udgivet bog havde skrevet, at Israel, med den sydafrikanske regerings vidende, havde afprøvet et kernevåben ud for Sydafrikas kyst, netop på det tidspunkt som Vela-satellitten registrerede det. Dertil kommer, at Israel havde fået uranen fra Sydafrika og opformeret den i Negev-ørkenen på et kernekraftværk, som var leveret af Frankrig. Carter regeringen udtalte tillige, at ingen hverken politisk eller militær organisation ville sætte Israel og/eller Sydafrika i forbindelse med et sådan kernevåbenforsøg. Nu her seks måneder efter er der stadig intet bevis på, at hændelsen var af nuclear oprindelse, men hvis den var, mente CIA at der var størst sandsynlighed for at enten Israel eller Sydafrika var den skyldige.

Den næste teori gik ud på, at

det drejede sig om et forsøg med en neutronbombe. Skønt der ikke var det mindste bevis på, at noget land havde afprøvet en neutronbombe, var der flere lande, der var i stand til det. Neutronbombe-teorien kunne også forklare både den relativt lave udstråling fra denne kerneekspllosion (hvis det var en sådan) og manglen på radioaktivt nedfald. Men der var det men, at man tidligere havde registreret i hundredvis af mærkelige signaler. Derfor faldt tanken ganske naturligt på, om et eller flere lande med forsæt skød med laserstråler efter Vela-satellitterne og de andre spi-

Amerikanske rekognosceringsfly af typen U-2 blev sendt til området for at søge efter spor af radioaktive partikler i den øvre atmosfære og igen var resultatet negativt . . .

onsatellitter med den hensigt at forvirre dem (eller ødelægge dem o.a.). Denne mulighed havde det videnskabelige panel også været inde på, men de havde afvist den igen. Da der stadig var nok til dem at undersøge, samlede den amerikanske regering det oprindelige panel igen, så dataene endnu en gang kunne analyseres.

Men nu var linierne trukket skarpere op, for i modsætning til videnskabsmændenes tidligere rapport, der udlagde det hele som »blændværk«, undersøgte et hold militære efterretningseksperter også dataene og konkluderede i en rapport fra forsvarrets efterretnings-tjeneste, at det Vela-satellitten havde registreret, ikke kunne være opstået på en naturlig måde, men højst sandsynlig skyldtes en syd-afrikansk kernevåbensprængning. Som bevis brugte de ikke kun Vela-satellitens registreringer og dataene fra Arecibo radioteleskopet, men også nogle nu frigivne svage signaler fra akustiske og hydroakustiske instrumenter, som befandt sig på en ikke oplyst position på den nordlige halvkugle. Dog mente nogle eksperter, at det ikke var muligt på så lang afstand at registrere noget akustisk fra det formodede lille kernevåben. En amerikansk radarstation registrerede ellers en slags elektromagnetisk impuls lige efter hændelsen den 22. september. For ikke at tale om de sydafrikanske krigsskibe, der var på en speciel opgave, mens de deltog i en øvelse på næsten samme position og på næsten samme tidspunkt, som glimt blev observeret.

Videnskabsmændene veg imidlertid ikke en tøddel fra deres »blændværk«-teori, selvom tonen nok ændredes en del. På grund af den ringe sandsynlighed for teorien med det flyvende/roterende

» . . . Som satellit ekspert bekymrer det Dem så aldrig, at ingen fatter, hvad det egentlig er De siger?«

meteor, der var ret usandsynlig, og det store antal af tidligere registreringer (som ikke var af nuclear oprindelse) foreslog det videnskabelige panel, at det Vela-satellitten havde registreret, var to stykker fra et meteor, der havde ramt selve satellitten. De beviser, som efterretningseksperterne brugte, blev karakteriseret til at være »alt for mangelfulde til at kunne henføres til netop denne sag«, da de indeholdt flertydigheder i »signal identificationen og positionsbestemmelsen«. Videnskabsmændenes anden forklaring var egentlig ikke bedre end deres første, men dog lettere at fordøje, end hvis sagen fortsat havde stået som værende helt uforklarlig.

Er De forvirret? Så hold ud lidt endnu, for De, kære læser, har endnu ikke læst det mest kuriøse, egentlig har intet nyt endnu set dagens lys.

Den amerikanske journalist Jack Anderson citerede i september 1980, næsten et år efter hændelsen, en hemmeligstemplet CIA-rapport. I denne rapport hedder det, at Israel, Sydafrika (hvilket ikke var nyt) og Taiwan (hvilken politisk og militær konstellation) i fællesskab havde afprøvet en minibombe af N-typen (type N = nuclear). Hvis denne CIA-rapport findes, må den have førstepræmien i originalitet. Om denne rapport løser problemet, udover den tilfredsstillende videnskabsmændene og Det hvide Hus, fortæller hverken CIA eller Jack Anderson.

Den bedste forklaring kom nok fra den forhenværende BBC-reporter David Taylor, som var leder af et hold journalister, der også undersøgte sagen. I Granada TVs udsendelse *World in Action*, forklarede han hvordan sydafrikanerne med hjælp af både amerikanske videnskabsmænd, regeringsemedsmænd og private virksomheder i en international blanding af handel, tuskhandel og intriger, (som ikke lod Ian Flemings James Bond noget efter) i største hemmelighed købte en af verdens bedste atomkanoner og afprøvede den i Sydatlanten — og det var det, Vela-satellitten sporede. Sagen er i en nøddeskal den, at sydafrikanerne anskaffede sig en atomgranat, som de derefter afprøvede ved at affyre den med en haubits fra et krigs-

skib. CIA arrangerede det tillige sådan, at Sydafrika gennem private amerikanske firmaer kunne bevare sin militære overlegenhed overfor Angola, da Sydafrika og Angola jo ikke just er de bedste venner. *Hvis glimtet var fra et jordisk kernevåbenforsøg, er denne forklaring også den eneste, der giver et svar på, 1) hvorfor eksplosionen kun var ca. 8000 meter over havets overflade, 2) hvorfor der ikke var andre satellitter, der registrerede den, 3) og da bomben var af ministerrelse, forklarer det også grunden til, at der ikke målttes noget radioaktivt nedfald, og 4) hvorfor der ik-*

... I irritation vendte panelet sig mod, hvad de selv betegnede som »blændværk«: mærkelige signaler, der konstant modtages og som man ikke kan give en tilfredsstillende forklaring på ...

ke blev set nogen raketaffyring. Om rapporten fra *World in Action* er sand, er aldrig blevet bekræftet, hvilket vel ikke, hvis den er sand, kan undre nogen. Når alt kommer til alt måtte Pentagon, det amerikanske udenrigsministerium og den amerikanske regering (og ikke mindst præsidenten) have vendt det blinde øje mod hvad der foregik, hvilket, hvis det blev offentligt kendt, ville have gjort Amerikas medunderskrift på ikke-spredningsaftalen for atomvåben til en parodi.

Men, kære læser, her slutter historien ikke. Men hvis, som Ian Fleming engang skrev, »én gang er en tilfældighed, to gange et sammentræf, men tre gange en fjendtlig handling«, har vi nået sammentræffet. Men hvis vi antager, at de tidligere rapporterede tilfælde er virkelige, har vi for længst nået de fjendtlige handlinger. Er De forvirret, så læs trygt videre ...

Den 15. december 1980 registrerede en amerikansk overvågnings-satellit en anden »hændelse« over havet nær den sydafrikanske kyst.

Denne gang var det dog et infrarødt signal, og de optiske instrumenter så intet. Da man denne gang både i militære og videnskabelige kredse var enige om, at det ikke var et kernevåben, (der var igen ingen beviser) og da amerikanske spionsatellitter er indrettet til ikke at lade sig narre af naturlige fænomener, må den mest sandsynlige forklaring også denne gang være »blændværk«, opstået ved at Solens infrarøde stråler blev reflekteret af et meteors kondensstribe. Den amerikanske regerings største problem er nu, at man åbenbart ikke kan stole 100% på spionsatellitterne, da der kan være fejl i deres varslingsystemer. Disse fejl bevirker tilsyneladende, at satellitterne ikke kan afgøre om et land virkelig har foretaget et kernevåbenforsøg i atmosfæren, for hvis de ikke kan se forskel på et kernevåben og et meteor, hvilken gavn har man så af dem? Det er deres data, der skal bruges til at afgøre »skal/skal ikke«, når og hvis man når til det stade, hvor det skal afgøres, om der skal trykkes på knappen og en tredje verdenskrig startes!

Men hvad nu, hvis de to omtalte hændelser hverken er kernevåbenforsøg, og det er der ikke meget, der tyder på) eller »blændværk«, som i øvrigt næsten kan udelukkes, da satellitterne er indrettet til ikke at registrere noget sådant? Der åbnes ingen muligheder for den slags, og hvad enten De vil acceptere det eller ej, der findes heller ikke et »måske«. Og hvad med de mange »blændværk« signaler, som man ifølge videnskabsmændene under ledelse af Jack Ruina fra Massachusetts Institute for Technology, har registreret gennem årene. Alt dette sætter ikke blot spørgsmålstejn ved de vilde kernevåben-teorier (som USA også villigt indrømmer), men også ved de hyppigt forekommende naturlige foreteelser, som satellitterne burde ignorere, for ikke at nævne de få tilfælde af »blændværk«, som satellitten også skulle ignorere.

At udtrykke det på samme måde, som amerikanerne gjorde i deres første undersøgelse af »Vela-tilfældet«: »Dette kunne forblive et mysterium i al evighed,« dur ikke i disse tider, hvor faren for en atomkrig lurder lige om hjørnet. Og det

er den eneste konklusion, jeg kan tilslutte mig.

Men, da så mange andre allerede har ytret sig meget frit i denne sag, vil jeg også tillade mig at opkaste nogle tanker, og derved åbne et par døre på klem. Kunne det tænkes, som en mulighed, at de jordiske vogtere bliver bevogtet, ikke kun af hinanden, men også af udenjordiske vogtere, som så igen bliver bevogtet af jordiske vogtere, og at denne opdagelse måske, og kun måske, har været årsag til flere forskellige »blændværk«.

Kilde: UFO Research Australia Newsletter, vol. 2, maj-juni 1981, nr. 3.

Oversat og bearbejdet af Flemming Rasmussen.

Anvendte kilder:

Referencer: Age = the Melbourne Age.
Aust'n = the Australian.
AFR = Australian Financial Review.
Sun = the Sydney Sun.
SMH = the Sydney Morning Herald.
ST = the Sydney Sunday Telegraph.

1. »S. Africa May Have Nuclear Test« - SMH, 27. oktober 1979.
2. »US Studying S. Africa Nuclear Blast« - Age, 27. oktober 1979.
3. G. Beaton & S. MacMillan - »S. Africa Has the Bomb, Says US« - Aust'n, 27. oktober 1979.
4. »Pretoria Probes Nuclear Blast« - Age, 29. oktober 1979.
5. »S. Africa Links Sub Mishap to N-Blast« - SMH, 29. oktober 1979.
6. »US Struggles to Keep Tabs on the Atom« - AFR, 29. oktober 1979.
7. P. Younghusband, »Nuclear Test Hint Angers South Africa« - SMH, 30. oktober 1979.
8. »New N-Blast Theory« - Age, 30. oktober 1979.
9. T. O'Toole, »South Africa Blast Was Nuclear Say Experts« - ST, 4. november 1979.
10. »Doubts Grow on Africa N Blast« - Age, 29. november 1979.
11. E. Marshall, »Flash Not Missed by Vela Still Veiled in Mist:« - Science, 30. november 1979.
12. E. Marshall, »Scientists Fail to Solve Vela Mystery« - Science, 1. februar 1980, side 504-506.
13. »Israel, S. Africa Behind Mystery A-Bomb« - Aust'n, 23. febr. 1980.
14. »N-Test Report Still A Mystery« - Age, 23. februar 1980.
15. »Doubts On N-Test Report« - SMH, 23. februar 1980.
16. T. O'Toole, »Mystery Blast: Neutron Theory« - Age, 11. marts 1980.

17. »Nuclear Blast, Still Mystery« - Sun, 6. maj 1980.
18. »Flash Points to An N-Test« - SMH, 16. juli 1980.
19. L. Torrey, »Is South Africa A Nuclear Power?« - New Scientist, 24. juli 1980, side 268.
20. »Debate Continues On the Bomb That Wasn't« - Science 1. august 1980, side 572-3.
21. »Nuclear Secret Revealed in Reports« - SMH, 18. september 1980.
22. »S. Africa 'Used Smuggled Shells for Secret N-Testing'« - Aust'n, 22. oktober 1980.
23. R. Darroch, »How South Africa Secretly Got a US Nuclear Weapon« - The Bulletin, 4. november 1980.
24. B. Boswell, »Another Atlantic Flash Sets New Poser« - Aust'n, 20. februar 1981.
25. E. Marshall, »'Flash' Near South Africa, Again« - Science, 6. marts 1981, side 1010.

I næste nummer kommer 5. del af Fund af 3. grad: - hvad mener læserne

REX HEFLIN, UFO-klassiker

— fortsat fra side 9

I den første uge af august observerede to kvinder og et barn et objekt, der var identisk eller næsten identisk med det objekt Heflin så. Denne iøjnefaldende og veldokumenterede observation fandt sted ved Sherman Oaks, Californien, omkring 48 km nordvest for Heflins observationssted.

I samme uge fandt en ny hændelse sted 24-32 km væk. Adskillige mennesker så et lysende skiveformet objekt med en kuppelformet overbygning. Objektet svævede lydløst over højspændingsledningerne, der gik langs med Santa Ana Freeway. Da bilerne begyndte at holde i kø og nogle parkerede og løb op ad skråningen til højspændingsledningerne for bedre at kunne se, satte UFOet sig i bevægelse over ledningerne og forsvandt.

En måned senere, den 4. september 1965, så en privatpilot, der fløj i nærheden af El Toro flådestationen et »tallerken«-lignende fartøj, der skinnede som poleret aluminium. To passagerer i hans Piper Cherokee var vidner til observationen.

Disse rapporter viser tilsyneladende, at Heflins observation ikke behøver at have været en isoleret foreteelse. Men om den virkelige har fundet sted, og om billederne viser et uidentificeret flyvende ob-

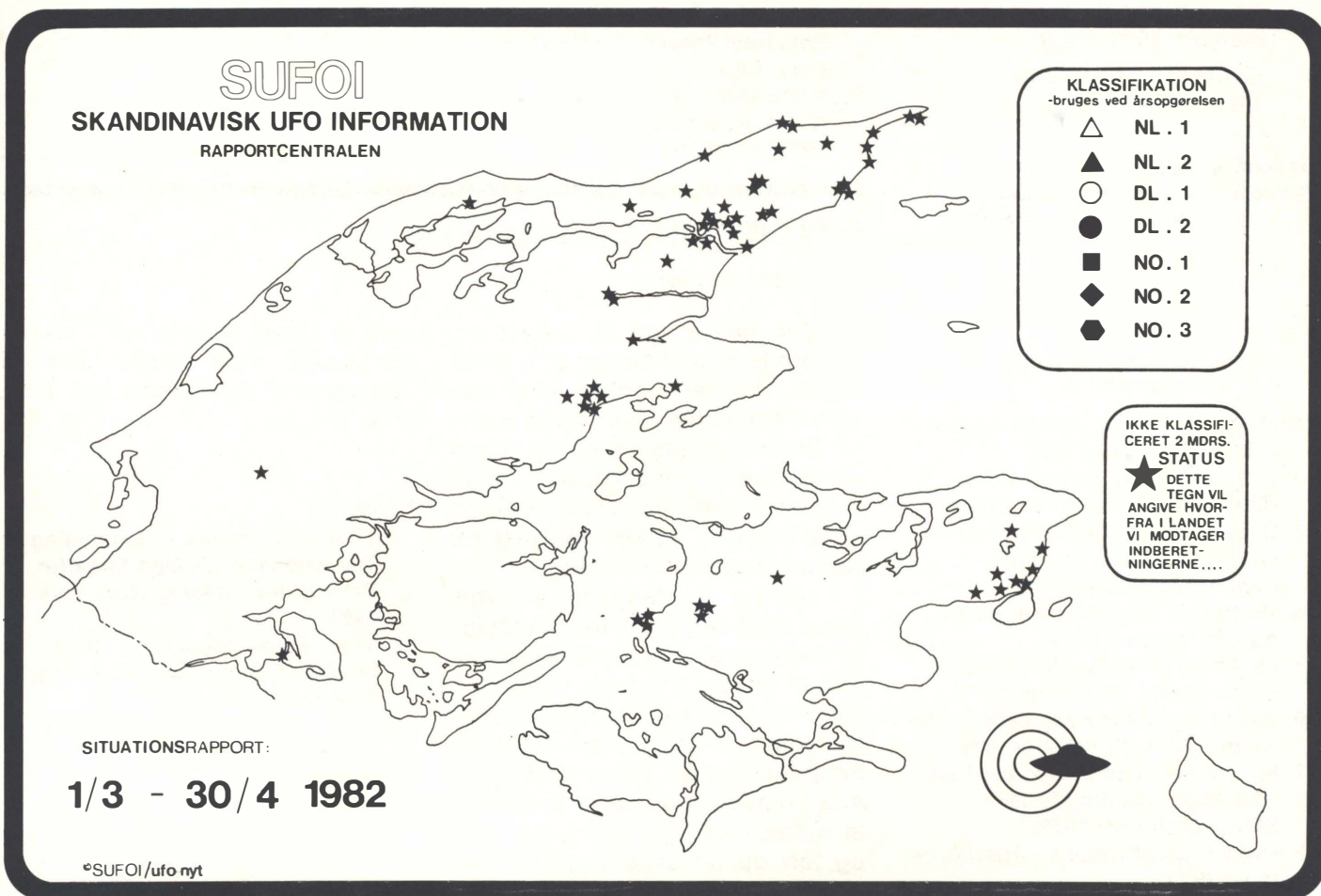
jekt, er i dag diskutabelt. Hos en bookmaker ville Heflin med de foreliggende oplysninger nok have odds imod sig.

Kilder:

1. »The UFO Verdict — Examining The Evidence«, Robert Sheaffer, Prometheus Books, New York, 1981.
2. »The Encyclopedia of UFOs«, Ronald D. Story, Dolphin Books, New York, 1980.
3. »The UFO Handbook«, Allan Hendry, Doubleday & Co., New York, 1979.
4. »UFOs A Pictorial History From Antiquity To The Present«, David C. Knight, McGrawhill Book Company, New York, 1979.
5. »Das Geheimnis Der Unbekannten Flugobjekte«, Adolf Schneider & Hubert Malthaner, Bauer Verlag, Freiburg im Breisgau, 1976.
6. »UFO-fotos. Teksthæfte«, Ole Henningsen, SUFOI, 1974.
7. »UFO Top Secret«, Mort Young, Essandess Special Editions, New York, 1967.
8. FATE, januar 1978.
9. The MUFON UFO Journal, nr. 111, feb., 1977.
10. FSR, nr. 2, marts/april 1969.
11. FSR, nr. 5, sept/okt 1968.
12. FSR, nr. 3, maj/juni 1968.
13. FSR, nr. 1, jan/feb. 1968.
14. FSR, nr. 4, juli/august 1967.
15. FSR, nr. 2, marts/april 1967.

INDRAPPORTERINGER

DANMARK

NL.1.

Nattelysfænomen 1

Et punktformet lys uden detaljer.

DL.1.

Dagslysfænomen 1

Et punktformet fænomen uden detaljer.

NO.1.

Nærobobservation af 1. grad

Et ufo med tydelige detaljer set inden for en afstand af 150 meter eller mindre.

NL.2.

Nattelysfænomen 2

Et lysfænomen af en vis udstrækning med synlig form.

DL.2.

Dagslysfænomen 2

Et fænomen af en vis udstrækning med synlig form.

NO.2.

Nærobobservation af 2. grad

Et ufo som i NO.1., der tillige efterlader tegn på at have været der - såsom landingsmærker, stråling, beskadiget vegetation, elektriske forstyrrelser osv.

Et nattelys er et eller flere lys, der ses efter solnedgang. Iagttageren kan ikke sige, hvor langt væk lyset er. Lysene kan være konstante, blinkende eller roterende. Lysene kan bevæge sig støt, fare omkring eller hænge stille.

Et dagslysfænomen er et eller flere fænomener, der ses efter solopgang. Iagttageren kan ikke sige, hvor langt væk fænomenet er. Det kan bevæge sig støt, fare omkring eller hænge stille.

NO.3.

Nærobobservation af 3. grad

Et ufo - svævende eller landet - som i NO.1., hvor der er iagttaget væsener eller skikkelser inde i eller i umiddelbar nærhed af fænomenet.

Den følgende liste angiver hver enkelt henvendelse om observationer, som SUFO har modtaget i den anførte periode.

Markeringen på kortet angiver observatørens opholdssted i hvert tilfælde.

Da kun et fåtal af henvendelserne er undersøgt til bunds på opgørelsestidspunktet, kan der mangle oplysninger i flere tilfælde — ligesom det ikke er muligt at afgøre, om observationerne kan identificeres, før de er færdigbehandlede. (En komplet oversigt over antal UFOer/IIFOer bringes hvert år i forbindelse med en statistisk analyse af det samlede rapportmateriale).

Under rubrikken UFO-RAPPORTER, DANMARK, bringes et udvalg af de færdigbehandlede observationer.

**Bestil
Deres
abonnement
på
UFO-NYT
direkte
på
telefon
(03) 61 87 38
svarer normalt
i dagtimerne
indtil kl. 20.00.**

Indkomne observationsberetninger i tiden 1. marts '82 til 30. april '82

DST = Dansk Sommertid
DNT = Dansk Normaltid

Observationsdato	Begyndelsestidspunkt	Varighed	Observationssted (postnr.)	Antal observatører	Farver
02-08-81	ca. 22.00 DST	—	2635 Ishøj	2	hvid
27-11-81	19.50 DNT	5-10 min.	9500 Hobro	3	mørkerød
—-03-82	—	—	4200 Slagelse	1	—
03-03-82	20.45 DNT	5 min.	3460 Birkerød	1	hvid
05-03-82	19.50 DNT	10 min.	4220 Korsør	2	—
07-03-82	23.00 DNT	—	3730 Herlev	1	intet observeret, kun lyd
11-03-82	20.28 DNT	8 min.	7190 Billund	9	hvid/blå/rød
15-03-82	20.00 DNT	30 sek.	2960 Rungst. Kyst	1	rød/hvid
22-03-82	20.40 DNT	15 min.	8000 Århus	—	—
22-03-82	21.25 DNT	10 min.	8000 Århus	8-10	orange
23-03-82	17.15 DNT	—	8000 Århus	2	orange
23-03-82	21.30 DNT	4 min.	4220 Korsør	2	hvid/sort
23-03-82	22.— DNT	—	8000 Århus	2	orange
23-03-82	22.45 DNT	—	4200 Slagelse	1	orange-rødt
23-03-82	22.45 DNT	—	4200 Slagelse	1	orange-rødt
25-03-82	20.00 DNT	få sek.	2200 Kbh. N	1	hvid
28-03-82	21.00 DST	5 min.	4350 Ugerløse	2	hvid/blå
31-03-82	21.05 DST	—	2930 Klampenborg	—	—
01-04-82	21.05 DST	4 min.	8410 Rønde	1	gulligt
02-04-82	16.00 DST	nogle min.	8220 Brabrand	2	metallisk
10-04-82	22.10 DST	3-5 min.	9530 Støvring	1	hvid
11-04-82	ca. 00.00 DST	ca. 1 t.	9400 Nr. Sundby	2	rød/blå/grøn
11-04-82	ca. 00.15 DST	ca. 15 min.	9850 Hirtshals	1	—
11-04-82	ca. 00.15 DST	ca. 10 min.	9400 Nr. Sundby	2	hvid
11-04-82	ca. 00.20 DST	ca. 3 min.	9850 Hirtshals	1	—
11-04-82	ca. 01.30 DST	5-10 min.	9970 Strandby	2	blå
11-04-82	02.25 DST	ca. 1 min.	9900 Fr. havn	3	hvid/gul
11-04-82	02.30 DST	5-10 min.	9300 Sæby	1	hvid
11-04-82	02.30 DST	ca. 2 min.	9300 Sæby	1	hvid/gul
11-04-82	ca. 02.30 DST	ca. 5 min.	9330 Dr.lund	1	hvid
11-04-82	ca. 02.30 DST	3-4 min.	9990 Skagen	4	gullig/hvid
11-04-82	ca. 02.30 DST	3-4 min.	9363 Gandrup	1	hvid
11-04-82	ca. 02.30 DST	ca. 10 min.	9700 Brønderslev	4	gullig
11-04-82	ca. 02.30 DST	—	9981 Jerup	2	som neonlys
11-04-82	ca. 02.30 DST	1 min.	mellem 9310 Vodskov og 9362 Gandrup	4	—
11-04-82	ca. 02.30 DST	10 min.	9900 Fr.havn	1	hvid
11-04-82	ca. 02.35 DST	5-10 min.	9310 Vodskov	6	hvid
11-04-82	ca. 02.40 DST	ca. 10 sek.	9380 Vestbjerg	6	—
11-04-82	ca. 02.40 DST	ca. 5 min.	9700 Brønderslev	3	gul/hvid
11-04-82	ca. 02.40 DST	2-3 min.	9370 Hals	2	hvid
11-04-82	ca. 02.40 DST	ca. 2 min.	9990 Skagen	4	gråblå/gul
11-04-82	ca. 02.45 DST	—	9800 Hjørring	3	hvid
11-04-82	ca. 02.45 DST	2-3 min.	8400 Nr. Sundby	1	hvid/kobberrød
11-04-82	ca. 02.45 DST	2 min.	9881 Bindslev	4	hvid/rød
11-04-82	ca. 02.50 DST	3-5 min.	9440 Åbybro	1	hvid
11-04-82	ca. 02.50 DST	5 min.	9480 Løkken	3	hvid/rød
11-04-82	ca. 03.00 DST	5 min.	9330 Dr.lund	3	grå
11-04-82	ca. 03.15 DST	—	»Nordjylland«	1	blåviolet/hvid
11-04-82	23-tiden DST	ca. 5 min.	9460 Brovst	3	hvid
11-04-82	ca. 22.45 DST	ca. 15 min.	9700 Brønderslev	1	sort
12-04-82	ca. 23.30 DST	—	9220 Aalborg Ø	2	hvid
12-04-82	ca. 22.35 DST	ca. 10 min.	9500 Hobro	1	sort/rød
13-04-82	21.45 DST	3 min.	4220 Korsør	2	gul
13-04-82	22.40 DST	—	8210 Århus V	1	gul
13-04-82	ca. 23.15 DST	ca. 15 sek.	9000 Aalborg	1	gullig
15-04-82	ca. 22.30 DST	ca. 10 min.	2100 Kbh. Ø	1	orange/hvid
15-04-82	ca. 23.00 DST	—	2650 Hvidovre	1	hvid
17-04-82	13.45 DST	ca. 10 min.	8900 Randers	1	sort plast
17-04-82	23.13 DST	1 min.	6400 Sønderborg	1	grøn
22-04-82	ca. 02.40 DST	ca. 10 min.	7700 Thisted	1	hvid

»Lyskegle« over Nordjylland

Af Torben Birkeholm

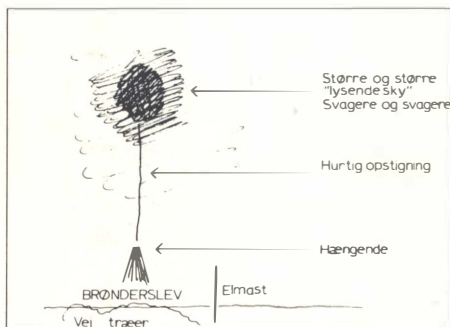
I påsken dette år var Nordjylland skueplads for nogle fantastiske lysfænomener. Læseren kan aflæse dette af Danmarkskortet andetsteds i dette blad. Her følger en detaljeret beretning om SUFOIs undersøgelser i den forbindelse.

Det hele startede med en opringing om formiddagen den 11. april. Tre yngre mænd havde natten før været på lystfiskeri ved Ryå, lidt

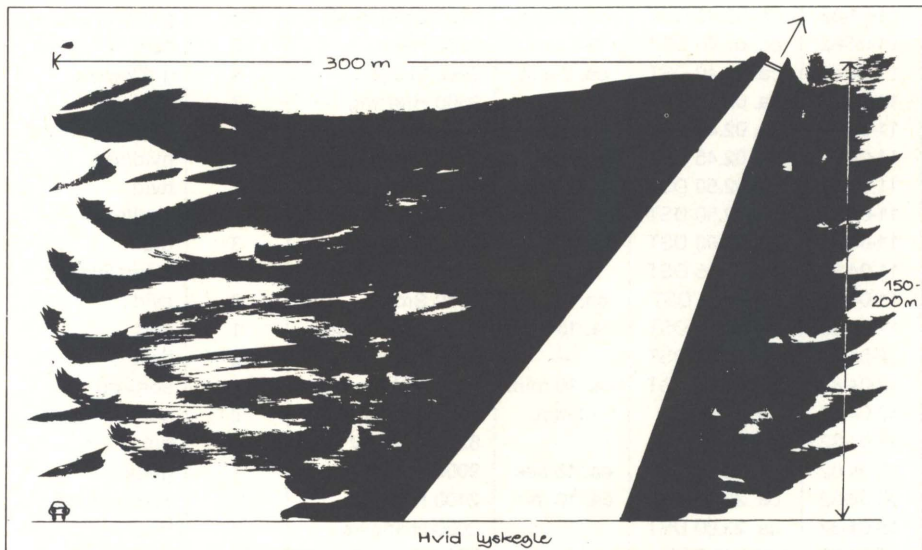
sydvest for Brønderslev. Efter henvendelse til Flyvestation Aalborg var de blevet henvist til SUFOIs lokale repræsentant, som de fortalte følgende:

Påskemorgen mellem kl. 02.30 og 02.40 sad de tre venner i bilen for at få lidt varme. Det var ret koldt med blæsevejr og temperaturer i nærheden af frysepunktet. Himlen var meget klar, og de kunne se månen og lysene helt fra Aalborg.

Pludselig fik de øje på noget lys lavt på himlen i retning mod Brønderslev. En af de tilstedeværende beskrev det således:

Tegning udført af en af de tre lystfiskere ved Brønderslev.

En anden observatørs opfattelse af det samme fænomen. Bemærk angivelserne af højde og afstand — det er næsten umuligt at bedømme disse størrelser, når man ikke ved, hvad det er man ser. I dette tilfælde er der jo tale om adskillige kilometre.

»...så jeg ligesom en tændt pære med trekantet lysskær nedad. Den stod stille, og jeg troede først det var en lygtepæl mellem de andre elmast (ved en vej kort derfra). Lyset var gullig-hvidt... Pludselig bevægede den sig hurtigt opad, og vi fór ud af bilen... Pludselig var lyset erstattet af en stor oplyst tåge, der blev større og større og samtidig svagere. 4-5 minutter senere var det hele væk...«

Denne beskrivelse blev suppleret med detaljer som: »...ca. halvt så stor som månen...« og »...lyskeglen syntes at oplyse hele Brønderslev — i hvert fald nåede lyset ned til horisonten...«

Et vidne dukker op

Det lød unægtelig meget spændende, og der blev straks truffet forberedelser til en nærmere undersøgelse. Men næppe var røret lagt før endnu en melding indløb — denne gang fra en mand i den nordlige udkant af byen, da han fik øje på »en hvid lyskegle, der gik helt ned til horisonten«. Klokken var ca. 02.40 og lyskeglen sås til venstre for fyret på Hirsholmene. Observatøren troede at lyset kom fra en redningshelikopter, men det udelukkede han, da der ikke sås positionslys og lyd ikke hørtes 1).

Lyset forsvandt ca. 10 min. efter, ved at lyset bredte sig mens det blev svagere — »gik i opløsning«.

De tre fiskere og manden fra Frederikshavn havde ikke nogen forbindelse overhovedet og kendte ikke til hinandens iagttagelser. Alligevel var der stor overensstemmelse, og alt tydede på at de havde set det samme fænomen!

Dette betød dog, at lyskeglen ikke havde oplyst Brønderslev — det måtte være noget der var meget længere væk.

SUFOI kontaktede Søværnets Operative Kommando i Århus for at høre om skibe kunne være årsag til lysfænomenet. Man kunne straks afvise en redningsaktion med helikopter som en mulig forklaring. Der var ikke kommet nogen meldinger til SOK efter lørdag aften ved 19-tiden (den 10. april). Heller ikke en teori om en militær raketaffyring havde noget grundlag.

Efterlysning

På dette tidspunkt besluttede SUFOI at efterlyse vidner gennem aviserne, og meddelelsen blev bragt i tre nordjyske dagblade. Straks begyndte det at strømme ind med henvendelser fra hele Nordjylland — fra Skagen i nord til Års i syd. Telefonen blev hurtigt blokeret og mange måtte ringe forgæves. En uge i træk kom der opringninger, der repræsenterede i alt over et hundrede vidner! 2)

De nordjyder der kom igennem berettede om observationer, der tidsmæssigt faldt i to hovedgrupper:

Den 11/4 kl. 00.15-01.00

En meget stor del af vidnerne havde set lysfænomener lige efter midnat. Fra personer i Hirtshals, Frederikshavn, Nørresundby og andre steder lød den samme melding: Kraftige lysfelter i lyse farver bevægede sig på det meste af nordhimlen og skiftede i et imponerende skue. De fleste havde set noget lignende tidligere, dog knap så kraftigt — og genkendte det som *nordlys*.

Den 11/4 kl. 02.30-03.30

Senere på natten — omkring det tidspunkt de første vidner havde omtalt — var den anden store del af observationerne gjort. Fænomenet blev beskrevet nogenlunde enslydende: En »lyskegle« — af flere omtalt som en trekant, trapez eller hestesko — og et diffust »lysskær« — af nogle oplevet som en lyskugle eller projektør i tåge — lavt på himlen i nordlig eller nordøstlig retning. Farven blev omtalt som hvid eller gullig, gråblå eller som neonlys, mens nogle havde

bemærket røde nuancer — fortrinsvis på fænomenets øverste del. Der var forskellige opfattelser af varigheden, men de fleste anslog den til 2-5 minutter.

Andre henvendelser drejede sig om lignende lysfænomener set på andre tider af natten mellem lørdag og søndag.

Desuden berettede flere om observationer på andre datoer og tidspunkter — flest i dagene omkring den 11. april. Nogle havde set fænomener der lignede de øvrige, men i flere tilfælde var der tale om helt forskellige fænomener. Visse af disse observationer

kræver yderligere undersøgelser før vi kan udtale os om fænomenernes oprindelse.

Teori

Efterhånden som meldingerne strømmede ind, blev det klart at det første spørgsmål der skulle besvares, var om de lysfænomener der blev set mellem 02.30 og 03.30 — altså også »lyskeglen« — kunne være udslag af det samme fænomen: *nordlys*. Var svaret benægtende måtte vi prøve andre muligheder, før vi evt. konkluderede at der var tale om et ægte UFO-fænomen.

En nordlys-stråle fotograferet i Finland 1980. Sort-hvid gengivelsen yder desværre ikke dette farverige billede fuld retfærdighed.

Foto af nordlys ved Grønnedal i Grønland 1977. På farvegengivelsen er lyset ensfarvet grønt.

Undersøgelser

Et større detektivarbejde blev sat i gang, og SUFOI kontaktede adskillige myndigheder og forskningsinstitutioner i et forsøg på at få opklaret om nordlys kunne optræde som beskrevet, og om betingelserne havde været til stede for så kraftigt et udbrud af nordlys.

I første omgang prøvede vi om personalet på fyret på Hirsholmene havde bemærket noget. Her blev vi henvist til marinedistrikt Kattegat, hvor den vagthavende bedyrede at der havde været helt usædvanlige sigtbetingelser til stede denne nat. Man havde meldinger fra skibe ud for Frederikshavn, der kunne observere lys på den svenske kyst! Samtidig oplyste han, at tilstedeværelsen af reflekterende lag i atmosfæren forstærkede visse spejlingsfænomener, der netop gjorde det muligt at se lys på landjorden meget langt væk. Han bekræftede også at man på fyret havde set de samme lys som fra skibene (røde lys).

Disse oplysninger blev kun delvis bekræftet af meteorologerne i vejrtjenestecenter Karup. Det havde ganske vist været meget klart i den nordlige del af Jylland (og overskyet i resten af landet), men luften var stærkt instabil — altså

ingen reflekterende lag — med et dybt lavtryk i den Bottniske havbugt og en nordvestlig strømning fra Svalbard.

Inden vi satte os i forbindelse med nordlyseksperter, måtte vi lige repetere hvad vi vidste om disse fænomener. I håndbog for rapportoptagere var der ikke noget særligt at hente — af den enkle grund, at det er yderst sjældent rapporteret i denne forbindelse. Bedre var det med et par leksika, specielt Aschehoug og Gyldendals STORE NORSKE leksikon (1980), hvor følgende sammendrag er hentet:

Nordlysfænomenet

Nordlys, også kaldet polarlys, skyldes ioniserede partikler fra Solen. Disse partikler er elektrisk ladede og afbøjes derfor af Jordens magnetfelt. De rammer af samme grund Jorden omkring magnetpolerne, hvor polarlys forekommer.

Den mest fremtrædende farve i nordlyset er gulgrøn, men farven kan også være grøn, rødlig eller rødviol et og gullig.

Nordlyset kan antage mange forskellige former. De mest almindelige er:

- *buer*, der viser sig som et jævnt bælte tværs over himlen i øst-vest retning,
- *bånd*, der har en mere uregelmæssig form, og
- *stråler*, som kan optræde isoleret eller i større ansamlinger (som da kaldes gardiner). Indenfor buer og bånd kan man også se strålestruktur.

Strålerne i nordlyset ligger parallelt med de magnetiske feltlinjer og står derfor næsten lodret i polarområderne. Perspektivvirkning kan imidlertid give helt andre indtryk. Et eksempel på dette er den mest iøjnefaldende nordlysform, *kronen*.

Nordlysformerne udgør imidlertid ikke et stillestående billede. Noget af det mest fascinerende ved et aktivt nordlys er de stadige skift af form, position og optræden. Et nordlysudbrud følger et vist mønster gennem en nat. Tidligt på aftenen vil man se svage, rolige nordlysbuer på nordhimmelen. På et tidspunkt sker en mærk-

bar øgning i lysintensiteten. Buerne får strålestruktur og bevæger sig hurtigt — og pludselig er det som om det hele eksploderer. Buerne mister deres regelmæssige form, de folder sig ud som bånd og bevæger sig hurtigt både øst-vest og nord-syd. Senere aftager det hele, formerne bliver roligere og himlen kan efterhånden dækkes af et diffust slør, som kan lyse op og slukke igen med mellemrum.

Nordlysets underkant ligger sædvanligvis i en højde af ca. 100 km. Nordlysbuer har imidlertid en synlig lodret udstrækning på ca. 50 km, mens stråler kan være flere hundrede km lange.

Nordlys optræder hyppigst i ovale zoner omkring de magnetiske poler (grænsen ligger normalt omkring Nordnorge). Langs denne zone ser man nordlys næsten dagligt, mens hyppigheden aftager stærkt mod syd. Ved specielle forhold (magnetiske storme) vil zonen dog blive bredere og forskyde sig til lavere breddegrader.

Denne beskrivelse passer i store træk med de rapporterede fænomener. De enkelte observationer kan føjes ind i det mønster der tegner udviklingen af et udbrud, med de første rolige buer på nordhimmelen efterfulgt af mere bevægelige og lysstærke former. Den nævnte »lyskegle« er således en isoleret *stråle*, der afløses af et diffust lysskær (slør) — helt efter bogen!

Nu manglede kun en bekræftelse på at en magnetisk storm havde udløst dette naturfænomen og sørget for at nordjyderne fik lejlighed til at nyde skuet.

SUFOI var i forbindelse med Magnetisk observatorium på Brorfelde og Geofysisk Laboratorium på Danmarks Tekniske Højskole. Det sidste sted fik vi lejlighed til at få en udtalelse af landets førende ekspert i nordlys, Dr. Lassen. Alt stemte overens — der havde været en ekstraordinær magnetisk uro og man havde endda modtaget meldinger fra nordjyske amatør-astronomer, som kunne bekræfte det flotte nordlys. 3) Også kraftige forstyrrelser på kortbølgeområdet var noteret — noget der er karakteristisk ved de magnetiske storme.

Konklusion

Der syntes nu ikke at være tvivl om, at de beskrevne »lyskegler« og diffuse lys m.v. var sider af det samme fænomen — nordlys. På den måde blev over 90% af samtlige henvendelser opklaret!

Enkelte af de øvrige observationer viste sig at være fejlfortolkninger af klartlysende stjerner og planeter, samt fly.

Ufoer?

Tilbage blev nogle få observationer, der indtil videre betragtes som UFOer. For eksempel modtog SUFOI en henvendelse om en observation i nærheden af Hobro, hvor en yngre kvinde den 12. april i ti minutter var vidne til en mærkelig hændelse. Ved 22.30 tiden opdagede hun et lysskær udenfor de sydvendte vinduer i hjemmet. Over en sø lige i nærheden så hun en mærkelig hesteskoformet tingest med en lysende kugle forneden i den ene side. Selve »hesteskoen« var helt mørk, mens kuglen blinkede regelmæssigt i rødt. Pludselig fløj genstanden op over huset og fortsatte mod nord, hen over naboens tag. Da genstanden satte sig i bevægelse opfattede kvinden en svag »summen«.

I et andet tilfælde blev en hel formation af lysende prikker observeret fra Aalborg. 10-11 lys i en skæv V-formation forsvandt mod øst efter 15 sekunder. Dette skete den 13. april.

Andre observationer bliver i øjeblikket undersøgt, og yderligere detaljer vil evt. blive offentliggjort i et senere nummer af UFO-NYT.

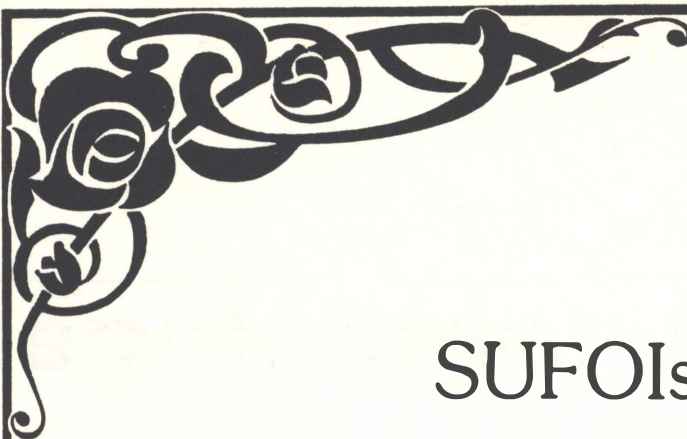
Det sidste er, at en københavnsk dame har henvendt sig om en observation den 11. april, omkring det samme tidspunkt som nordlysfænomenet. Da meteorologerne mener, at nordlyset ikke kunne observeres fra dette område, er vi meget spændte på at høre nærmere om denne observation.

Noter:

1) Det skal understreges, at det ikke altid er muligt at udelukke fly og helikoptere fordi man ikke kan se deres positionslys og heller ikke kan høre motorstøj. Der er mange eksempler på at lys fra disse kan ses på så store afstande, at lyden ikke når frem, og mindre lys (som positionslys) »overdøves« af f.eks. landingsprojektører.

2) Kun en del af disse henvendelser er registreret. På Danmarkskortet er kun medtaget observationer hvor vi kender navn og adresse på observatørerne. Mange ønsker ikke at give disse oplysninger, da det viste sig at sagen var opklaret.

3) Der indsamles ikke længere oplysninger om nordlys i Danmark. Tidligere noterede personalet på fyrskibene observationer af nordlys, men der er nu kun to fyrskibe i danske farvande og registreringen er opgivet.

SUFOIs

Jubilæums-lotteri 1982

I anledning af Skandinavisk UFO Information's 25 års jubilæum den 17. december 1982 inviterer vi hermed vore medlemmer til at deltage i et jubilæums-lotteri.

For kun kr. 10,- har du mulighed for at vinde en af de to hovedgevinster:

2 gavekort à kr. 1000,- til Det Ukendtes Boghandel

Lodsedlerne sælges via vores giro-konto i perioden fra den 20. juli til den 20. september. — MEN DU SKAL SKYNDE DIG AT SIKRE DIG NOGLE LODSEDLER — der er kun fremstillet 1000 stk.

Lodstrækningen foregår ved SUFOIs repræsentantskabsmøde den 26. september og vindelisten offentliggøres i UFO-NYT nr. 6, 1982.

Den samlede præmieliste er som følger:

1.—2. præmie:

2 stk. gavekort til Det Ukendtes Boghandel à kr. 1000,-.

3.—7. præmie:

5 stk. abonnement på UFO-NYT 1983 à kr. 108,-.

8. præmie:

1 stk. UFO-emblem à kr. 31,50.

9.—18. præmie:

10 stk. frit valg mellem bøgerne Tidsloven, UFOer over New Zealand og UFO Detektorer, à minimum kr. 20,-.

19.—38. præmie:

20 stk. pakker med postkort med UFO-motiv à kr. 12,-.

Lodsedler à kr. 10,- bestilles ved at indbetale beløbet plus kr. 2,- til dækning af porto til giro 9 11 77 25, Postbox 6, 2820 Gentofte. Skriv venligst LOTTERI på modtagerdelen.

Betalingen for lodsedler skal være indbetalt senest den 26. sept. 1982.

SETI -forskningen

Af Tommy Christensen

I UFO-NYT 6/81 behandlede vi problemet om fremmede solsystemer og muligheden for at finde liv derude. I denne artikel skal vi se på de nyeste undersøgelser og planer vedrørende efterforskningen af extraterrestiske intelligenser.

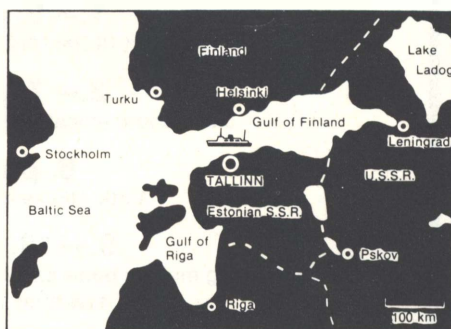
Den 8.—11. december afholdte det Russiske Akademi for Videnskab en konference om SETI i byen Tallinn, hvor omkring 150 forskere fra adskillige lande deltog. Endvidere var 40 pressefolk og en del cosmonauter mødt op for at overvære begivenheden, hvilket giver et godt indtryk af den ganske betydelige interesse for SETI i Sovjet.

Mange spørgsmål, ingen svar

Efterforskningen af ikke-jordisk liv bringer os frem til en mængde grundlæggende spørgsmål. Hvilken type bevis søger vi? Hvor søger vi? Forsøger ikke-jordiske intelligenser allerede at kommunikere med os? Kan vi frygte aggressioner fra dem, og skal vi derfor i tilfælde af modtagelse af et budskab fra ETI forholde os passive? Bl.a disse spørgsmål er heftigt blevet diskuteret siden SETI tog sin begyndelse for ca. 20 år siden, og stadig står vi tvivlende overfor disse punkter.

En af metoderne til at finde de manglende svar, er at studere vor egen situation og forsøge at overføre dette til resten af universet. Således undersøger astronomer hvordan planeter opstår og udvikles, biologer prøver at forstå op- og nedgangen og evolutionen af livet her på Jorden, mens socialforskere studerer mønstre i den men-

neskelige adfærd. Imidlertid lider alle disse studier naturligvis af den samme defekt; vi forsøger at generalisere på grundlag af kun et enkelt planetsystem, en enkelt form for liv, en enkelt intelligent, teknologisk race. Derimod vil SETI i tilfælde af positive resultater give os korrekte konklusioner, hvis blot

Konferencen om SETI (Søgning efter Intelligent Liv i Rummet) den 8.-11. dec. 1981 blev afholdt i den russiske by Tallinn.

vi forstår at tyde de modtagne data rigtigt.

Den amerikanske videnskabsmand F. Tipler har i den senere tid fremført, at vi højst sandsynlig er den eneste tekniske civilisation i vor galakse Mælkevejen, eller måske i hele verdensrummet, hvilket er i modstrid med vor nutidige opfattelse. Tipler begrundet sine fænomenalt negative udtalelse med, at såfremt andre avancerede samfund skulle være

opstået i løbet af de ca. 15 milliarder år, som universet har bestået, ville vi med sikkerhed på nuværende tidspunkt have registreret tegn på deres eksistens. Han forestiller sig, at ETI i stedet for direkte kommunikationsmetoder vil anvende rumsonder med højt udviklet teknisk udstyr. Når sonderne ankommer til et solsystem vil de begynde at udforske det, og sonderne kan så transmittere informationer tilbage til planeten, hvorfra de for tusinder af år siden blev udsendt. Hvis en sonde fandt, at en evt. tilstedeværende civilisation var nået et acceptabelt højt teknologisk og mentalt niveau, kan den muligvis optage kontakt.

Tipler's meget offentliggjorte teori konkluderer: vi har ikke konstateret en extraterrestisk rumsonde i vort solsystem, altså er vi alene i universet. Det er naturligvis store ord, og man må absolut undre sig over, at i den grad banale postulater kommer fra en moderne videnskabsmand!

Tipler kommer imidlertid med en væsentlig bemærkning, som må give os lidt eftertanke. Efter intensivt at have studeret SETI i mange år (ja, det lyder jo utroligt!) har han opdaget, at holdningen til ETI i de sidste mange hundrede år har varieret kraftigt i perioder mellem positiv og negativ. I dag er holdningen tilsyneladende igen ved at ændre sig til pessimisme efter de sidste årtiers positive indstilling både hos videnskaben og den almene befolkning. Er der måske tale om en slags mode?

Extrasolære planeter

D. Schwartzmann påpegede i Tallinn, at vi ingen ideer har, om hvorvidt andre civilisationer i universet har den samme trang til at udforske som vi. På grundlag af denne usikkerhed føler de fleste forskere, at vi i den kommende tid skal bevæge os væk fra logisk tænkning til fordel for observationsdata. På dette punkt synes der nu endelig at ske noget afgørende.

Flere af talerne debatterede under konferencen mulighederne for at konstatere eksistensen af planeter over afstande af mange lysår. Alle astronomer erkender i dag, at der findes i millioner af solsystemer alene i vor galakse, men som netop omtalt behøver vi konkrete oplysninger. Nu er tilstedeværelsen af extrasolære planeter naturligvis ikke ensbetydende med at der findes liv, og måske endda teknologiske civilisationer på planeterne, men en sikker konstatering af fremmede solsystemer vil være et meget afgørende skridt på vejen. Således udtalte adskillige forskere, at hvis vi ikke i løbet af den nærmeste fremtid fandt andre systemer med konventionelle planeter, vil der blive sat et stort spørgsmålstegn ved formålet med videre SETI-forskning.

Der har længe været nogen tvivl fremme vedrørende de resultater, som Peter van de Kamp ved Sproul Observatoriet i USA har opnået (se UFO-nyt 6—81). Senest har vi set kritiske holdninger i en artikel i Kalender Für Sternfreunde 1982, hvor Poul Ahnert og Jean Meeus hævder, at måle-usikkerheden både med hensyn til instrumenter og menneskelige faktorer er større end de målte udsving af de pågældende stjerner. Hvorom alting er, så er Peter van de Kamp's resultater i nøje overensstemmelse med den hos astronomer generelle indstilling til fænomenet. De påpeger, at planeter højst sandsynligt opstår af de materialerester, som er tilstede ved dannelsen af stjerner. Planeterne påvirker stjernen med tyngdekrafter, som nedsætter stjernens omdrejningsmoment. Således synes solsystemer teoretisk kun at forekomme ved langsomt roterende stjerner. Ifølge de oplysninger jeg har modtaget bl.a. fra Burnham's

omfattende værk Celestial Handbook lader det til, at van de Kamp enten har ret i sine antagelser, eller har været usandsynlig heldig i sit valg af målefejl. Imidlertid synes hans resultater altså ikke at blive fuldt godkendt som bevis, men en afgørelse vil nok falde i løbet af kort tid.

G. D. Gatewood fra Allegheny-Observatoriet i USA fortalte på konferencen i Tallinn om hans arbejde på dette område, og han kunne fremvise et bemærkelsesværdigt fint resultat. Ved hjælp af en ny konstruktion af et multikanalet astrometrisk fotometer, der garanterer en utrolig høj nøjagtighed, har han i løbet af kun to ugers observationer af Procyon ikke alene udmålt stjernens egentlige bevægelse gennem verdensrummet, men også den omkreds-ende hvide dværgs påvirkning. Når vi påtænker, at denne hvide dværgstjerne har en omløbstid på 40 år, er dette så sandelig præcisionsarbejde af hidtil ukendt karakter. Gatewood har nu påbegyndt et omfattende projekt, hvor han undersøger bevægelserne hos de 50 nærmeste stjerner, og hans resultater, af- eller bekræftende, kan givetvis tages som bevis.

Det ville naturligvis være at foretrække, hvis vi kunne registrere extrasolære planeter direkte, enten visuelt eller fotografisk, men her ser situationen mere dystre ud. Den franske astronom P. Connes udtalte, at simulationsforsøg i et laboratorium har vist, at selv det avancerede Rumteleskop, når det om kort tid vil blive sendt i

kredsløb om Jorden, kun yderst tvivlsomt vil være i stand til direkte at opdage fremmede solsystemer.

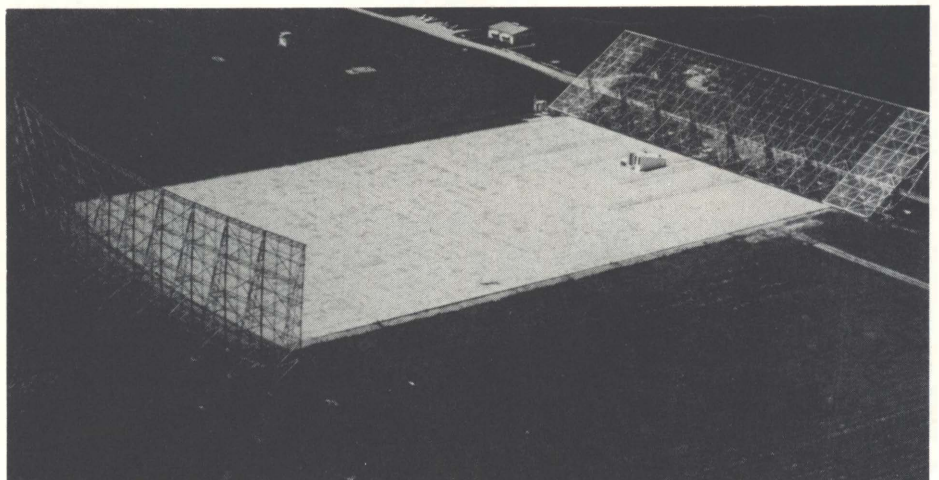
Imidlertid tyder nye undersøgelser med såkaldte interferometre på, at denne drøm måske alligevel kan realiseres på et tidspunkt.

En gruppe franske videnskabsmænd har således for nylig afprøvet et lille system nær byen Grasse, højt til vejrs i de sydfranske bjerge, hvor luften er perfekt til astronomiske observationer, og gruppen har allerede vundet mange gode erfaringer. Et interferometer består af to eller flere teleskoper, som styres med en uhyre fin præcision, således at de altid er rettet mod netop det samme område af himlen. I en central opstilling samles de optiske informationer til et enkelt billede med høj opløsning. Systemet er allerede meget udbredt for radioteleskoper, især i Sovjet, USA og Australien.

Optiske interferometre har siden midten af 70'erne leveret epokegørende billeder af stjerner og andre fjerne objekter, men teknikken er endnu ikke tilfredsstillende udviklet, ligesom omkostningerne er forholdsvis høje. Men der foreligger interessante planer om store anlæg bl.a. fra den europæiske rumfartsorganisation ESA, og vi kan så blot håbe på, at de en gang i fremtiden vil blive udført i praksis.

Radiokontakt

Siden det famøse OZMA projekt blev startet i efteråret 1960 af astronomen Frank Drake ved

Det »store øre« — Ohio State Universitets radioteleskop. Teleskopet fylder mere end 3 fodboldbaner.

Greenbank i USA, er der foretaget omkring 30 lignende forsøg på at opfange radiosignaler fra ETI. De er alle afsluttet med et negativt resultat, og vi kunne måske efterhånden fristes til at tro, at vi faktisk er den eneste civilisation her i Mælkevejen, som har udviklet radiokommunikation. Således forholder sagen sig nu sikkert ikke, idet de manglende resultater kun skyldes vor utilstrækkelige teknologi og arbejdsindsats.

Drake var pionér på området, og konstruerede selv en modtager, der kunne opdage radiosignaler af intelligent oprindelse på 21 cm bølgelængden. Han udvalgte kun to stjerner til projektet, Epsilon Eridani og Tau Ceti i en afstand af 11 lysår, der minder om vor Sol. OZMA blev afsluttet i løbet

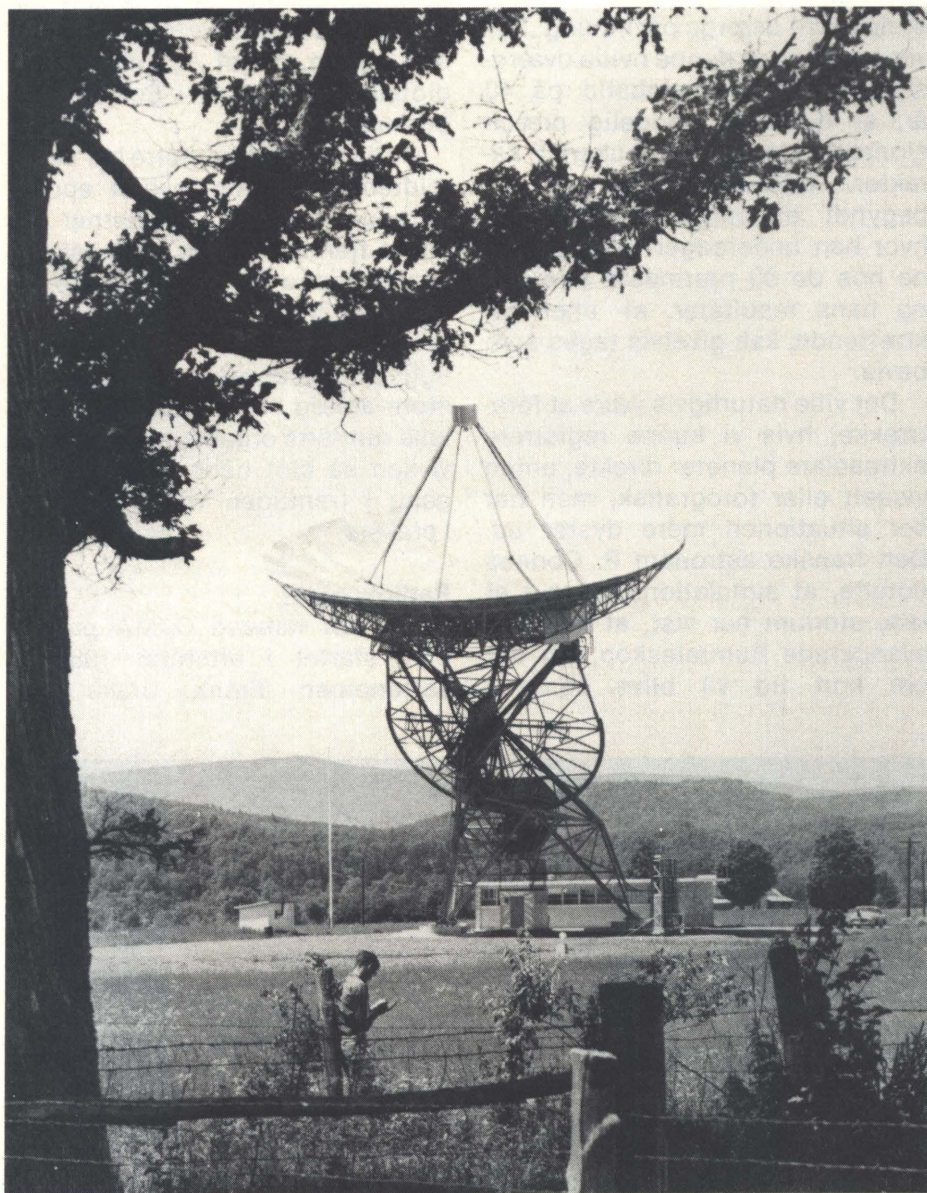
af foråret 1961 efter 200 timers undersøgelser, men nogle år senere fortsatte Drake i et par måneder med OZMA II. Havde Drake opdaget extraterrestiske signaler ville det sandelig have været noget af et mirakel.

I mellemtiden er flere hundrede stjerner blevet studeret på mange frekvensbånd omkring 21 cm og 18 cm, der anses for at være bedst egnede for interstellar eller intergalaktisk kommunikation. I midlertid findes der et helt enormt antal muligheder for retninger, frekvenser, signaltyper og sensitivitet, så disse undersøgelser må nærmest betegnes som forsøg på at finde »ETI-nålen« i den »kosmiske høstak«.

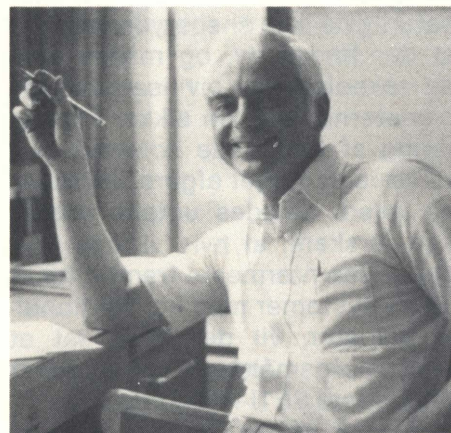
Det længste observationsstudie på SETI finder sted under ledelse

af R. S. Dixon ved Ohio State University. Til trods for minimale økonomiske midler har universitetets store radioteleskop konstant undersøgt den nordlige himmel siden 1973 med en 50-kanalt 21 cm modtager. Et af de største problemer ved disse radioprojekter er, at der forekommer en mængde støj fra vor egne aktiviteter her på Jorden, og et besynderligt stort opsving af signaler, der blev registreret af Ohio-universitetets instrumenter i august 1977, skyldes sandsynligvis en militær satellit, men sagen er endnu ikke endelig opklaret.

Alle disse mindre undersøgelser har givet os værdifulde erfaringer, men skal vi gøre os forhåbninger om indenfor en overskuelig fremtid at besvare det centrale spørgsmål

Frank Drake's 85-fod teleskop ved National Radio Astronomy Observatory, Green Bank i Vest Virginia. Den 8. april 1960 rettede han teleskopets store øre mod stjernen Tau Ceti. — Projekt »OZMA« var begyndt!

Astronomen Frank D. Drake, nu professor i astronomi og chef for National Astronomy and Ionosphere Center, der bl.a. også omfatter Arecibo observatoriet.

om vi er alene, må vi sætte en større forskning igang. Den mest lovende plan er omhyggeligt blevet struktureret gennem adskillige år af et hold videnskabsmænd og ingeniører fra NASA.

Ifølge planen skal de allerede eksisterende radioteleskoper benyttes, som eksempelvis verdens største teleskop i Arecibo, Puerto Rico, med en diameter på 300 m eller NASAs Deep Space Network, der normalt sporer planetariske rumsonder. Dog vil samtlige elektroniske instrumenter være af en helt ny konstruktion, der skal sikre bedre sensitivitet og endvidere dække et meget stort område af frekvenser samtidig. Nøglen til dette udstyr er en såkaldt spektrum-analyser, som kan modtage og analysere signaler fra ikke

mindre end 8 millioner frekvenskanaler på samme tid, og en enkelt kanal dækker et smalt bånd på 1 til 32 hertz.

Dette avancerede udstyr er nødvendigt, da forskere anser smalle båndsignaler fra ETI som mest sandsynlige, og vi kan jo naturligvis ikke vide helt nøjagtigt på hvilken frekvens vi kan modtage signalerne, især hvis de ikke var udsendt med det formål at kontakte andre samfund i universet, men nærmere er udstråling fra radaranlæg m.v. Dataanalyserne vil tage hensyn til menneskeskabt støj, skiftende observationsforhold og muligheden for at ETI-signalerne »driver« i frekvens m.v.

NASAs plan indeholder en undersøgelse af både nærliggende stjerner og hele himlen. Først vil omkring 1000 sol lignende stjerner indenfor en afstand af 100 lysår omhyggeligt blive observeret i et område på 1200 til 3000 megahertz, hvilket inkluderer 21 cm og 18 cm båndene, med 1 hertz opløsning, og det giver næsten 2 millioner kanaler for hver stjerne. Strategien i undersøgelserne af hele himlen, er at indordne sensitiviteten til at omfatte alle himmelpositioner og frekvensområder op til 20.000 MHz, men det indebærer også, at der kun kan benyttes et eller to sekunder til hver position og frekvens. Programets første udviklingstrin vil koste 12 mill. dollars over en 5-årig periode, eller omkring 0.04 af NASAs budget. Dette vil tillade konstruktion og afprøvning af en 74000 kanals prototype af spektrumanalysen, design og afprøvning af computer-programmerne, samt observationsforsøg. Den amerikanske kongres fik i sidste øjeblik stoppet for NASAs SETI-forskning ved atter at skære budgettet ned, hvilket man begrundede med, at »det var vanskeligt nok at finde intelligens i Washington!«. Forskere regner dog med at få planen igennem næste år, hvilket i givet fald kommer til at betyde helt nye horisonter for SETI.

Der er nu snart forløbet 25 år siden SETI-forskningen tog sin begyndelse, og vi har i den tid fået et noget differenceret billede

af vor egen civilisation. SETI kan således ikke blot betyde en grundlæggende ændring i forholdet til universet, men i høj grad også i forhold til os selv. □

Litteratur:

W. T. Sullivan:
»SETI Conference at Tallinn«
Sky & Telescope, april 1982.

A. Labeyrie:

»Stellar Interferometry: a Widening Frontier«

Sky & Telescope, april 1982.

Shklovskii & Carl Sagan:

»Intelligent Life in the Universe«
Picador, London 1966.

Paul Ahnert:

»Ist die Existenz von Planeten naher Fixsterne wirklich erwiesen?«
Kalender für Sternfrunde 1982
Ambrosius Barth, Leipzig 1981.

Kurser for rapportoptagere

Nu er vi igen i stand til at tilbyde foreningens medlemmer deltagelse i KURSER FOR RAPPORTOPTAGERE, idet der afholdes en række weekend-kurser for rapportoptagere landet over.

Denne gang arrangeres to typer kurser . . .

Grundkursus A

Dette introducerende kursus vil give en generel indføring i emner, som man kan komme ud for i den situation, hvor man skal optage en ufo-rapport.

Kurset kan følges af **alle**, idet det ikke kræver nogen forudsætninger. Det er velegnet for personer der enten optager eller kunne tænke sig at komme til at optage ufo-rapporter. Men det kan også med stort udbytte følges af personer, der blot ønsker at vide lidt mere om arbejdet med rapporter og identificering af kendte fænomener.

Tidspunkter:

Fredericia den 6.-7. november 1982

Ringsted den 13.-14. november 1982

Videregående kursus B

Det videregående kursus vil beskæftige sig med enkelte sider af rapportoptagelsen på en uddybende basis.

Kurset har som forudsætning, at man har fulgt et grundkursus (kurserne i januar/februar 1981 var grundkurser). Dispensation herfra kan gives i enkelte tilfælde.

Tidspunkter:

Fredericia den 30.-31. oktober 1982

Ringsted den 27.-28. november 1982

Generelt

Kurserne vil være baseret på foredrag, gruppediskussioner og praktiske øvelser.

Kursus-gebyret er kr. 140,00 pr. person for hele weekenden (lørdag/søndag). Gebyret dækker ikke logi og fortæring, men er incl. udlevering af kursus-materialer.

Arrangør er en gruppe fra Skandinavisk UFO Information, men kurserne er tværorganisatoriske og åbne for medlemmer fra alle organisationer. Er du interesseret - henvend dig da uforpligtende til Per Andersen, Grøfthøjparken 155, 2.th., 8260 Viby, og få et detaljeret program. Her kan man også ansøge om helt eller delvis fritagelse for kursus-gebyr eller dispensation til kursus B.

I korte træk

Ved T. Christensen og
O.J. Knudsen

Rumteleskop under udvikling

I løbet af de nærmeste år opsen- ser den amerikanske rumfartssty- relse NASA et spejlteleskop, der monteret i en satellit vil omkredse Jorden i en afstand af 500 km.

Bearbejdningen af den »astro- nomiske kronjuvel« tog sin begyn- delse allerede i 1979, og d 5. de- cember 1981 kunne videnskabs- mændene ved det berømte Perkin- Elmer Optical Co. i Connecticut meddele, at operationen var forlø- bet så perfekt, som man kunne ønske sig. Med sine 2,4 m i tvær- mål og tolerancer for overflade- belægningen på kun 0,01 bølge- længde, er hovedspejlet det mest præcise man nogensinde har kon- strueret i denne størrelse.

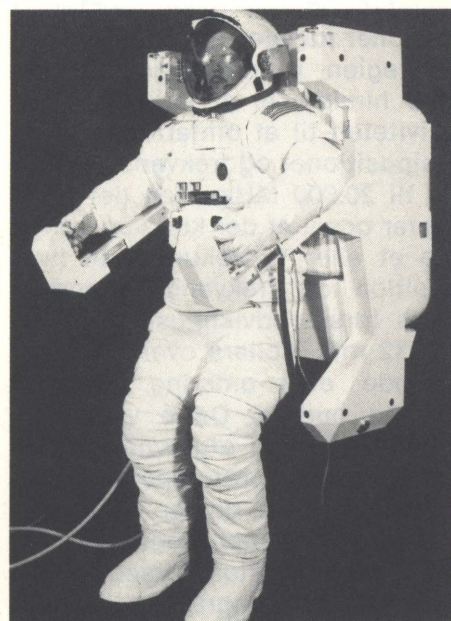
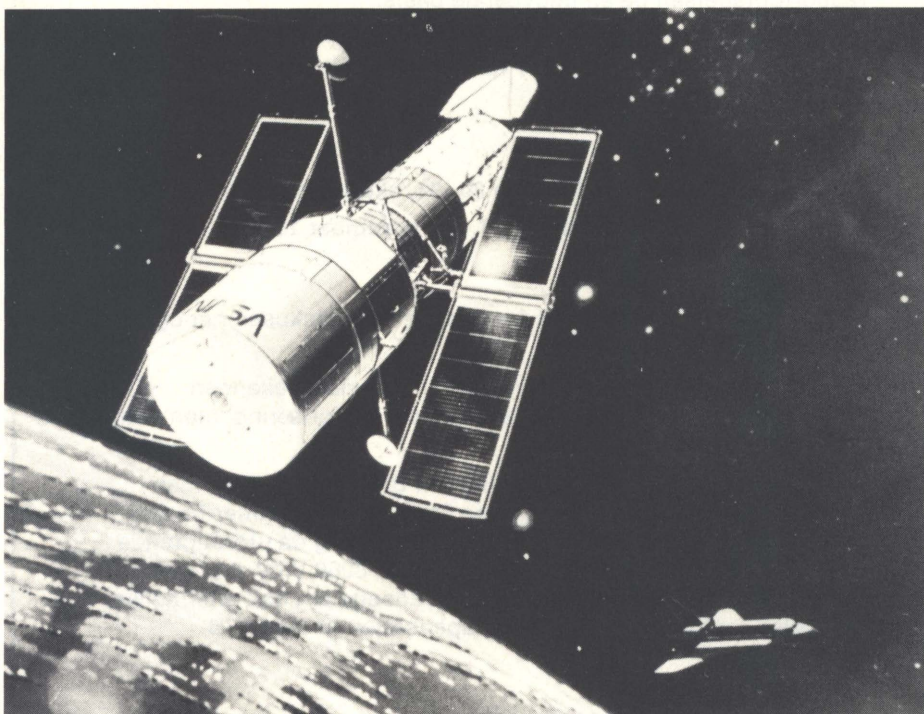
Rumteleskopets vigtigste funk- tion er at udforske neutral brint i det ydre verdensrum i spektret om- kring 1216 ångstrøm. P.g.a. atmos- færens absorbtion er dette ikke muligt for teleskoper her på Jor- den. Man kan således i langt højere grad end hidtil studere quasarer og andre gådefulde fænomener i universet, og videnskabsmænd venter at rumteleskopet vil åbne helt nye horisonter i astronomien.

Sky & Telescope 2/82

Reparation af satellit i rummet

På et tidspunkt sent i 1983 vil et hold astronauter under rumfær- gens 11. flyvning aflægge et besøg hos den defekte Solar Maximum

Mission sonde. En af astronauter- ne vil forlade rumfærgen og ved hjælp af en avanceret raket-drevet »rygsæk« flyve over til den lang- somt roterende satellit. Når han har stabiliseret satellitten vil den med rumfærgens arm blive bragt ned i lastrummet, hvor astronau- terne kan udskifte et defekt modul, inden sonden atter sendes i kreds- løb.

SMM-sonden blev opsendt den 14. februar 1980, og i en bane 270 km over Jorden skulle den inten- sivt overvåge Solen under dens 11-årige solplet-periode. En repara- tion af SMM vil være en kolosal milepæl for rumfærgeprojektet, og i NASA hersker der stor entusi- asme. Således træner astronauter- ne allerede til denne mission i en stor vandtank for at øve repara- tionen i simuleret vægtløshed. Den første »rygsæk« ankom til Johnson

Space Center i Houston i marts, men NASA venter endnu på Kongressens godkendelse.

S & T 3-82

Pioneer 10

Denne rumsonde blev opsendt den 2. marts 1972 for at undersøge forholdene ved Jupiter i slutningen af 1973. Den var konstrueret til at fungere i kun 30 måneder, men endnu i dag sender Pioneer 10 informationer tilbage til Jorden.

Noget som har overrasket rumeksperterne mere end sondens lange levetid, er, at den i en afstand på over 4 milliarder km fortsætter med at registrere solvind og et magnetisk felt. Blandt mange interessante data fra Pioneer 10 er opdagelsen af, at solvinden imod alle forventninger ikke aftager med afstanden.

Rumsonden fjerner sig med 2,8 astronomiske enheder (420 millioner km) om året i retning mod den røde stjerne Aldebaran, og det varer kun få år før den har forladt vort solsystem.

S & T 3-82

Mystisk sky

Først på året gik rygtet om en »mystisk sky« pressen rundt. Efter tonen i nogle af rapporterne at dømme, »håbede« man på, at det mindst drejede sig om noget giftigt, eller noget radioaktivt!

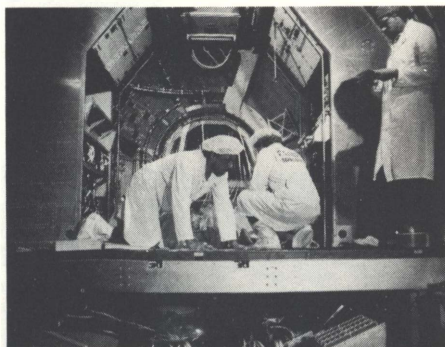
Løsningen på sagen kommer fra Langley Research Center, som er en af NASAs afdelinger. Dr. M. Patrick McCormick her fortæller i en pressemeddelelse, at skyen stammer fra et vulkanudbrud omkring årsskiftet. Stedet for vulkanudbruddet er endnu ukendt, men det formodes at være et sted imellem 0° og 20° nordlig bredde.

Ved hjælp af laser-målinger, radar i højtgående fly, og indsamling af noget af støvet med NASAs U-2 fly har man opmålt skyen. Den har en største tykkelse på omkring 3000 km. I alt vejer støvskyen i størrelsesordenen 250.000 tons.

Nu skal man ikke vente at kunne se skyen sådan uden videre. Materialet er meget fortyndet, og kun med meget præcise instrumenter vil man kunne måle en svag blå-

farvning af sollyset. Sådanne skyer ses normalt ved vulkanudbrud, men de er noget mindre sædvanligvis. De kan holde sig svævende i atmosfæren i mange måneder.

OJK/NASA NEWS

Spacelab 1

Det europæiske rumlaboratorium Spacelab 1 ankom i begyndelsen af året til Kennedy Space Center, hvor det bliver testet. Man forventer at ESAs rumlaboratorium første gang vil blive opsendt med rumfærgen i september 1983.

S & T 3-82

Voyager 1 og 2 defekte

Efter mødet med Saturn er de to sonder nu på vej længere ud i verdensrummet, og NASAs eksperter håber på en vellykket Voyager 2 passage af Uranus i 1986 og senere af Neptun.

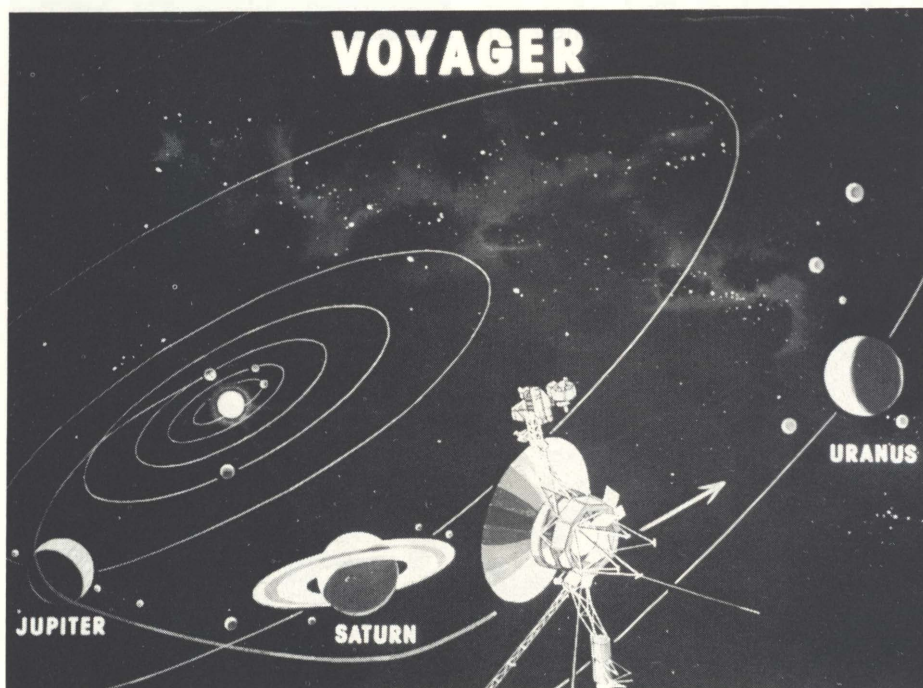
Ikke uventet er der nu 4½ år

efter opsendelsen indtrådt flere alvorlige problemer, især netop med Voyager 2. Det er hovedsageligt fjernsynskameraerne, som man har nogen vanskelighed med at styre, ligesom flere vigtige dele i senderne er defekte. Dette kan meget vel føre til, at vi mister adskillige værdifulde informationer fra det yderste solsystem, men NASA understreger imidlertid at ingen helt forstår problemerne, så det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at bedømme chancen for succes.

S & T 3-82

Venus

De to sovjetiske rumsonder, der den 1. og 5. marts landede på Venus har rapporteret, at planetens overflade fortrinsvis består af basalt — en stenart, der på jorden er fundet i dybder mellem 60 og 80 km oplyser nyhedsbureauet Tass. Fotografier og jordundersøgelser, foretaget af de to rumsonder — Venus-13 og Venus-14 tyder på, at mellem 60 og 70 pct. af overfladen er dækket af mørkegrå og brune sten af smeltet basalt. En sovjetisk videnskabsmand siger, at en undersøgelse af klippeformationerne på Venus vil kunne give vigtige oplysninger om de oprindelige geologiske processer, der skabte jorden. Sten fra jordens første milliarder års eksistens er aldrig blevet fundet, men da Venus

synes at være en meget yngre version af jorden, vil denne manglende viden kunne hentes på denne planet. Fotografier, der den første uge efter landingen blev sendt til jorden fra Venus-sonderne, har for første gang afsløret, at planeten har en orangefarvet himmel og ellers er mørkebrun af farve.

(RB-Reuter).

Viking-sonderne stadig aktiv efter 6 år

De to Viking-rumsonder, der landede på Mars henholdsvis 20. juli og 3. september 1976, er stadig aktive.

Sonderne, der takket været Viking har været muligt at følge vejrudviklingen på Mars gennem tre Marsår (d.v.s. små seks jordiske år) er ganske betydningsfuldt, ikke mindst for meteorologisk forskning her på Jorden. Mars' somre, hvor de højeste dagtemperaturer kortvarigt kan nå op på ca. 10° Celcius, har vist sig at være påfaldende ens, mens de øvrige årstider kan falde forskelligt ud fra år til år.

Is og kulsyresne

Om Mars' to polkalotter er det fastslået, at den nordlige, der mest består af frossent vand, er ganske stabil, mens den sydlige polkalot, der består af kulsyresne, varierer betydeligt i størrelse og kan forsvinde næsten helt, når det er sommer på den sydlige halvkugle.

Denne forskel mellem de to halvkugler skyldes, at Mars' bane om Solen er ret ekscentrisk med en

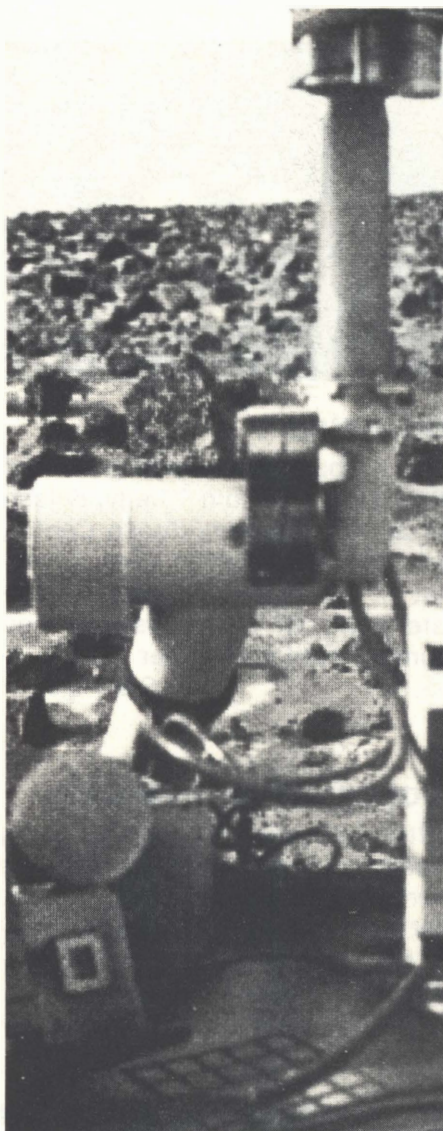
største afstand fra Solen på 249 mill. km og en mindste på 207 mill. km. Dette er også forklaringen på, at støvet i de omfattende støvstorme, som hjemsøger Mars, hovedsagelig hvirvles op på den syd-

lige halvkugle, men for en del havner på den nordlige halvkugle, når støvstormen lægger sig.

Einstein og signaler

Da både Jorden og Mars går i bane om Solen, sker det med godt to års mellemrum, at sigtelinien fra Jorden til Mars ligger tæt op ad Solen. I sådanne situationer kommer radiosignaler, der sendes fra Jorden mod Mars og umiddelbart returneres fra Mars mod Jorden, til at gå igennem den indre og særlig kraftige del af solens tyngdefelt. Dette bevirker en ganske lille - men målelig - forsinkelse af radiosignalerne. I Einsteins almene relativitetsteori er netop forudsagt en sådan effekt. En bekræftelse af denne teori med 20 gange større præcision end tidligere er herved opnået.

*Ingeniøren — nr. 15
16. april 1982*

Columbia's 4. opsendelse

I skrivende stund er NASA ved at forberede den 4. opsendelse af en rumfærge. Den planlagte dato er 27. juni, og besætningen er Thomas Mattingly og Henry Harstfield. Når De læser dette er turen forhåbentlig vel overstået, og det bliver den sidste prøveflyvning, før rumfærgetransportsystemet erklæres »operationelt«, som det hedder i NASA jargon. Næste gang der opsendes en rumfærge bliver efter planen midt i november, hvor to kommercielle kommunikations-satellitter, Comsats, opsendes.

Det bliver første gang der medføres en besætning på 4.

Hvis De ikke hørte så meget om opsendelsen i juni, skal det ikke undre. Dels er der nok den sædvanlige indstilling hos danske redaktionschefer, at »rumforskning ikke interesserer nogen, fordi den ikke interesserer mig«, men opsendelsen er faktisk militær.

Det er første gang en bemandet opsendelse har militært sigte, og det er noget helt nyt for NASA, som ellers har stået på den anden ende af tjenstivrighed overfor pressen, nu at skulle gå så stille som muligt med dørene. Det vænner man sig nu nok til — 60-70% af de fremtidige opsendelser af rumfærger bliver militære.

For 1983 er der planlagt 6 opsendelser, de 4 med nummer to-rumfærgen Challenger, som skal på sin første flyvning den 20. jan.

I april sendes efter planen USAs første kvindelige astronaut i rummet. Det bliver Dr. Sally K. Ride, som skal op som ene kvinde sammen med tre mænd (gad vide, hvad det »Moralske Flertal« i USA siger til det!).

Første europæer i et amerikansk rumskib kommer op på 9. tur, i september '83 med Spacelab rumlaboratoriet. Valget står imellem Ockels fra Holland og Merbold fra Tyskland.

Jeg nævner udtrykkeligt »i et amerikansk rumskib«, for når De læser dette har der sikkert allerede været en anden vesteuropæer i rummet, franskmanden Jean-Loup Chretien, som sammen med russene Djanibekov og Ivantsjenkov sendes op fra Tyuratam-rumbasen en gang efter 20. juni. De skal på besøg i rumstationen Saljut 7, som siden 19. april i år har kredset om Jorden. Tidligere har kosmonauter fra de fleste øst-europæiske lande været på besøg i Saljut 6 stationen.

OJK.

Gi' en skærv til en fattig robot...

Hold Viking i kog!

*Hjælp en aldrende Viking
Støt vor udsendte medarbejder.*

Private initiativer til fordel for USAs haltende udforskning af Solsystemet blomstrer i øjeblikket. På trods af, eller måske snarere på grund af Carter- og Reagan-administrationens manglende fremsynethed er der ikke planlagt nye rumsonder til studium af planeteme, og der er endda stor fare for, at allerede opsendte sonder, som Pioneer 10 og 11, Voyager 1 og 2, Pioneer Venus og Viking 1 bliver slukket, eller at man nedlægger de sporsstationer, hvor billeder og målinger fra sondeme skulle modtages.

Dette har rumforskningsinteresserede i USA protesteret kraftigt imod, og der er oprettet en række fonde til støtte for de igangværende projekter. I januar sidste år fik NASA således 60.000 dollars, gi-

De første seks kvindelige amerikanske astronauter. Sally Ride står som nr. 4 fra venstre. Kuglen, de står ved, er en redningskugle, en simpel rumdragt, hvor én person kan opholde sig sammenfoldet under en eventuel redningsaktion.

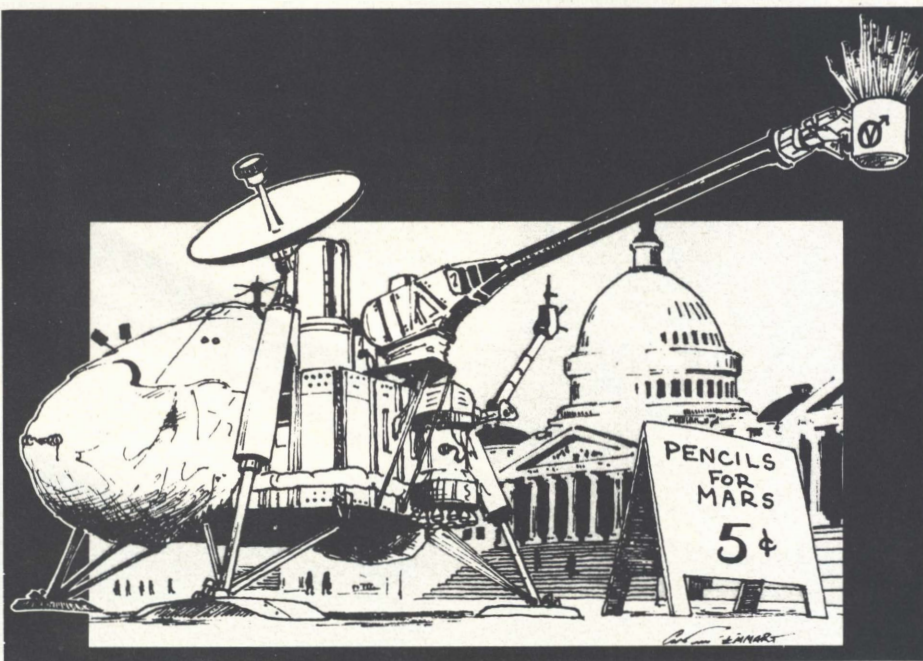
vet af ca. 8000 bekymrede amerikanere for at holde Viking 1 sonden på Mars i gang i to måneder ekstra.

Pengene strækker altså ikke så langt, men de er et tydeligt udtryk for protest og bekymring, og det er absolut et udtryk, som politikere i USA har respekt for.

Der findes fonde til støtte for

Viking, for en sonde til Halley's komet i 1986 og for NASAs SETI-projekt, som vi omtalte i lederen i nummer 3.

Hvis nogen skulle have lyst til at støtte fondene med kontante bidrag, vil vi gerne formidle beløbene, eller man kan få adressen ved henvendelse til Ole J. Knudsen (adresse side 3).

SATURN

— efter Voyager 2

af Gorm B. Rasmussen

Den 25. august 1981 klokken 22.26 lokal tid ophørte signalerne fra Voyager 2. Rumsonden passerede om bag planeten Saturns gasindhyllede overflade, mens de mange superfølsomme instrumenter stadig optog billeder og videnskabelige data til oplagring på den medbragte båndoptager.

Bag Saturn passerede Voyager gennem ringsystemet nogle få tusinde kilometer inde i G-ringen. Alle i JPL-centret i Pasadena — såvel videnskabsmænd som de

mange hundrede pressefolk — ventede nervøst. Ville Voyager 2 overleve gennemflyvningen? — Så, et par minutter efter midnat, modtog den store antenne i Australien atter rumsondens signaler. Lettelsen var stor og champagnen flød.

Men alt forløb ikke planmæssigt. Tyve minutter senere kom der ikke flere billeder af Saturns ringe — kun blanke billeder. På få minutter var teknikerne klar over, at noget var galt — kame-

raet pegede ikke mod sine tilsigtede mål. For at beskytte instrumenterne på scanningsplatformen — herunder de to kameraer — sendte man straks signaler til Voyager om at dreje denne væk fra Solen. Platformen reagerede, kameraerne var sikret, men i stedet for at pege mod Saturn pegede de nu ud i rummet.

De næste par dage blev ekstra hektiske for Voyager-projektets mange teknikere. Et utal af fejlmuligheder skulle undersøges og

på mindre end tre dage var forbindelse til Saturn genoprettet. Såvel billeder som ultraviolette og infrarøde målinger af planetens bagside strømmede atter ind. — Og årsagen? Måske et fremmedlegeme af en eller anden beskaffenhed, som satte sig fast i det fine mekaniske system. Det virkelige svar får vi måske aldrig!

Saturns atmosfære

Mens Voyager 2 endnu befandt sig 50 millioner kilometer fra planeten begyndte sonden at tage lange billedsekvenser til en grundigere undersøgelse af skymønstrene, eller »vejret«. Det blev hurtigt klart for videnskabsmændene, at billederne så anderledes ud denne gang. Men hvad var årsagen?

Flere forklaringer blev fremsat: for det første, at planeten faktisk var mere aktiv. Da Voyager 1 fløj forbi Saturn var ækvator næsten rettet nøjagtig mod Solen, og dermed mod slutningen af den nordlige halvkugles forårsfase. Ni måneder senere var årstiden fremrykket og den nordlige halvkugle havde en hældning på 7° mod Solen, på vej mod sommerens stærkere varme. For det andet viste TV-kameraernes vidiconrør sig at være dobbelt så sensitive i Voyager 2 som i forgængeren. Det større signal gav mere nøjagtige og mindre støjbefængte billeder, som bedre kunne vise skyformationer med lav kontrast. Måske var også den kraftige tågedis, som plagede Voyager 1's udsyn, formindsket noget. Eller som en fjerde mulighed kunne det øverste skydække have sænket sig en smule, hvorved temperaturmønstret var ændret et par grader, således at skyerne havde lettere ved at dannes. Eller måske gentager vejret sig aldrig, og Voyager 2 var blot ankommet på et stormfuldt tidspunkt? — Uanset årsagen var der mere at se på, og meteorologerne var glade:

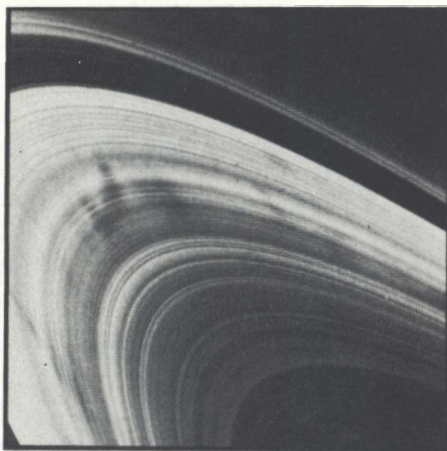
- En vindzone ved 40 graders nordlig bredde tiltrak sig speciel interesse, fordi mange fænomener blev dannet, voksede og spredte sig nær dens sydlige grænse.

- Indesluttet i et bånd af lysende skyer snoede en mørk jetstrøm sig rundt om planeten.

- Skyerne repræsenterer omkring 1% af selve atmosfæren — der

består af ammoniak kondenseret til små, hvide dråber — og deres forskellige farver skyldes kulstof, svovl eller fosforforbindelser.

- Mere varme stiger op fra det indre af Saturn end Solen for øjeblikket leverer til planeten — hvilket viser, at der stadig er urvarme tilbage fra dens dannelse. Mængder af varm brint, som stiger til vejrs ved hjælp af konvektion, bringer varme op til overfladen. Hvor kraftige vinde eksisterer kan dette varmemønster ikke ses — men i zoner, hvor vindene står næsten stille i forhold til planetens roterende kerne — nær polerne — så meteorologerne disse varmestrømninger rejse sig, hvirv-

»Egerne«, de mørke områder i B-ring, blev intensivt undersøgt af Voyager 2's kameraer.

le rundt, vælte energi fra det indre ud over overfladen, for derefter at aftage og føje deres bevægelsesenergi til jetstrømmene.

- I modsætning til Jupiter har Saturn kun få modsatrettede vinde højt oppe i de nordlige breddegrader. Saturns atmosfæriske cirkulation domineres af en kraftig ækvatorial jetstrøm, som strækker sig fra 35°N til 35°S, og som blæser østover med 500 meter i sekundet.

- Nøjere undersøgelser af Voyagers billeder har vist, at tågedækket er betydeligt tyndere end oprindeligt antaget. Skønt stadig let synligt på billeder taget i ultraviolet lys er tågedisen ikke tydelig i orange eller grønt lys.

Magnetiske felter og ladede partikler

Strækkende sig flere hundrede tusinde kilometer ud i alle retninger fra Saturn findes svage strukturer bestående af magnetiske fel-

ter, hurtige atomer og ioner, og subatomare partikler, som tilsammen kaldes for magnetosfæren. Det er primært gennem dens magnetosfære — med tusinder af gange større volumen end planeten selv — at Saturn udfører sin vekselvirkning med de interplanetariske omgivelser.

- Saturns magnetiske felt er, i modsætning til Jupiters og Jordens, næsten i perfekt linie med planetens rotationsakse. Desuden er det et jævnt og regelmæssigt dipol-felt, uden klumper, buler eller usædvanligt stærke eller svage steder. Det er ubetydeligt »pustet op« af en elektrisk, ringformet strøm på tre millioner ampere, som flyder gennem en plasmapude 8,5 Saturn-radii fra planeten.

Men der er en spidsfindighed i dette ellers så vanlige spil: Saturn udsender impulser af radioenergi — på kilometerbølgelængder — i et regelmæssigt mønster på 10 timer, 39 minutter og 26 sekunder. Både Voyager 1 og 2 registrerede dem måneder før deres møde med planeten, og bekræftede dermed, at de urværkslignende udbrud pålideligt fortsatte. Dette mønster — på en eller anden måde bundet til planetens kerne via det magnetiske felt — forklarer meget bedre planetens nøjagtige rotationsperiode end hvad de vinddrevene skymønstre kan gøre.

Imidlertid skulle en planet med et symmetrisk og roligt magnetisk felt ikke producere modulerede radiosignaler. Efter Voyager 1's opdagelse af kilometerradioudstrålingen forventede videnskabsmændene at finde uregelmæssigt område af en eller anden slags i magnetfeltet. Skønt Voyager 2 søgte grundigt efter et sådant, fandt den intet. Udstrålingen kommer fra samme længdeområde på planeten og aktiveres, når det pågældende sted peger mod Solen.

For at gøre billedet yderligere kompliceret ser det ud til, at radioenergien er afpasset med en periode på 66 timer, svarende til baneperioden for månen Dione. Når Dione befinder sig på bestemte banepositioner standser kilometerudstrålingen. Denne tilsyneladende for-

bindelse mellem Diones position og Saturns kilometerudstråling mangler man endnu at finde årsagen til.

Fordi den har et magnetfelt, har Saturn en magnetosfære. Plasmafysikere forestiller sig magnetosfæren som en stor pose af plasma og energipartikler bundet omkring planeten af dens magnetiske felt. Partiklerne er fanget, fordi en ladet partikel ikke kan bevæge sig tværs igennem et magnetfelts linier uden at miste energi. Der må bevæge sig langs disse, og ofte i spiral. Magnetiske feltlinier hæver sig op fra planetens ene halvkugle, løber vinkelret på ækvator, og dykker så ned i den anden. På den måde kan

ladede partikler ikke hurtigt bevæge sig indad eller udad, men kan let bevæge sig fra nord til syd og omvendt. De er fanget. — I det de springer frem og tilbage langs halvkuglernes kraftlinier vil disse partikler før eller siden blive indfanget af magnetfeltet og støde ind i atmosfæren omkring polerne — eller ramme noget.

Men hvad er der at ramme? Både Voyager 1 og 2 fløj gennem systemet af fangede partikler og målte det. Hver gang rumsonderne passerede en af månernes baner registrerede instrumenter ombord et dyk i antallet af partikler og sendte straks besked til Jorden. Videnskabsmændene var lykkelige: de opfangede selv de mind-

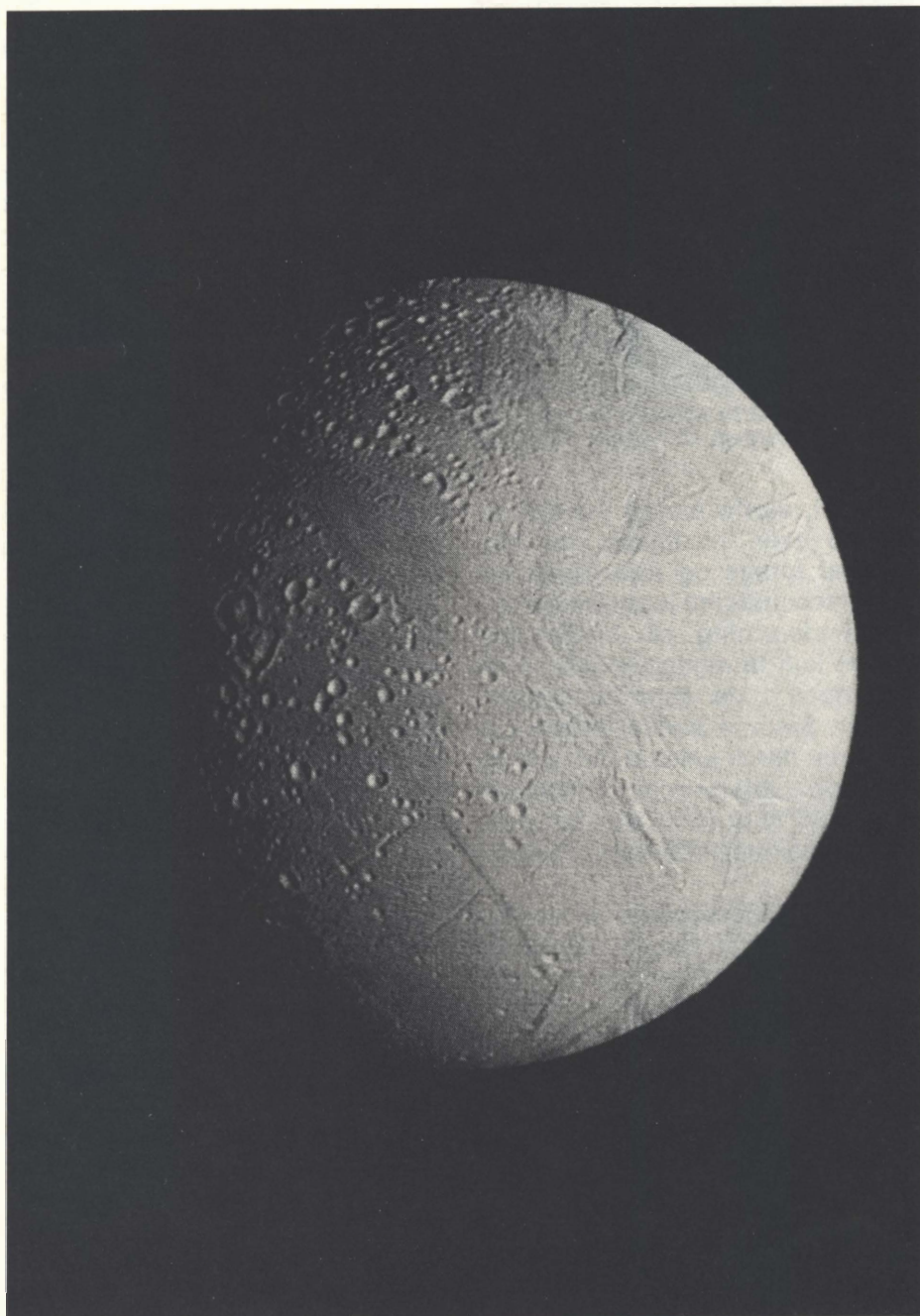
ste måner og tyndeste ringe ved hjælp af legemernes partikelopsugning. Og fordi hver måne slog et »hul« i strålingsbælterne, kunne de bruge »hulleme« til at følge de magnetiske feltlinier med stor præcision. Baseret på beligheden af månen Tethys's »hul« fandt Voyager 2's partikelvidenskabsmænd således omtrent den hældning i magnetfeltet, som radioholdet manglede for at kunne forklare den pulserende radioudstråling.

Ringene

Voyager 1 afslørede i november 1980 at Saturns ringe er betydeligt mere komplicerede end tidligere antaget, hvilket førte til revision af næsten alle tidligere fremsatte teorier. Man havde håbet, at observationer fra Voyager 2 ville hjælpe med at dokumentere nogle af de nye modeller, men i mange tilfælde kunne de nye oplysninger enten ikke støtte teorieme, eller også repræsenterede de endnu mere komplekse informationer om Saturn-systemet.

For eksempel foretog et såkaldt fotopolarimeter detaljerede målinger af et tværsnit af ringene. Eksperimentet var udformet således, at instrumentet ville observere lys fra stjernen Delta Scorpii, som befandt sig på den anden side af ringplanet. Mens rumsonden bevægede sig på tværs af ringene målte fotopolarimeteret lyset fra stjernen efterhånden som det skiftevis flimrede gennem tætte og tynde afsnit af ringmateriale. Observationen inkluderede et tværsnit af ringene fra et stykke inden C-ringene — som ligger nær planeten — til et punkt på den anden side F-ringene — en total distance på cirka 70.000 kilometer.

Instrumentets registreringshastighed var 100 gange per sekund under observationsperioden på omkring 2 timer, hvilket resulterede i indsamling af 700.000 dataenheder og en billedmæssig opløsningsevne på omkring 100 meter. Forløbige analyse af den omfattende datamængde antyder, at ringsystemets tykkelse ved A-ring-

Månen Enceladus, hvis overflade fremviser tre forskellige terræntyper: fra gamle kraterdækkede regioner til furede områder svarende til Jupiter-månen Ganymedes'.

ens yderkant er mindre end 150 meter.

De såkaldte eger-strukturer i B-ring er fortsat et område, som interesserer videnskabsmændene meget. Man antyder, at strukturer kan være et resultat af højener-gipartikler, som regner ned på ringen og derefter samles eller fortættes af Saturns magnetfelt. En af Voyager 2's opgaver var at tage et billede fra siden af disse eger på det tidspunkt rumsonden passerede gennem ringsystemet. Formålet var at fastslå, om egermaterialet løftes op over ringplanet, men videnskabsmændene oplyser, at billedet blev taget omkring 1000 kilometer over ringene og at det derfor er vanskeligt at fortolke som følge af den dårlige synsvinkel.

Af andre nye opdagelser kan bl. a. nævnes:

- En betydelig struktur blev observeret i den svage D-ring, som ligger mellem C-ring og Saturn.
- Næroptagelser af en del af F-ring viste et ringafsnit med fem strenge.
- Mangel på snoede strenge i stereooptagelser foretaget på dele af F-ring antyder, at snoninger måske alligevel er mindre almindelige end antydte af Voyager 1's billeder.
- Et muligt bevis for resonans langs kanten af Cassini-delningen med månen Mimas. Vekselvirkningen medvirker måske til dannelsen af ringstrukturer.
- Farvedannelser i B-ring er ikke ensartede, men forskerne har hidtil ikke kunnet afgøre, om forskellene skyldes kemiske afvigelser eller variationer i partiklernes spektrale refleksion.
- Visse strukturer i den ydre del af A-ring kan være et resultat af resonans fra de små indre satellitter.

Månerne

Mens ringsystemet endnu engang overraskede og forvirrede videnskabsmændene, var det modsatte tilfælde for månernes vedkommende. Skønt ingen forventede alt det man fandt, var der ingen

chok — snarere bekræftelser på de formodninger Voyager 1 havde rejst.

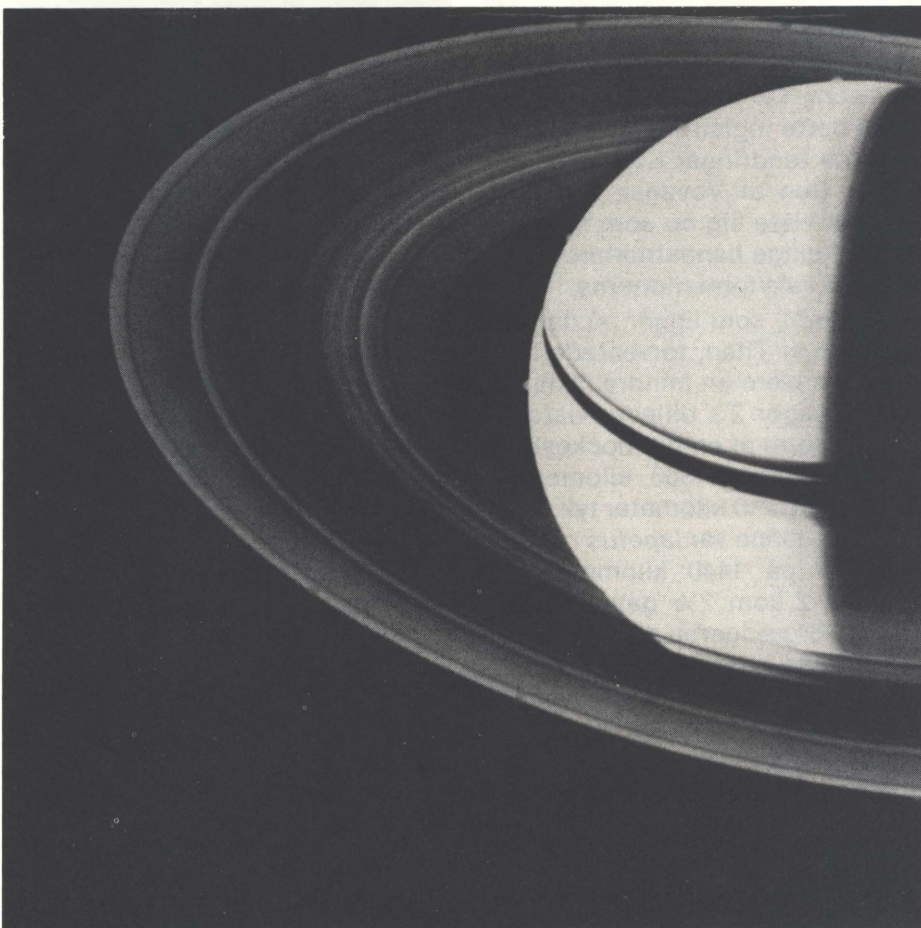
Målene for Voyager 2's måneundersøgelser var: Enceladus, Tethys, Hyperion, Iapetus og Phoebe samt otte mindre »klipper«, nemlig A-ring-beskytteren, de to f-ring-vogtere, de to såkaldte »co-orbital satellitter«, Tethys B og C og Dione B. Klipperne — navngivet efter deres ujævne og irregulære udseende — er ret lysstærke, og er sandsynligvis isklodser, som i størrelse varierer fra 50 til mere end 200 kilometer i tværmål.

Hyperion, månen med den mærkelige form.

Og Voyager 2's undersøgelser har givet følgende foreløbige resultater:

- A-ring-beskytteren forekommer langstrakt.
- De to F-ring-vogtere er temmelige store: den indre måler 140 x 70 kilometer og den ydre 120 x 100. Begge er irregulære, og den yderste satellit har mindst ét krater på overfladen.
- De to »co-orbitals« er de største af klippestykkerne: den forreste måler 220 x 160 og den bageste 140 x 100 kilometer. Begges form er næsten cirkulær, og billeder viser adskillige kratere på begge.
- Tethys B og C er små — 50 og 60 kilometer i diameter — og har ingen karakteristiske kendetegn. De er placeret i samme bane som månen Tethys, men ligger henholdsvis 60° foran og bagved denne i dens bane.
- Dione B — som er 60 kilometer i diameter og »skiltes« med et stort krater — ligger på en position 60° foran månen Dione.
- Enceladus, med en diameter på 500 kilometer, viste sig at være en stor overraskelse. Voyager 1 havde vist den som værende meget lys,

På vej bort fra Saturn — og med en delvis funktionsdygtig scanningsplatform — sendte Voyager 2 dette smukke billede tilbage til Jorden.

jævn, og for det meste bestående af is, og alle forventede en »aktiv« måne. Voyager 2's næroptagelser viser imidlertid en overflade dækket med furer, som minder meget om den Jupiter-månen Ganymedes har — mærkeligt formede kratere, og områder med lange sprækker. De yngste områder anslås til at være mindst 100 millioner år gamle, og videnskabsmændene gætter i dag på, at månen har en varm, aktiv kerne.

- Næste måne — *Tethys* — er 1050 kilometer i diameter. En lang række næroptagelser var planlagt vedrørende denne måne, men grundet Voyagers tekniske problemer kom der ingen billeder i kassen. Man nåede dog, inden uheldet, at modtage en detaljeret billedserie, som bl.a. viste et 400 kilometer i diameter stort nedslagskrater på den i forvejen kraterstrøede overflade.

- *Phoebe*, Saturns mest fjerntliggende måne, er muligvis en indfanget asteroide. Det 240 kilometer i diameter store legeme cirkler omkring planeten én gang hver 550. dag i en meget skrå, besynderlig og retrograd bane. Månens form er i det store og hele cirkulær.

- Saturns største måne — *Titan*, på 5150 kilometer i diameter — var ikke et af Voyager 2's hovedmål, og mindste afstand var derfor så stor som 1,2 millioner kilometer. Trods dette registrerede kameraerne visse ændringer i Titans atmosfære. Den af Voyager 1 fundne polkalot viste sig nu som et bånd, og forskellige båndstrukturer viste sig også i skyformationerne.

- *Hyperion*, som ligger på den anden side af Titan, forventede man kun til at være en mindre isklump. Men Voyager 2's billeder viste, at den har form af en hul hockeybold — rundt regnet 360 kilometer i tværsnit og 210 kilometer tyk.

- Næste måne var *Iapetus* med en diameter på 1440 kilometer. Da Voyager 2 kom 2½ gang tættere på end forgængerens afsløredes en lang række kratere på overfladen. Den halvdel af månen, som vender mod Saturn, er dækket af et sort asfaltlignende materiale, mens den anden halvdel har en lys farve svarende til let snavet sne. Intet andet legeme i Solsystemet vides i dag at have så kontrastrigt et overflademateriale. Kratere er spredt

over såvel den lyse som den mørke side.

For Voyager-holdet ligger års arbejde forude. Mange af de spørgsmål de to Voyager-sonder har fremprovokeret vil blive besvaret indenfor et år eller to, men andre vil ikke. Det kommende ubemandede rumteleskop vil observere Saturns vejrmønstre, og skulle også kunne overvåge, endskønt indirekte, egeraktivitet i B-ringen. Desværre vil teleskopet, med en opløsningssevne på blot 400 kilometer ved Saturn, kun kaste lidt lys over andre spørgsmål vedrørende ringsystemet, månerne/satellitterne, eller de komplicerede og interessante samspil der er mellem Saturn-syste-

rets store legemer og partiklerne, som omgiver dem.

Hvis vi en dag — mange år fra nu — skulle vende tilbage til Saturn, vil det uden tvivl være for at anbringe nye, mere avancerede rumsonder i bane omkring denne Solsystemets anden gasgigant, for at blive der ét eller flere år. Vi vil derefter sandsynligvis sende små sonder ned i såvel Saturns som Titans atmosfære, og dermed fortsætte den rekognoscering, som de to Voyager-rumsonder har påbegyndt.

Kilder:

Astronomy, November 1981,
A.W. & S.T., 7. sept. 1981.
UFO-Aspekt.

Er universets grænse nået?

Ill. Henrik Pedersen

Den mest accepterede teori for universets oprindelse er den, at alt stof i universet engang var samlet i en gigantisk og meget varm klump af stof og stråling. Vort nuværende univers er så opstået ved, at denne klump eksploderede (i det såkaldte »big bang«) for godt 15 milliarder år siden. Den omstændighed, at større stjernesystemer — specielt galakser og galaksehobe — i vore dage fjerner sig fra hinanden med betydelige hastigheder, støtter teorien. Også de særdeles stofrige quasarer deltager efter alt at dømme i denne udvidelse. Det er tilmed muligt at observere quasarer over større afstande end de mere almindelige galakser, ikke mindst fordi de største quasarer udsender lige så meget lys som tusind galakser, dvs. ca. 100.000 milliarder stjerner.

Ifølge teorien kan universet ikke strække sig i det uendelige, men må høre op i en eller stor afstand fra det punkt, hvor »big bang«-eksplosionen fandt sted, eller — da vi ikke kender punktet — fra vort eget solsystem.

Faktisk kan de nyeste afstandsmålinger til fjerne quasarer godt tydes sådan, at universets grænse er ved at være i sigte. Det viser sig nemlig, at der i afstande på 13-14 milliarder lysår ($1 \text{ lysår} = 9,46 \times 10^{12} \text{ km}$) findes ret mange quasarer, men længere ude forholdsvis få. Den fjerneste quasar, vi kender, er stadigvæk en ved navn OQ-172, der observeredes første gang i 1973. Dens afstand bedømmes at være lidt over 15 milliarder lysår, og den fjerner sig med en hastighed på 91 procent af lysets hastighed. Det skal tilføjes, at selv quasarer noget fjernere end OQ-172 ville kunne observeres med moderne udstyr, hvis de forefandtes.

Endvidere må det bemærkes, at der kan gives endnu en forklaring på, at der netop i afstande omkring 13 milliarder lysår findes mange quasarer. Denne anden forklaring går ud på, at der et par milliarder år efter »big bang« opstod særlig mange quasarer af en eller anden grund, og nu 13 milliarder år senere er deres lys så nået frem til os. Denne forklaring har dog den svaghed, at quasarerne i så fald ikke er repræsentative for stoffordelingen i universet.

(Scientific American, febr.82).

TIDSFORDRIV – eller

Den Ideale Fordring . . .

Af Flemming Ahrenkiel.

Med stor interesse, stigende undren og til slut noget desorienteret har jeg arbejdet mig gennem Per Andersens artikel »UFO-sagen - et tidsfordriv« i forrige nummer af UFO-NYT. I indledningen til artiklen nævner Per Andersen (herefter PA), at han håber at kunne provokere læserne til at give deres besyv med mht. de fremførte postulater, og efter at have læst artiklen — og følt mig provokeret — vil jeg da tage udfordringen op.

Måske er jeg miljøskadet i denne forbindelse, da jeg efterhånden har nørklet med og interesseret mig for UFOer i snart 25 år, men på den anden side har jeg i den forløbne tid også på min egen krop oplevet alle de grupperinger og inddelinger, som PA anvender på UFO-interesserede i sit noget hid-sige manifest. Jeg var med til at starte en »UFO-kaffeklub« og deltog i dens møder i de ca. 8 år den eksisterede, jeg arbejdede som »menig soldat« i SUFOI i omkring 13 år, hvorefter jeg endte som formand for SUFOI i yderligere 4 år. I dag sidder jeg i redaktionen af UFO-NYT — »det dyre tidsskrift med den farvede forside« — Så ved læserne, hvor de har mig!!! Mine kommentarer i det følgende bør dog mere opfattes som kommende fra én, der i mange år har interesseret sig for UFOer og SUFOI, end kommende fra en egentlig SUFOI-repræsentant.

»... At læse UFO-problemet ...«

Men lad os starte fra begyndelsen. PA indleder med en noget besynderlig og — synes jeg — noget fir-kantet inddeling af de UFO-interesserede: enten er de »lokalt akti-

ve«, »tager del i de store foreningers repræsentantskab« eller »varetager foreningens daglige ledelse.« En mere rimelig inddeling ville vel være »overfladisk interesseret« kontra »meget interesseret«, og så kunne man i hver gruppe være enten »organiseret« eller »ikke-organiseret«. De interessante kombinationer ville så være »meget interesseret og organiseret«, samt »meget interesseret men ikke-organiseret«, idet jeg ved organiseret vil forstå det at være medlem af SUFOI's eller FUFOS's Repræsentantskab, for at begrænse mig til de hjemlige forhold. Det er vel kun i disse 2 hovedgrupper det har relevans at diskutere problemet eller fænomenet UFOloger.

UFO-interessen

PA starter efter min opfattelse sin vurdering af de forskellige UFOlogers motiver/indsats på et noget urealistisk og samtidig urimeligt grundlag: nemlig ud fra påstanden om, at det »påståede overordnede mål er at løse UFO-problemet! Jeg tvivler på, at ret mange UFO-interesserede eller UFO-loger starter med at sætte sig så ambitiøse mål — uanset om de er lokalt aktive eller sidder i foreningsledelser — så megen selverkendelse og nøgternhed er de fleste vel i besiddelse af. Jeg finder derfor PA's problemstilling urealistisk. Der findes ganske vist undtagelser, nemlig de personer, for hvem UFO-sagen er et job eller en fuldtidsbeskæftigelse, f.eks. J. Allen Hynek. Han illustrerer også den overgang, der måske er på vej: ændringer fra det mere amatør-

mæssige og fritidsbaserede til det professionelle heldagsjob — og i den situation kan PA's problemstilling blive relevant. Men ikke her og nu under de herskende betingelser.

Normalt er de fleste vel begyndt at arbejde med UFO-sagen fordi de af en eller anden grund har fatet interesse for fænomenet, er blevet fascineret af de mange beretninger om usædvanlige observationer, og måske samtidig har anet — bevidst eller ubevidst — nogle af de fantastiske konsekvenser og perspektiver, der kunne ligge i det »nye« fænomen. Interessen er måske blevet yderligere forstærket af den »underholdningsværdi«, der ubestridelig også ligger i emnet — men denne forstærkende effekt behøver absolut ikke at være noget negativt ved personens motivation — de fleste »rigtige« forskere føler vel til en vis grad det samme overfor de emner, som de studerer.

Kaffeklubben . . .

Det næste, logiske skridt for den UFO-interesserede bliver så at finde sammen med ligesindede med samme interesse for at få mulighed for at diskutere emnet med andre. Og her når vi så til den af PA lidt nedladende omtalte »kaffeklub« eller UFO-gruppe. Det vil være urimeligt at forlange eller forvente, at en sådan gruppe skal kaste sig ud i strengt videnskabelige diskussioner eller forskningsprojekter. Man mødes primært for at diskutere et emne, der er af fælles interesse, og som det ikke er muligt at diskutere ret mange andre steder. Man er en broget

flok med vidt forskellige forudsætninger, både mht. uddannelse og viden om UFOerne. Og naturligvis starter man ikke med at nedskrive en målsætning for gruppen å la »vi skal arbejde for at løse UFO-gåden!« Det ville virke både barokt og latterligt og mere være udtryk for storhedsvanvid eller pænere sagt: mangel på proportionssans. Men man diskuterer, læser om emnet og kaster sig måske over specielle områder af emnet. Der er heller ikke noget mærkeligt i, at de der ved mest om emnet må yde mest, og de der ved mindst nyde mest — eller blive »fodret med oplysninger«, som PA udtrykker det. Det omvendte ville være ret umuligt.

Sammen med Inge Larsen i Virum »kørte« jeg en sådan UFO-gruppe i omkring 8 år, og det krævede en indsats at holde liv i gruppen, men vi nåede immervæk at få diskuteret og endevendt mange interessante aspekter af UFO-sagen. Inge og jeg var nødt til at fungere som igangsættere og stofbringere, primært fordi vi var dem, der havde det bedste kendskab til emnet, men også — og ikke mindst — fordi vi havde adgang til materialer (tidsskrifter, bøger etc.) som resten af gruppen ikke eller kun vanskeligt havde muligheder for at få fat i eller simpelthen ikke kunne udnytte — f.eks. er det langt fra alle, der mestrer et fremmedsprog, og på det tidspunkt (i 60'erne og 70'erne) fandtes hovedparten af det interessante UFO-materiale kun på engelsk (situationen er for øvrigt desværre næsten den samme i dag!). Man kan sige, at vi — UFO-gruppen — dyrkede vore egne interesse, vores hobby, om man vil, men samtidig gavnede vi så sandelig også UFO-sagens interesser. Vi fik via vor aktivitet spredt oplysninger om fænomenets eksistens og fik flere mennesker interesseret i emnet. Hvad hjælper det, at der eksisterer et uhyre spændende fænomen, hvis det blot får lov at syne hen i ubemærkethed uden at nogen gider gøre opmærksom på dets eksistens og skabe interesse for en videre undersøgelse.

Amatører kontra professionelle

Vi løste ikke UFO-gåden i Virum, men vi var måske et eksempel på én af de mange basisgrupper, der

har eksisteret over hele verden, og hvorfra den første amatør-mæssige UFO-forskning udkrystalliserede sig i det næste skridt: de »rigtige« UFO-organisationer, som f.eks. BUFORA i England, APRO og MUFON i USA og SUFOI i Danmark. Disse og andre tilsvarende organisationer har så givet stødet til f.eks. GEPAN i Frankrig og CUFOS i USA, hvor det amatør-mæssige måske afløses af den mere professionelle og anerkendte undersøgelsesmetodik — forskning, om man vil! Det er utilstedelig hovmod og manglende erkendelse af den historiske sammenhæng, når en »UFO-log« i dag

... Normalt er de fleste vel begyndt at arbejde med UFO-sagen fordi de af en eller anden grund har fattet interesse for fænomenet ...

står op og rynker på næsen af eller nedvurderer »de lokale aktive« og de herfra opståede foreninger eller organisationer. De har haft og har stadig deres berettigelse. De »seriøse og videnskabeligt orienterede UFOloger« af i dag står på skuldrene af det tidligere »fodfolk«, og uden disse amatørers indsats fandtes der i dag næppe noget UFO-materiale at forske i.

Som det fremgår af ovenstående betragter jeg de egentlige UFO-foreninger som årsag til, at vi i dag overhovedet kan tale om en egentlig, begyndende UFO-forskning — og deri ligger efter min mening deres væsentligste og største berettigelse. UFO-organisationer over hele verden har været den drivende kraft, der har vækket de institutioner og forskere, der i dag indser det rimelige i at undersøge UFO-fænomenet nærmere — og de samme organisationer har i årevis indsamlet det kildemateriale, der er en forudsætning for holdningsændringen — og vel at mærke et materiale, der ellers i det store og hele ville være gået tabt for eftertiden.

UFO-organisationerne

PA giver UFO-organisationerne et gevaldigt hak i tuden. De i organi-

sationerne aktive dyrker kun personlige interesser, arbejdet er blot tidsfordriv og de har helt andre motiver end at ville »bidrage til løsningen af UFO-gåden«! Ja, umiddelbart fristes man til blot at svare »Bvadr«, for nu at bruge et indholdsrigt citat fra Radiserne — men det er nok for letkøbt.

Taget generelt går de fleste vel ind i det aktive arbejde i en UFO-organisation fordi de er interesse-rede i UFOer og fordi de gerne vil gøre et stykke arbejde med bl.a. at få oplyst andre om fænomenet samt for at få indsamlet og bearbejdet de data, der findes. Jeg tror det overordnede mål mere har været at få godtgjort fænomenets eksistens på en sådan måde, at selv de »vantro« må indrømme, at UFOerne findes, end det har været — og til en vis grad er — for »at løse UFO-gåden«. Når man så mener at have nået dette mål, kan man tage fat på at undersøge, hvad UFOerne egentlig er for noget. Overgangen mellem de to mål — overbevise om UFOernes eksistens og finde en forklaring på fænomenet — er og har været ret flydende og uklar, og den er i høj grad afhængig af eller betinget af den enkelte persons eller organisations indstilling. Én tager eksistensen af UFOerne som givet og starter herfra, en anden leder stadig efter de endegyldige beviser — og så er der selvfølgelig den tredie, der både ved de eksisterer, hvad de er, og hvorfor de futter rundt i vor atmosfære.

PA's kritik af arbejdet i en UFO-organisation mener jeg er snak mod bedreviden. Den minder mig om den type diskussion, hvor den ene part (A) starter med at pådutte den anden part (B) et bestemt synspunkt — som B slet ikke har — hvorefter A hudfletter B på grund af dennes tåbelige idéer.

Lad mig af logiske årsager bruge SUFOI som eksempel. I SUFOIs målsætning står bl.a., at »SUFOI har til formål at bidrage til opklaringen af UFO-fænomenerne ved indsamling og bearbejdning af observationsberetningerne ...«. Jeg mener der ligger en væsentlig nuanceforskkel mellem det af PA kort formulerede mål »bidrage til løsning af UFO-gåden« og den fuldstændige tekst. I PAs formulering ligger en enorm elastik mht. bidrags art, specielt en elastik, der

tillader PA at definere begrebet forskning efter forgodtbefindende. Forsker SUFOI ikke som PA mener der bør forskes, ja så opfylder SUFOI ikke sin formålsparagraf — mener altså PA! Men det er dog en lidt for elegant forvridning af paragraftekstens ånd og bogstav. Formålet Med PAs tolkning kan så kun skyldes ønsket om at kunne »... dyrke og udvikle sine personlige interesser og ambitioner...«

Arbejdsdeling

En anden stiltiende forudsætning, der ligger i PAs kritik af UFO-organisationernes arbejdsmåde, er at de implicerede bør opføre sig som om de befandt sig i et normalt og lønnet fuldtidsjob. Der skal være en effektiv ledelse, der uddelegerer arbejdsopgaver som skal udføres — uanset om medarbejderen kan lide opgaverne eller ej.

Den går ikke, Granberg! De helt specielle præmisser, der ligger til grund for f.eks. SUFOIs arbejde og virke er, at en gruppe mennesker med samme interesse er gået sammen om at køre et projekt (SUFOI/ UFO-NYT) i deres fritid, med de ressourcer de nu hver især kan bidrage med. Det bærende og altafgørende er *interessen* for emnet UFO-er. Heraf følger logisk en arbejdsfordeling, der bestemmes af: 1. den enkeltes faglige (uddannelsesmæssige) kunnen og 2. den enkeltes specielle interesse i UFO-problemet (rapporter, detektorer, efterforskning etc.). Hvad formål vil det tjene, at ledelsen beordrer Jensen til at lave et reklame-fremstød for UFO-NYT, hvis Jensen hverken har forudsætninger eller interesse for denne opgave, men derimod er vældig ferm til at lave fotoanalyser — og disse analyser er hans store interesse! En så klodset ledelse vil med garanti opnå 3 ting: 1. Et elendigt reklamefremstød, 2. Fotoanalyser af UFO-billeder forsømmes eller en mindre kvalificeret person overtager måske denne opgave, 3. Jensen taber interessen for det fælles arbejde og forlader organisationen. Havde Jensen fået lov til at dyrke sin specielle interesse i UFO-sagen — fotoanalysen — og havde en anden evt. reklameinteresseret fået den uddelegerede opgave, havde organisationen løst arbejdsfordelingen væsentlig bedre. Skulle man så »fyre« Jensen, fordi

han hellere ville lave fotoanalyser end PR-arbejde?? Følger man den strategi, vil ledelsen ret hurtigt få løst sine fordelingsproblemer — på et tidspunkt vil alle nemlig have taget deres gode tøj og fundet andre græsgange.

Det er urealistisk at forvente eller forlange samme effektivitet i en forening som i f.eks. en virksomhed. Hvadenten man kan lide det eller ej, så er det de enkeltes interesse, der er afgørende. Interessen for emnet har været den oprindelige bevæggrund til yderligere at påtage sig et evt. foreningsarbejde. Det må være en leders fornemste

... Det må være en leders fornemste og måske sværeste opgave at kanalisere den enkeltes personlige interesse over på aktiviteter, der tilgodeser både organisationens formållinteresser og den pågældendes ønsker/interesser...

og måske sværeste opgave at kanalisere den enkeltes personlige interesse over på aktiviteter, der både tilgodeser organisationens formål/interesser og den pågældendes ønsker/interesser. Herved opnås den bedste udnyttelse af de ressourcer, man har til rådighed og sidst — men absolut ikke mindst — den enkeltes lyst til og interesse for fortsat at yde sit bidrag til at UFO-sagen forstærkes. Det kræver både diplomati, tålmodighed, forståelse og overblik at køre en organisation på sådanne vilkår — men har ledelsen ikke det, ja — så falder projektet fra hinanden.

Den engagerede leder!

I denne sammenhæng kan PAs forestillinger om en medarbejders motiver for »... at påtage sig en lederrolle« i en forening (f.eks. SUFOI) næsten ikke passere ubemærket. PA skriver »...man ønsker at komme til tops...«, »...at få den større ære...« eller »... få større indsigt i hvad det vil sige at skulle være daglig leder. Lære no-

get nyt om administration...«, — var det ikke lettere med et Management-kursus for unge, lovende hoveder!! Sandheden er normalt en ganske anden, som PA vel også selv har erfaret. Hvornår har man sidst oplevet et kampvalg mellem ivrige, entusiastiske aspiranter til lederposter?? Det plejer tværtimod gerne at være en slags frivillig tvang: hvem kan gøre det, for én skal jo påtage sig det ekstra arbejde? Og mens den udvalgte drukner i administration af mere eller mindre påtvungne opgaver, forsvinder UFOerne over kanten af papirstakkene! Af samme årsag kan det være forbasket svært at få overblik eller overblik til den målrettede fastlæggelse af slagplaner og arbejdsprojekter — for slet ikke at tale om at »løse UFO-gåden«.

UFO-NYT

UFO-NYT går heller ikke ram forbi i PAs bandbulle: det er gjort mere forbrugervenligt, har fået farver på forsiden og koster penge — penge, som PA helst så anvendt på sin (elastiske) UFO-forskning i SUFOI. Det er jo egentlig en pudsigt ting at anklage et forbrugsprodukt for at være forbrugervenligt — PA er sikkert også harm over, at man i stigende grad er begyndt at forlange brugsanvisninger skrevet på dansk for apparaturer solgt i Danmark — folk kan da bare lære engelsk, tysk eller fransk, så de kan læse de originale brugsanvisninger, der følger med apparaterne!! At det også er blevet mere salgsvenligt er vel kun en fordel — alt andet lige — især da der næppe ville være nogen UFO-forskning overhovedet i SUFOI uden indtægterne fra salget af UFO-NYT — men det er måske uinteressant i denne sammenhæng!!!

PA er specielt utilfreds med, at UFO-NYT ikke i dag, som i tidligere tider, er organ for de fremkomne forskningsresultater. Det vil jeg pænt sagt betegne som et belejligt hukommelsessvigt fra PAs side. Blader man tidligere årgange af UFO-NYT igennem vil man opdage, at bladet gennem de sidste år i stigende grad har bragt referater af de forskningsresultater, der findes og som man har haft adgang til. I mange tilfælde har det — desværre — drejet sig om materiale fra udlandet, da de hjemlige kilder ik-

ke altid flyder så rigeligt som en redaktion kunne ønske sig — men dansk forskning i UFO-sagen har også været repræsenteret. En redaktion kan imidlertid ikke hekse og hive danske forskningsresultater ud af den blå luft, så med mindre PA har gemt »... resultaterne fra den smule forskning, der trods alt er...« herhjemme nederst i sin kommodeskuffe i stedet for at delagtiggøre UFO-NYTs redaktion i godterne — så har UFO-NYT faktisk orienteret om den forskning, der findes herhjemme. En hel del af artiklerne om dette emne stammer endda fra PAs egen hånd — så anklagen er ikke særlig holdbar! Om der i UFO-NYT maximalt bruges 3-stavelsesord, tvivler jeg på, men om de anvendte ord har 2, 3, 5 eller 7 stavelser må da være flintrende ligegyldigt — det primære må være at artiklen har en rimelig kvalitet, og at den er skrevet på en sådan måde, at et normalt begavet menneske kan læse den med et rimeligt udbytte. Dette udelukker ikke, at der også kan være artikler af en læsemæssig større sværhedsgrad — men det er en styg misforståelse at tro, at en teksts sværhedsgrad nødvendigvis er udtryk for dens dybsindighed eller kvalitet. En helt anden ting i denne sammenhæng er, at de enkelte artiklers kvalitet og læsevenlighed jo primært bestemmes af artiklernes forfattere — og ikke af redaktionen. Redaktionen sidder ikke og

»hæver« eller »sænker« det kvalitetsmæssige niveau i de modtagne/rekvirerede artikler.

Afsluttende bemærkninger

Men — at beskæftige sig med UFOer er endnu i dag under de gældende forhold en hobby — et ord, der trods alt blot betyder fritidsbeskæftigelse — det kan i sagens natur ikke være andet. At interessen så kan dyrkes på forskellig vis — mere eller mindre intenst — er en hel anden sag!

... Det primære må være at artiklen har en rimelig kvalitet, og at den er skrevet på en sådan måde, at et normalt begavet menneske kan læse den med et rimeligt udbytte...

Ser vi tilbage på de sidste 25 års UFO-arbejde i Danmark synes jeg vi er nået rigtigt langt, siden de første usikre skridt, både hvad angår udbredelse af kendskabet til UFO-fænomenet og mht. indsamling og bearbejdning af observationsmateriale — de 2 hovedpunkter i SUFOIs formålsparagraf.

Vi skal også nok nå videre — og så ved at granske eller forske i de indsamlede data. Men vi skal ikke falde for den letkøbte påstand, at »forskning« i UFO-sagen kun kan gennemføres, hvis vi får stillet rigeligt med økonomiske midler til rådighed. Det der normalt er de økonomisk tunge drenge indenfor »rigtig« forskning er lønninger og kostbart apparatur. UFO-forskningen sker i øjeblikket primært ved frivillig, ulønnet arbejdskraft, hvor interessen er den drivende kraft, og det nødvendige apparatur til mange af de potentielle forskningsprojekter er ret begrænset. Så økonomien burde ikke være den uoverstigelige bremseklo, som nogle af og til vil gøre den til. Men også forskningsmæssigt må man kende sin begrænsning og ikke skræve over mere end bukserne kan holde — ikke mindst hvis man forventer, at andre skal finansiere de projekter, som man personligt finder interessante! □

Vi har desuden modtaget følgende kommentarer til artiklen om UFO-sagen som tidsfordriv

Bjarne Petersen, Asnæs, har sendt os følgende kommentar

Din kritik af grupperne synes jeg er berettiget (har selv været med i en), men spørgsmålet er, om det er gruppernes skyld. Som du selv er inde på, burde SUFOI uddele opgaver til de forskellige grupper, men for mig at se, har du et skjult ønske om at tvinge folk i de forskellige grupper til at løse bestemte opgaver. Det kommer man ingen vegne med, fordi folk, som du selv nævner det, kommer for at nyde og ikke yde. Man burde hellere prøve at motivere en gruppes medlemmer gennem gruppens leder.

For at det kan lade sig gøre burde SUFOI have en liste over samtlige grupper i Danmark, hvad de mig bekendt ikke har, idet jeg før har rettet henvendelse til SUFOI for at få oplyst, om der var en UFO-gruppe i en given by. Svaret er: Det ved vi ikke!

Hvis SUFOI havde kendskab til grupperne kunne SUFOI uddele

opgaver til grupperne. Når en given gruppe havde løst sin opgave blev resultatet så tilsendt SUFOI. Gruppen fik da en ny opgave og så fremdeles. På den måde skulle man kunne undgå at diskutere verdens-politikken og lignende.

Selvfølgelig skulle gruppernes resultater løbende bringes i UFO-NYT.

Med hensyn til UFO-NYT er læsevenligheden blevet bedre, men samtidig savnes artikler om SUFOI's forskningsresultater. I øjeblikket bruges for meget spaltepads til interne diskussioner.

Svar fra Per Andersen

Der findes forskellige typer af UFO-grupper rundt om i landet. Der er de såkaldte SUFOI-grupper, FUFOS-grupper og IGAP-grupper, som er tilknyttet en af disse organisationer. Sådanne grupper har de pågældende organisationer selvfølgelig viden om og også en forholdsvis nær kontakt med. Derudover er der de mere uafhængige grupper, der ikke direkte er tilknyttet nogen bestemt organisation. Det er af naturlige årsager svært for SUFOI at have en liste over samtlige sådanne grupper — for vi kan jo ikke altid vide, hvornår en ny gruppe bliver oprettet på helt privat basis. Og hvornår er en gruppe for øvrigt en gruppe? F.eks. er 3 mennesker, der jævnligt mødes for at diskutere UFOer, en gruppe?

Men jeg kan sige så meget, at vi naturligvis er interesseret i en kontakt med sådanne grupper, og vi har da også mere eller mindre kontakt med flere af de større, uafhængige grupper i Danmark. Her skal det siges, at SUFOI's kontakt-flade til UFO-grupperne ofte er et af SUFOI's repræsentantskabsmedlemmer, frem for en »officiel« kontakt til den daglige ledelse.

Med hensyn til dit forslag om at sætte grupperne til at løse specifikke opgaver via lederen af gruppen, så er jeg bange for, at det mange gange ikke kan fungere i praksis — og det af samme grund, som du selv skriver: Gruppernes medlemmer er først og fremmest interesseret i at nyde og ikke yde.

Hvis man opbyggede et system, hvor arbejdsopgaver blev uddelegeret via lederne af grupperne ved

jeg præcis, hvem der kom til at løse opgaverne. Det var de selv samme ledere af grupperne. For de ville have præcis de samme problemer med at aktivere gruppens medlemmer.

Selvfølgelig kan der findes undtagelser til ovenstående, men generelt set ville det nok ikke fungere.

Hvad angår UFO-NYT og interne diskussioner, er det mit indtryk, at det netop ikke er interne diskussioner, men at vi nu for første gang i en længere periode også får virkelig mange indlæg og læserbreve fra »menige« medlemmer af foreningen. Der er sikkert mange, der synes disse diskussioner er opfriskende på et blad, der igen en periode har manglet debatter. UFOer er jo et særdeles velegnet emne til debat.

At vi så måske er havnet i den anden grøft og bruger for meget plads i øjeblikket på sådanne debatter, kan jo så være et synspunkt — og det kan måske ikke helt afvises. Men mon ikke det regulerer sig selv på et tidspunkt og finder et passende niveau.

Kommentar fra Steen Landsy

Steen Landsy, der er formand for foreningen Frit UFO Studium (FUFOS), giver her sine *personlige* kommentarer til artiklens omtale af FUFOS og deres målsætning (forkortet):

»Du skriver om foreningerne og deres erklærede mål og omtaler bl.a. FUFOS ikke har angivet dette i bladet, hvilket er korrekt.

Jeg vil derfor referere til vor formålsparagraf:

FUFOS formål er igennem oplysende aktiviteter at fremlægge indkomne oplysninger for offentligheden primært gennem bladudgivelser, sekundært gennem andre aktiviteter som foredrag m.v.

Foreningen skal i medlemsbladet beskæftige sig med:

1. UFO-sagen
2. Det psykiske felt
3. Åndsvidenskab
4. Naturvidenskab

og skal igennem offentlige foredrag henlede opmærksomheden på oplysninger om UFO-sagens manglende aspekter. I medlemsmøder skal foreningen efter bed-

ste evne prøve at inddrage flere aspekter end UFO-sagen. Endelig skal foreningen igennem bog — og hæfteudgivelser prøve at tegne et alsidigt billede af primært UFO-sagen og sekundært af de øvrige omtalte aspekter.

Således lyder vor formålsparagraf, som jeg egentlig synes at vi overholder på ganske fint vis.

Vi har således intet forskerkrav i vore vedtægter, men har dog igen de sidste år takket været interesserede aktive medlemmer været i stand til at lave noget, der ligner lidt amatør-forskning.

Det er klart, at dette er på et meget lavt niveau, og yderst præget af det amatør-agtige.

Dette mener jeg også gælder de fleste andre UFO-organisationer i verden.

I øvrigt mener jeg ligesom du, at private ønsker, begær og diverse er med til at skabe problemer for UFO-sagens egentlige forskere, der nok kan tælles på een hånd — og så er de endda amatør-forskere — der er vel ikke noget at sige til, at det er svært at komme igennem til naturvidenskaberne...«

Kommentar fra Per Andersen

Disse kommentarer fra Steen Landsy synes jeg giver et særdeles realistisk indstilling til, hvad der foregår på UFO-fronten. Og jeg takker for oplysningerne om FUFOS' målsætningsparagraf.

I øvrigt viser formålsparagraffen også, bl.a. ved ordvalgene »fremlægge indkomne oplysninger«, »henlede opmærksomheden på oplysninger« og »tegne et alsidigt billede«, at FUFOS ikke i særlig grad tager stilling til de oplysninger der bringes videre til læserne og medlemmerne. Dette har netop været noget, man har fundet kritisabelt, da FUFOS — især tidligere — har videregivet oplysninger, der ikke har kunnet stå for en kritisk undersøgelse — f.eks. kildekritisk.

**HUSK
SUFOIs
STØTTEFOND**
Giro: 9 11 77 25

TV-ANMELDELSE

Svensk TV om UFOer

Ved Per Andersen

Dem, der onsdag den 19-5 over svensk fjernsyn, program 2, så IFK Göteborg nedspille HSV og vinde 3-0, kunne kort derefter se et lige så underholdende indslag om UFOer. I perioden fra ca. kl. 21.50 til ca. kl. 22.30 kunne man i udsendelsen »Magasin« se en virkelig glimrende udsendelse om UFOer (der hverken foregik på et møntvaskeri eller på fælledparken).

I studiet var, foruden programværten, Christer Nordin som repræsentant for UFO-Sverige, samt en astronom.

Man diskuterede et tilfælde, hvor et par svenskere (Lena og Gösta Linderholm) på ferie tog en smalfilms-sekvens fra en kørende bil. Filmen viste et »typisk UFO-lignende« fænomen, der dog først blev opdaget ved fremkaldelsen af filmen. Fænomenet viste sig to gange på filmen, og det var ikke lykkedes for UFO-Sverige at finde

en fornuftig forklaring. En seer, der ringede under udsendelsen, foreslog at det kunne være en falk. Men om denne teori holder, kan kun yderligere undersøgelser afsløre.

Man snakker nu i UFO-Sverige om at få denne film-sekvens computer-analyseret, hvilket synes at være en glimrende idé.

Man fik sig også den traditionelle — *for* traditionelle — snak om rumskibshypotesen. Selv om astronomen afviste denne teori med det sædvanlige der-er-alt-for-langt-at-rejse argument, så var han i øvrigt meget positiv indstillet over for UFO-sagen. Han mente, at »videnskaben« beskæftiger sig alt for lidt med disse ukendte fænomener, og at man sikkert vil have udbytte af at analysere dem. Selv om det nok var mest sandsynligt, at der kunne blive tale om nye former for naturfænomener.

Et andet svensk tilfælde, hvor en mængde mennesker en nat havde iagttaget et større fænomen på forholdsvis tæt hold, blev også behandlet i udsendelsen. UFO-Sverige havde undersøgt denne hændelse, og de havde endnu ikke kunnet finde en naturlig forklaring.

Det havde svensk TV imidlertid! De havde fundet frem til en person, der ulovligt havde indsmuglet et lille luftskib (incl. projektører!) og som han vistnok havde »leget lidt med«. Jeg er ikke i tvivl om, at TV-holdet ved et par dages undersøgelse således havde fået fat i en rigtig ende angående denne observation.

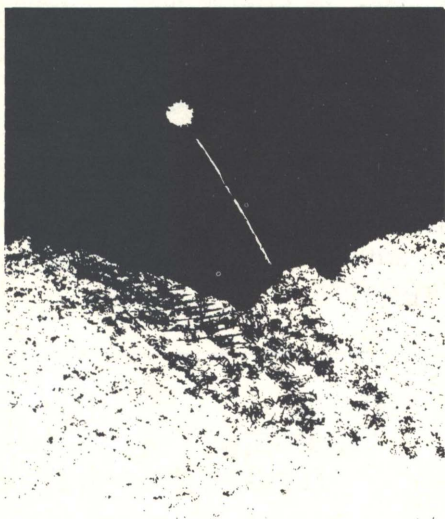
Christer Nordin bedyrede under hele udsendelsen, at UFO-Sverige

anser det som sin opgave at finde en forklaring på så mange hændelser som muligt, for så at stå med rimelig sikre UFO-hændelser tilbage i hånden. Nordin anså »de blindt troende« som et af UFO-sagens største problemer. Denne saglige indstilling — som kun kan være tilfredsstillende at erfare — kan jo nok komme bag på een, når man har læst et par numre af bladet UFO-Sverige Aktuelt! Men hvad, de skal jo også leve!

Men udsendelsens absolut mest interessante indslag var et klip fra en amerikansk UFO-udsendelse, der præsenterede en teori til forklaring af nogle af UFO-hændelserne. Teorien er udviklet af fysikeren Brady og neuro-biologen Personger i nogen grad uafhængigt af hinanden, og den går i kort-hed ud på følgende:

Man tager en sten og placerer den under højt tryk (se figur 1). Trykkes øges så indtil stenene brydes, og man kan da i nogle tilfælde iagttage et kort glimt. Men hvad sker der, hvis man tager et high-speed-kamera (tager flere billeder pr. sekund end normale kameraer), optager forsøget og derefter afspiller filmen på meget lav hastighed eller undersøger de enkelte billeder i filmen? Ja, så iagttages faktisk ikke bare »gnister«, men også små lysende kugler, der kan bestå i ganske korte øjeblikke!

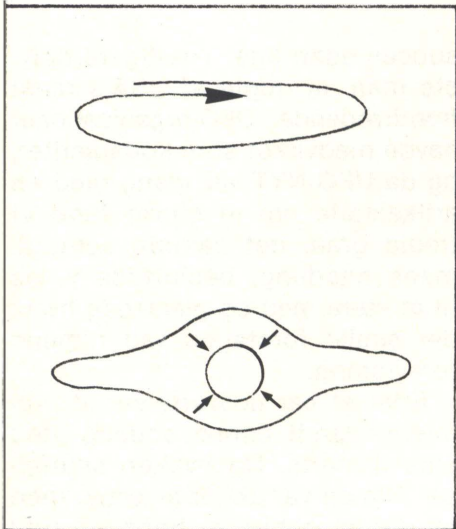
Da man således eksperimentelt havde fundet ud af, at små lyskugler kan fremkomme på denne måde, begyndte man at spekulere over, om disse kunne opstå i naturen i stor målestok. Der blev argumenteret for, at store stenmasser — hvor trykket jo vil være

Kan lysende kugler opstå ved stenmasser under stort tryk?

stort — kan afgive sådanne lyskugler. Enten i forbindelse med jordskælv eller også blot ved små indre forskydninger i jorden, der ikke registreres som jordskælv (se figur 2). Og rent faktisk har man jo i et stykke tid haft mistanke om en sammenhæng mellem UFO-fænomener og jordskælv!

Men er dette ikke bare spekulationer? Nej, det var faktisk lykkedes at optage et billede — godt nok med infra-rød film — af en lyskugle, der formodes at være opstået på denne måde i et område med store stenmasser.

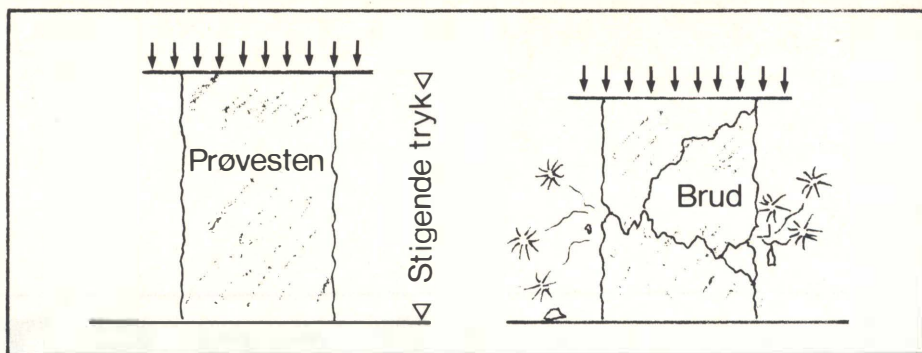

En roterende lyskugle (elektrisk ladet) kan måske give den typiske ufo-form.

Neuro-biologen gik videre med teorien. Hvis større stabile lyskugler kan opstå på denne måde, så er de måske også i stand til at afgive elektrisk ladede stråler, og i det hele taget på grund af den elektriske ladning måske i stand til at påvirke den menneske hjemme — f.eks. i form af hallucinationer. På denne måde forsøgte det at forklare Travis Walton's og Val Johnson's UFO-hændelser. Hermed var teorien dog ude, hvor der kun er tale om spekulationer.

En anden pudsigt detalje var, at man mente, at disse lyskugler kunne rotere, og dermed antage en form, der er karakteristisk for UFOer (se figur 3).

Teorien, der i nogen grad er eksperimentalt eftervist, forekommer mig særdeles spændende. Pludselig er der en masse brikker, der falder på plads. F.eks. hvorfor tilsyneladende kuglelys-fænomener iagttages, når der ikke er tordenvejr — det kunne måske

Laboratorie-forsøg med sten under stort pres.

være dette fænomen. Også den danske politi-betjent Mårup's observationer bliver interessant i dette lys.

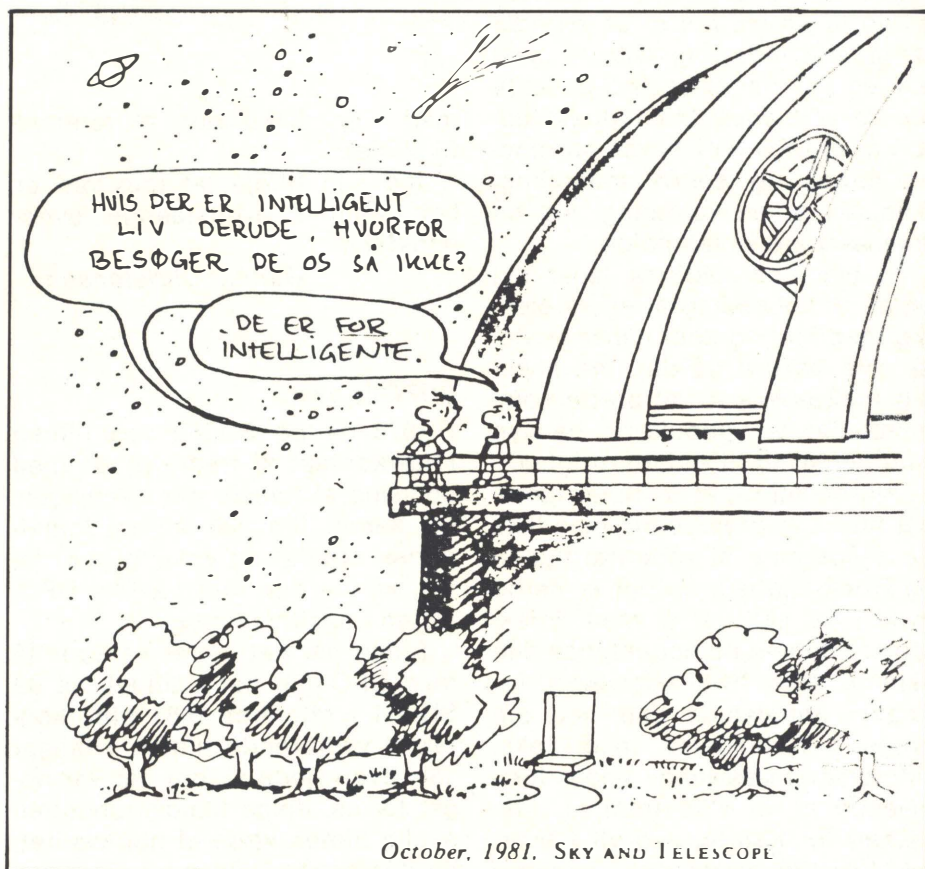
Tilsyneladende kan mange natte-lys forklares ud fra teorien, og hvis man følger de amerikanske forskere hele vejen, kan en del nærobservationer også falde indenfor teoriens rammer. Men selvfølgelig er der mange uafklarede detaljer, ligesom det også er klart, at der er visse typer observationer, der ikke kan forklares af denne vej — der er stadig observationstyper, der slet ikke passer ind i dette mønster.

Et forstemmende aspekt ved UFO-udsendelsen i svensk TV var, at et svensk TV-hold kunne op-

klare en hændelse ved et par dages undersøgelser, mens det ved et større arbejde ikke var lykkedes for UFO-Sverige. Og at en tilsyneladende særdeles spændende teori — der i nogen grad er eksperiment eftervist — stort set ikke (så vidt jeg ved) er nået frem til UFO-kredse, og i hvert fald ikke er taget op til seriøs diskussion. Man kan ikke lade være med at tænke på, at de virkelig spændende UFO-hændelser nok hurtigt skal blive dækket af samtlige UFO-blade!

Kilder:

TV-udsendelse (Magasin), Svensk TV-2, den 19-5-1982.
UFO-Sverige Aktuellt, nr. 1, 1982.

October, 1981. SKY AND TELESCOPE

Hangar 18 og E.T.

Vi har i redaktionen modtaget følgende læserbrev vedrørende filmen Hangar 18:

Jeg har netop sammen med en ven, der også interesserer sig for UFOer, set filmen »Hangar 18« i Saga i Århus, og det var ikke mindst de mange udklip fra UFO-NYT i udhængsskabet, der lokkede os indenfor.

Mage til sludder har jeg ikke før set, og jeg håber ikke, jeg vil se noget lignende igen. Intet i filmen har noget at gøre med seriøs UFO-forskning, og intet havde nogen seriøs relation til UFO-NYT klippene. At UFO-NYT lader sig bruge til promotion af en elendig C-film skuffede mig enormt, selv om jeg kun har læst de 5 seneste numre af bladet. Mit indtryk hidtil var, at UFO-NYT havde en rimelig kritisk og seriøs indstilling, men det er en vurdering, jeg nu ikke længere vil fastholde.

Et blad, der ukritisk lader sig bruge til anbefaling af en så elendig møgfilm, og som håber at vinde nye læsere på det, må alvorligt mistænkes for at sætte kommercielle og populære hensyn over hensynet til vederhæftighed.

Jeg er enig i, at jo flere numre der bliver solgt jo bedre, men ikke på bekostning af vederhæftighed og troværdighed, og det er netop hvad i har skilt jer af med. Effekten er i mine øjne nogenlunde den samme som hvis »Ugeskrift for læger« anbefalede eller lod sig bruge i forbindelse med f.eks. »Motorsavsmassakren« under foregivende af, at ville fremme interessen for kirurgi. Jeg vil i hvert fald fremtidig være uhyre forsigtig

med i en diskussion at referere til bladet.

Jeg kan tilføje, at min ven er helt enig i ovenstående synspunkter.

Gunnar Christensen

SUFOI's svar:

I 1978 deltog SUFOI ved filmen »Nærkontakt af tredje grad« med uddeling af foldere om foreningen. Da denne film var af høj kunstnerisk kvalitet og virkelig godt lavet, kunne den kun påvirke UFO-sagen i positiv retning.

Siden har det været så som så med UFO-film her i landet, så da SUFOI i efteråret 1981 blev kontaktet vedrørende filmen »Hangar 18«, overvejede vi, om det var noget for os. Ifølge filmdistributøren skulle filmen være af høj kvalitet, og den havde i udlandet været en

succes uden lige. Yderligere oplyste man, at nogle af USA's mest fremtrædende UFO-organisationer havde medvirket som konsulenter, og da UFO-NYT var igang med en artikelserie om mystiske fund af tredje grad, det samme som filmens handling, besluttede vi os til at være med og planlagde hvad, der skulle foretages ved filmens forevisning.

Efter et par udsættelser af premieren fandt denne endelig sted sidst i marts. Og hvilken skuffelse. Filmen var under al kritik, men en dårligt opbygget handling fuld af løse ender.

Handlingen begyndte meget pænt med Rumfærgen, der var ved at sætte en militær overvågningssatellit i kredsløb. Denne satellit kolliderede med et UFO, som så styrtede ned i en ørken i USA. Dette startede et utal af intriger, hemmeligholdelser og tåbelige bilvæddeløb, der dårligt nok kunne måle sig med forfilmene fra 30'erne. Dette UFO, der stod i Hangar 18, led tillige af proportionsforvridning, udefra så det ikke ud til at være større end en folkevognsbuss, men når man først kom ind i det, var det nærmest som befandt man sig i et middelstort rådhus. Ellers var der alt det, man har læst om i den alment tilgængelige UFO-litteratur inklusiv MIB (men in black), hvis opgave det var at likvidere to nysgerrige astronauter, så alt om det nedstyrtede UFO kunne holdes hemmeligt i det mindste til efter præsidenten var blevet genvalgt.

Filmen var måske tænkt som en popularisering af UFO-sagen.

Måske virkede den også sådan

nogle af de steder, den har været vist, men på seriøst arbejdende indenfor UFO-sagen virkede den frastødende og ødelagde mere end den gavne, og havde vi i SUFOI haft mulighed for at se den, inden vi besluttede os til at »medvirke«, burde vi nok på en høflig måde have sagt nej tak.

De, der har set filmen, og måske derved har revideret opfattelsen af SUFOI, må jeg nok bede tage filmen, som det den er, en underlødige underholdningsfilm. Husk tilige, at al arbejde for SUFOI er ulønnet fritidsarbejde, og for de, der bruger en stor del af deres fritid til gavn for SUFOI, var det lige som en foræring, at få et større PR-fremstød stillet gratis til rådighed. Hvem lader en sådan chance gå fra sig?

Flemming Rasmussen

Ny Spielberg film

Vi vover den påstand, at sommerens dille i USA bliver ikke-jordiske intelligensvæsener! Afhængigt af, hvor vakse vore egne filmimportører i Danmark er (og det vil ikke meget sige), bliver vi nok grebet af samme dille ved juletid, eller først til næste sommer, men grebet, det bliver vi.

Hvordan tør man nu komme med så kategoriske spådomme om fremtiden? Jo, emnet er jo fængende i sig selv, og når der så står Steven Spielberg på filmplakaten, så er successen hjemme.

Nogen genkender måske ikke navnet umiddelbart, men mon ikke der dukker noget op, hvis man siger Hajen, Nærkontakt af Tredje Grad eller Jagten på den Skjulte Skat? Spielberg er manden bag de fleste af den nyere filmhistories store succeser, nogen sammenligner hans evner som eventyrfortæller med Walt Disney's.

Den nye film, som kommer op i denne sommer i USA hedder E.T. — the Extra-Terrestrial (man gruer for, hvad det bliver til på dansk), og den handler om en stakkels fremmed, som bliver efterladt på Jorden, da hans kolleger bliver nødt til at lette lidt hastigt, midt i en indsamling af skovbundsplanter.

Vor ven, E.T. har brug for hjælp, og den kommer i form af drengen Elliot, som er genert og uden mange venner. Filmen følger Elliot og

Instruktøren, portrætteret sammen med titelrolleindehaveren til hans sidste nye film. Det er Spielberg til venstre.

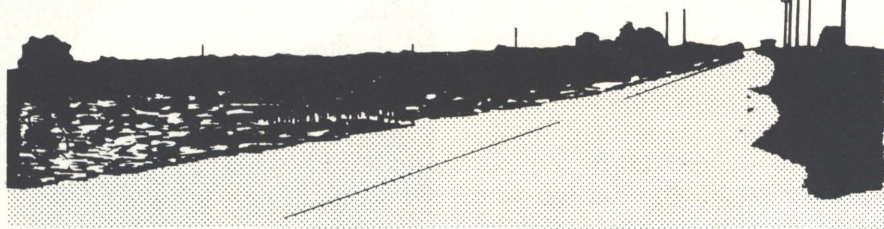
hans to søskendes kamp imod sig og sine igen. Det ender godt, voksnes uforstand, for at hjælpe skulle jeg hilse og sige. E.T. med gavtyve-blikket tilbage til

Ole J. Knudsen

Der er flere fordele ved et

ufo-nyt Abonnement

— se side 17

ANMELDELSE

UFO-dommen

Af George O. Abell

George O. Abell er professor i astronomi ved University of California i Los Angeles. Abell gennemgår her bogen »The UFO Verdict: Examining the Evidence«, der er skrevet af Robert Sheaffer.

Robert Sheaffer beskriver UFOerne som et jaloux fænomen, og han koncentrerer sig om den lidet anvendte betydning af ordet: »Mistænksom årvågenhed«. Og UFOerne er sandelig jaloux i denne betydning, for de er uhyre omhyggelige i deres valg af, hvor og for hvem de vil dukke op.

Nogle mennesker ser ud til at besidde alt heldet. De mennesker, som (ofte) ikke plejer at betragte himmelen, observerer ikke blot UFOer, men bliver også taget med ombord, medicinsk undersøgt og endda elsket. Hvad mere er: I mange tilfælde har de ikke blot én UFO-oplevelse men flere, ja selv mange. Jeg, der er astronom og som har fotograferet det meste af himlen med verdens største Schmidt-teleskop, har aldrig set ét eneste! Det samme gælder de fleste af mine kolleger.

Jeg må sige, at jeg har modtaget mange rapporter om mystiske objekter på himlen. I de fleste tilfælde viser det sig at være kendte ting, som f.eks. Venus eller en anden lysstærk planet eller en vejrballoon — selvom disse objekter ofte tilskrives meget bemærkelsesværdige bevægelser og andre aktiviteter.

Nogle af de rapporter, jeg har fået, er så sælsomme, at jeg ikke kan give en eksakt forklaring, men i intet tilfælde har der været bevismateriale, der antød, at der overhovedet behøvedes en forklaring.

Desuden er jeg på det rene med de utrolige afstande i Universet, tiden og den enorme mængde energi, der er nødvendig til rejser mellem stjernerne.

Som en konsekvens heraf er jeg skeptisk med hensyn til rumskibshypotesen (Extraterrestrial Hypothesis — ETH). Jeg anser den for at være en af de mindst sandsynlige forklaringer på det illuderende (jaloux) UFO-fænomen. Den kan imidlertid ikke helt udelukkes, og det ville være kolossalt spændende, hvis vi fandt beviser for

fremmede rumskibe — det første bevis på ikke-jordisk liv. Så i de tilfælde, hvor jeg er kompetent nok til at hjælpe, er jeg rede til at undersøge bevismaterialet.

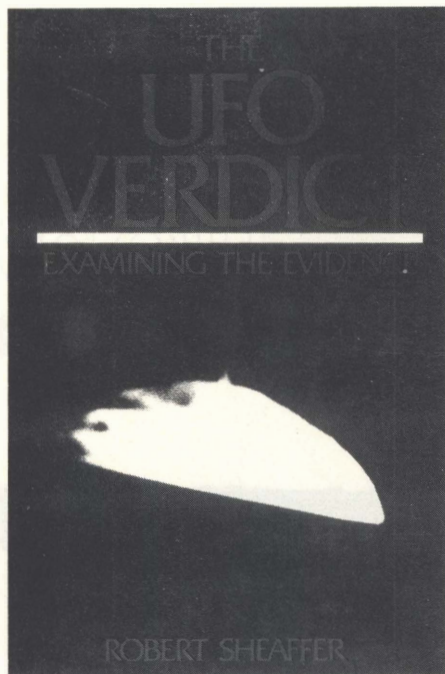
Jeg har set nærmere på flere sager af den slags, men har hidtil kun fundet tilfredsstillende almindelige forklaringer uden at skulle forudsætte de mest spændende men mindre sandsynlige forklaringer. Nå, ingen Nobel-priser for det!

Alligevel fortæller nogle af mine venner, som er ETH-tilhængere (eller i det mindste UFO-tilhængere), at jo mere jeg studerer og læser om emnet, jo mere vil jeg blive overbevidst af bevismaterialet. Faktisk er det modsatte tilfældet. Igennem de seneste år har jeg læst en hel del om og brugt mere tid på emnet end jeg i virkeligheden har tid til, og jo mere jeg beskæftiger mig med UFO-sagen, jo mere åndssvag synes den.

»The UFO Verdict« (UFO dommen) viser dette tydeligere, end jeg kunne have gjort det. Sheaffer er en velkendt skeptiker men også en meget erfaren UFO-forsker. Bogens 22 kapitler vurderer bevismaterialets beskaffenhed, beskriver UFOlogiens historie, tilvejebringer en interessant indsigt i de mennesker og grupper, der er involveret i studiet af UFOerne, og betragter UFOlogiens psykologi og forbindelsen mellem UFOlogien og videnskaben.

I mellem disse mere generelle diskussioner er der kapitler, som behandler bestemte UFO-sager og mulige forklaringer (undertiden som en følge af Sheaffers egen efterforskning).

Bogens 45 fotos og illustrationer

»The UFO Verdict« Prometheus Books Buffalo, New York 1981 242 sider, dollars 15,95.

er stort set beslægtet med disse sager.

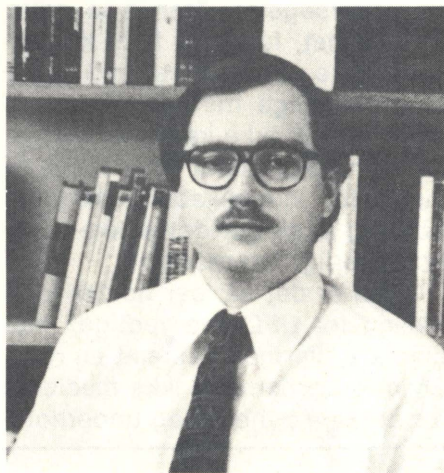
Desværre er billederne bogens svageste punkt. Jeg ved, at det er dyrt at reproducere fotos (halvtone-billeder), og af den grund er det almindeligt at klumpe billederne sammen på blankt papir og placere dem midt i bogen. Men i »The UFO Verdict« er de placeret på samme papirmateriale som bogens tekst og er af en så ringe kvalitet og størrelse, at de er næsten ubrugelige.

Sheaffers fremstilling er til gengæld meget klar: Der kan findes sandsynlige og ganske almindelige forklaringer på alle de fænomener, som er beskrevet til dato. Man kan ikke altid bevise, at disse forklaringer er de rigtige, men hvis det er muligt at finde en sandsynlig forklaring, hvorfor så seriøst overveje de esoteriske? Selvfølgelig kan ikke *alle* UFO-sager blive behandlet i en bog, og jeg har ikke ekspertisen til at påstå, at nogen af de mere overbevisende sager ikke er udeladt; men kolleger som har større ekspertise end jeg har (inklusiv »troende«) har fortalt mig, at der ikke findes beviser for ETH-hypotesen. Jeg har heller ikke omhyggeligt kontrolleret alle Sheaffers oplysninger eller kilder. Men jeg har taget nogle stikprøver, og fandt ingen iøjenfaldende uoverensstemmelser.

Jeg er fuldstændig klar over, at de rettroende ikke vil blive rokket af Sheaffers argumenter. Men til den neutrale læser vil jeg sige, prøv at være *fordomsfri* — d.v.s. modstå den indre trang til at tro på det som ser ud til at være det mest sælsomme eller underholdende. Undersøg argumentationen. Hvis den er tvivlsom, så undersøg referencerne for at se, om de er korrekte. Undersøg derefter omhyggeligt bevismaterialet, brug rationel logik og forsøg at komme til en konklusion — eller ingen konklusion, hvis bevismaterialet ikke er overbevisende — ligesom en nævning i en retsag. Det er netop muligt, at du vil opdage, at ETH-hypotesen er mindre overbevisende end det de romantiske instinkter ønsker. (Men vær forvisset om, at den *virkelige* videnskabelige udforskning af f.eks. partiklernes grundprincipper, naturkræfterne og Kosmologi, vil, når man studerer

det nærmere, sørge for et rigt mål af mystik og spænding!).

Alt dette siger ikke noget om sandsynligheden for intelligent liv i Universet, hvilket Sheaffer understreger i kapitel 13. Måske er vi det eneste højt udviklede samfund i galaksen, eller måske vrirler det med civilisationer. Hvis det sidste er tilfældet, har vi en begrænset mulighed for at lære mere om det ved hjælp af radio-kommunikation. Der er endda en svag chance for, at rumskibe fra andre verdener har besøgt jorden. Men som Sheaffer forklarer, er der, på baggrund af vores nuværende viden, overordentlige store odds imod.

Robert Merrill Sheaffer (f.1949) har studeret matematik og astronomi ved Northwestern University og arbejder i dag som systemanalytiker med speciale indenfor udviklingen af software til telekommunikation.

Hvis jeg skal kritisere Sheaffer, bliver det hans let korsfareragtige holdning. Han lyder lidt efter en anklager, der forsøger at overbevise nævningene om, at den anklagede burde sendes i stolen. Dybest set er jeg enig med Sheaffer. Alligevel ved jeg, at mange fornuftige mennesker tager UFOerne meget alvorligt, og jeg ville have foretrukket at sagen blev grebet an på den måde, at bevismaterialet og dokumentationen blev fremlagt og så lade argumenterne tale for sig selv. Men dette er et smags spørgsmål.

Jeg synes vældig godt om kapitlet om de fotografiske beviser, og hvorledes mange eksperter er blevet taget ved næsen af det som senere har vist sig at være svindel. Og jeg synes, at kapitlet om vidneudsagns upålidelighed er særlig godt.

Sheaffer medtager her den be-

rømte historie om astronomen Simon Newcomb, der har beskrevet, hvorledes en gruppe officerer i hæren i 1860 blev forvirret over Mars rutinemæssige tilsynkomst.

Sheaffer understreger også, hvorledes selv erfarne astronomer kan blive vildledt af ønsketænkning — som f.eks. Lowells (og andres) observationer af ikke-eksisterende kanaler på Mars. Jeg tror imidlertid, at Sheaffer tager fejl, når han antyder, at astronomen George E. Hale er blevet narret af Barnards forsøg på at beregne Andromeda-tågens parallakse (En sådan beregning af denne fjerntliggende galakses tilsyneladende forskydning i forhold til jordens bevægelse omkring solen er umulig med den eksisterende teknik). Barnard, der ikke vidste, at tågen var meget langt væk, forsøgte at beregne dens parallakse; men Hale, der fremlagde Barnards resultater, påpegede, at den beregnede effekt var inden for den forventede usikkerhed og under alle omstændigheder i den forkerte retning til at kunne være virkelig. Men dette er en spidsfindig detalje.

Sheaffer kunne forresten også have nævnt, hvorledes den højt respekterede Adrian van Maanen's ukorrekte beregninger af galaksernes rotationer forsinkede den extragalaktiske astronomi i adskillige år. Øjenvidner er langt fra ufejlbarlige — heller ikke erfarne videnskabsmænd.

Sheaffer dokumenterer en slående lighed mellem den moderne UFOlogi og tidligere tiders argumenter for eksistensen af feer og hekse. Selvfølgelig tror vi ikke i dag på feer og hekse (eller gør vi?), men øjenvidneberetningerne og fotografierne af dem var dengang ikke blot lige så overbevisende som mange UFO-beretninger og fotos er i dag, men ligner også disse bemærkelsesværdigt meget!

Når jeg læser afsnittene om »mystiske mænd i sort«, barnlige teorier om, at UFOerne kommer fra jordens indre gennem et hul i Nordpolen (med fotografisk »bevis«!) og forudsigelser i »National Enquirer«, må jeg indrømme, at jeg synes Sheaffer overdriver. Når alt kommer til alt, hvor mange fornuftige amerikanere tager »National Enquirer« alvorligt? Men det er

senere gået op for mig, at ikke blot tager mange millioner amerikanere »National Enquirer« alvorligt, men selv fremtrædende UFO-tilhængere fæster lid til de mest meningsløse og sladderagtige påstande. UFO-bladene er utroligt ukritiske. På deres lister over anbefalelsesværdige bøger nævner de f.eks. Ralph & Judy Blums »Beyond Earth« — et overfladisk og spekulativt »kulørt hæfte«. Jeg mødte engang Ralph Blum i en TV-debat, og jeg spurgte ham, om han i det hele taget tog UFOerne blot så seriøst, som jeg gjorde.

UFO-tidsskrifterne diskuterer sjældent de almindelige forklaringer, der gives på de »bedste sager« (Sheaffer påviser dette udmærket). De vildeste historier accepteres uden andet bærende bevismateriale end f.eks. stjernekortet af Betty Hill, der er så primitivt, at det kan fortolkes på utallige måder. Siden sin påståede bortførelse har Betty Hill set UFOer på et mere eller mindre regulært grundlag. Tilhængere tror stadig på hendes historie. Jeg forledes til at tro, at det vil blive svært, ja selv umuligt, at finde på en historie, der er så vild, at den afgjort vil blive afvist af UFO fællesskabet.

Jeg mener dog ikke, at alle UFO-forskere er skøre. Jeg har mødt en del som både er intelligente, omhyggelige og fuldt ud oprigtige. Som Sheaffer understreger, er Bruce Maccabee, der er en fremtrædende UFO-forsker og ikke i almindelighed skeptisk, ikke desto mindre meget kvalificeret og grundig. Jeg har haft lejlighed til at læse hans rapport om New Zealand UFOerne fra 1978, og jeg er enig med Sheaffer i, at det er et omhyggeligt dokument, der fremviser en betragtelig mængde erfaring og professionalisme.

På den anden side har jeg i rapportens indledning (her må jeg støtte mig til hukommelsen, for jeg har ikke længere rapporten) læst, at Maccabee omtaler det observerede som værende det helt rigtige — ægte UFOer!

Sheaffer diskuterer New Zealand observationerne og giver, hvad der for mig ser ud til at være ganske almindelige og sandsynlige forklaringer. De er muligvis ikke de korrekte forklaringer (dem finder vi sandsynligvis aldrig), men Macca-

bee udviser en forkærlighed for de usædvanlige forklaringer.

Det er faktisk min erfaring, at de fleste UFO-tilhængere *ikke* er fordomsfri. Jeg anerkender i det mindste muligheden — omend spinkel — for at ikke-jordiske rumskibe kan eksistere, og jeg er villig til at se og at blive overbevist. For mig at se, er UFOlogerne på forhånd bundet til ETH-hypotesen.

Mod slutningen af »The UFO Verdict« beskriver Sheaffer alternative ideer angående UFO-fænomenet. Der er, siger han, en »Ny bølge« — en række teorier, der beskriver UFOerne som »ekstradimensionale«, som liggende uden for den menneskelige forståelse og undersøgelse. Men hvis dette er tilfældet, forklarer han, kan de heller ikke undersøges med nogle videnskabelige metoder, d.v.s. at disse teorier ikke kan efterprøves, og som følge heraf ikke hører til inden for videnskabens område. For mig at se gør dette ikke UFOerne særligt interessante.

Hvad er det så, der holder interessen for UFOerne vedlige? Medierne spiller helt bestemt en rolle. Sheaffer fordømmer ikke medierne for at søge nyheder og underhold-

ningsstof, men han bebrejder dem deres falske nyhedsformidling. De sælsomme rapporter bliver slået stort op, men sjældent forklaringerne — og når de bringes, er det med ringe vægt.

Jeg kan ikke sige, at »The UFO Verdict« er en højst autoritativ bog om emnet, for jeg er ingen ekspert på området. Jeg kan sige, at størstedelen af den del af bogen, som jeg kan vurdere, er korrekt. Sheaffer udviser eksempelvis stor astronomisk viden. Jeg kan ligeledes bekræfte det meste af det, han skriver om øjensvidneberetninger om objekter på himmelen.

Jeg ville have foretrukket en mindre debatterende form, men Sheaffer har ikke desto mindre fuldstændig ret i, at UFOerne (ligesom andre paranormale ting) er et jaloux fænomen.

»The UFO Verdict« er den bedste bog jeg har læst om emnet, og jeg kan kraftigt anbefale den til både de troende og til skeptikerne (dvs. de fordomsfrie). □

Kilde:

»The Skeptical Inquirer«, nr. 1, fall 1981.

Oversættelse:

Kim Møller Hansen

Efter læsningen af Sheaffers bog, blev det straks klart, at dette anbefalelsesværdige værk burde omtales i »UFO-NYT. Medens min bog-anmeldelse endnu var ganske spæd, dumpede tidsskriftet »The Skeptical Inquirer« ind ad brevsprækken med Abell's anmeldelse. Da hans synspunkter angående »The UFO Verdict« harmonerer godt med mine, valgte jeg at oversætte Abell's (lange) anmeldelse.

Jeg vil blot give Sheaffers »Korsfareragtige holdning« et par ord med på vejen. Robert Sheaffers grundhypotese: »UFOer eksisterer simpelthen ikke!« — er drivkraften bag hans energiske angreb på UFO-observatørernes personlighed og troværdighed, og han mistænker de fleste observatører og UFO-fotografer for at have grumme ansigter. UFOlogerne får af samme skuffe. De er ikke fordomsfrie og bruger for megen energi på at beskyldte hinanden for manglende videnskabelighed og for at hyppe egne kartofler. Hvilket har bevirket, at UFOernes trods deres over 30-årige karriere endnu ikke analy-

seres videnskabeligt af UFOlogerne.

»The UFO Verdict« belyser dette med al tydelighed i kapitel 3 med beskrivelsen af kompetencestridighederne mellem de store amerikanske organisationer MUFON, APRO, NICAP og CUFOS.

Sheaffers noget uforsonlige holdning, den kategoriske dødsdom over UFOerne og latterliggørelsen af sladderavisen »National Enquirer«, er forståelig, når man ihukommer den temmelig overspændte og sekterske atmosfære, der ofte præger den amerikanske UFO-scene. Sheaffer forsøger helt bevist med denne bog at vaccinere fornuftige mennesker mod UFO-hysteri.

UFO-NYT's læsere har jævnligt stiftet bekendtskab med Sheaffers og andre UFO-skeptikers synspunkter og argumentation. Dette vil jeg også fremover tilstræbe, for i UFO-sagen skal både »anklager« og »forsvarer« høres og forstås, hvis man helt ærligt er interesseret i at få en større indsigt i UFO-problematikken.

Kim Møller Hansen

KIG PÅ HIMLEN

August/september '82

Af Tommy Christensen

AUGUST:

Aftenhimmel:

De 3 klare planeter Mars, Jupiter og Saturn står lavt mod vest i aften-dæmringen, og midt i måneden går de allerede ned kl. 22.30 DST. Imidlertid bevæger Mars sig hurtigt mod øst i sin bane omkring Solen, så vi kan iagttage den røde planet på aftenhimlen resten af året.

Morgenhimmel:

Venus befinder sig nu i en gunstig position mod øst, idet planeten går op omkring 2 timer før Solen, altså ved kl. 04.00.

Stjernes kud:

Augustnætterne er det tidspunkt, hvor vi år efter år kan opleve et storslået skuespil på den ofte yderst klare himmel. Det er Persiderne, også kaldt St. Laurentii Tårer, der viser sig med max. d 13. Det bedste tidspunkt for observationer af stjernes kud er jo efter midnat, og under kulminationen kan vi forvente at se omkring 100 meteoror i timen — de fleste hvide med korte baner. Udstrålingscentrum i Perseus, der ved midnat står lavt mod NØ. Desværre vil Månen i sidste kvarter forstyrre observationerne hele natten igennem.

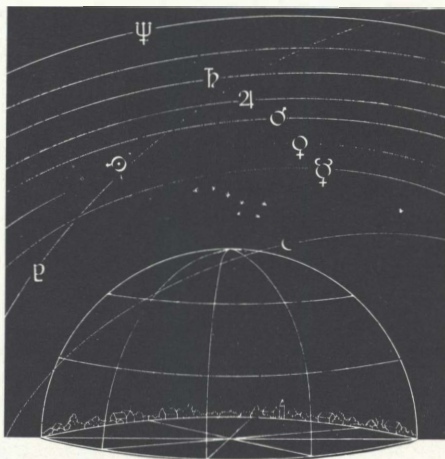
I USA valfarter i tusindevis af interesserede væk fra storbyernes lysforurening ud i nationalparkerne for at beundre sværmen. Imidlertid opstår der således til politiets store bekymring ofte trafikkaos i denne nat på de ellers så stille landeveje!

D 18. vil Cygniderne optræde i max. med omkring 10 meteoror i timen. Disse stjernes kud er langsomme, korte og eksplodere ofte. Udstrålingscentret findes næsten i zenit ved den klare stjerne Deneb i Svanen.

SEPTEMBER:

Aftenhimmel:

Jupiter og Saturn forsvinder i løbet af måneden i den lyse dæmringszone, mens Mars derimod bliver over den vestlige horisont i endnu 2 timer efter solnedgang.

Morgenhimmel:

Efter en kort visit på morgenhimlen begynder Venus at nærme sig Solens strålehav, og den klare planet går således først op mod øst en time før solnedgang.

Røde stjerner:

I denne periode kan vi kun iagttage Aldebaran lavt i øst i september. Denne røde kæmpestjerne befinder sig ved stjerneboben Hya-

derne, der danner et V liggende på siden. Aldebaran er dog ikke medlem af Hyaderne, som består af 132 forholdsvis kolde stjerner.

Hvide stjerner:

Ved midnat har vi mulighed for at observere den bekendte Sommer-trekant i zenit, mens Capella befinder sig lavt mod NØ. Stjernebilledet Sydlige Fisk med den klare stjerne Fomalhaut kan vi i denne tid se meget lavt mod syd.

ANDROMEDA-GALAKSEN

Omkring midnat i september er den store Andromedagalakse meget let at finde på stjernehimlen, idet konstellationen som tågen er opkaldt efter, befinder sig nær zenit. Ved hjælp af selv et primitivt stjerne-kort er det ikke vanskeligt først at opspore Cassiopeias markante W, hvorunder Andromeda forefindes.

Andromedagalaksen kan tydeligt ses med det blotte øje, men kun i en prismekikkert får vi et indtryk af dens struktur og uhyre længde på 102 bueminutter, hvilket svarer til 3 gange Månens diameter! Det er i denne forbindelse meget vigtigt, at øjnene er tilvænnet mørke, hvilket tager op til en halv time.

Der forekommer mange forskellige former for galakser i verdensrummet, men Andromedatågen hører til de mere almindelige spiralgalakser. Den befinder sig i en afstand af 2 mill. lysår, og man anslår den til at være omkring så stor som vor egen spiralgalakse Mælkevejen. I lighed med Mælkevejen har Andromedagalaksen to små ledsagergalakser, som vi også forholdsvis let kan iagttage gennem en lille kikkert.

82.08.16

B

Vi kan nu igen levere

SUFOI's detektor MFI-6

Skandinavisk UFO Information kan nu levere den længe ventede detektor MFI-6. MFI-6 er en detektor, der kan opdage små ændringer i magnet-feltet — ændringer, der ofte er formodet at optræde ved ufo-forekomster. Således kaldes detektoren også for en ufo-detektor.

Detektoren har en lang række enestående karakter-træk . . .

- Er fuldt elektronisk med en spole som sensorenhed.
- Har en følsomhed på 500 μ T/s.
- Afgiver ved alarm en summende lyd.
- Er transportabel — med en størrelse på 13 x 6 x 3 cm.
- Har afbryder — og stik til ekstra-udstyr.
- Har et fantastisk lavt strømforbrug — fungerer ca. 1 år på et normalt 9V batteri, der let kan udskiftes.
- Er udviklet og produceret af kvalificeret personel i SUFOI.

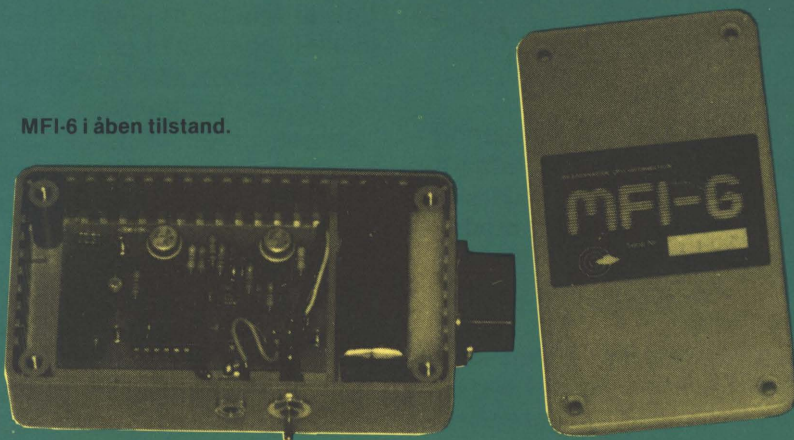
Ved køb leverer SUFOI . . .

- En færdigmonteret og aftestet detektor.
- Batteri monteret i detektoren.
- Et stik til brug ved tilslutning af ekstra-udstyr.
- Udførlig vejledning for detektoren og placeringen af denne.
- Tekniske specifikationer.
- Alarm-skemaer.

Endvidere kan SUFOI som ekstra-udstyr levere . . .

- En ekstra kraftig summer, der lige kan tilsluttes detektoren.

MFI-6 i åben tilstand.

SUFOI's detektor MFI-6.

Detektoren MFI-6 koster

kun kr. 215,-

— den laveste pris på en elektronisk detektor på det danske marked.

Den eksterne summer, som SUFOI leverer som ekstra-udstyr, koster **kun kr. 46,-**.

Bemærk venligst de mindre prisstigninger. Detektoren og/eller ekstern summer bestilles lettest ved at indbetale beløbet + **kr. 10,00** (ekspedition/porto) til giro 9 11 77 25. SUFOI, Postbox 6, 2820 Gentofte. Husk at skrive på modtagerdelen, hvad der bestilles.

Ekstern summer, der også leveres af SUFOI.

